

วิเคราะห์เหตุแห่งการฟ้องคดีปกครองเพื่อเสนอแนะ แนวทางปฏิบัติราชการจากคำวินิจฉัย ของศาลปกครองสูงสุด

- กรณีสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.)
ในส่วนคดีพิพาทเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลและวินัย
ของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

**วิเคราะห์เหตุแห่งการฟ้องคดีปกครองเพื่อเสนอแนะ
แนวทางปฏิบัติราชการจากคำวินิจฉัยของศาลปกครองสูงสุด
: กรณีสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) ในส่วนคดีพิพาทเกี่ยวกับการ
การบริหารงานบุคคลและวินัยของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา**

ด้วยสำนักงานศาลปกครองได้มีข้อตกลงความร่วมมือทางวิชาการ (MOU) กับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) ซึ่งมีภารกิจสำคัญในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของประเทศ โดยมีสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาครอบคลุมเขตพื้นที่ทั่วประเทศเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนภารกิจดังกล่าว ดังนั้นจึงได้จัดทำรายงานวิเคราะห์เหตุแห่งการฟ้องคดีปกครองเพื่อเสนอแนะแนวทางปฏิบัติราชการจากคำวินิจฉัยของศาลปกครองสูงสุด : กรณีสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) ในส่วนคดีพิพาทเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลและวินัยของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ซึ่งได้มีการจัดสัมมนาพร้อมกันระหว่างสำนักงานศาลปกครองและสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน หัวข้อ คดีพิพาทเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลและวินัยของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา : ประเด็นปัญหา ข้อเสนอแนะ และแนวทางการปฏิบัติราชการจากแนวคำวินิจฉัยของศาลปกครองแล้วจึงได้มีการนำผลการสัมมนาดังกล่าวมาดำเนินการเป็นส่วนหนึ่งของการจัดทำวิเคราะห์เหตุแห่งการฟ้องคดีปกครองเพื่อเสนอแนะแนวทางปฏิบัติราชการจากคำวินิจฉัยของศาลปกครองสูงสุด : กรณีสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) ในส่วนคดีพิพาทเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลและวินัยของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

๑. คดีประเภทการบริหารงานบุคคลของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

โครงสร้างการบริหารงานบุคคลของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) ซึ่งอยู่ในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ มีการบริหารงานบุคคลโดยคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (ก.ค.ศ.) ทำหน้าที่ บรรจุ แต่งตั้ง โยกย้าย และการดำเนินการทางวินัย การสอบสวน การอุทธรณ์ ร้องทุกข์ ดูแลครูและบุคลากรทางการศึกษา ประมาณ ๔ แสนกว่าคน ในบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา

ตามมาตรา ๒๗^๑ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ และบทบาทของผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตามมาตรา ๒๕^๒

๑) พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗

มาตรา ๒๗ ให้ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้บังคับบัญชาของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษา และมีอำนาจและหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) ควบคุม ดูแลให้การบริหารงานบุคคลในสถานศึกษาสอดคล้องกับนโยบาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ หลักเกณฑ์และวิธีการตามที่ ก.ค.ศ. และ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษากำหนด

(๒) พิจารณาเสนอความดีความชอบของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษา

(๓) ส่งเสริม สนับสนุนข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษาให้มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

(๔) จัดทำมาตรฐาน ภาระงานสำหรับข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษา

(๕) ประเมินผลการปฏิบัติงานตามมาตรฐานของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาเพื่อเสนอ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา

(๖) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้ กฎหมายอื่นหรือตามที่ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษาหรือคณะกรรมการสถานศึกษามอบหมาย

๒) มาตรา ๒๕ ให้ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเป็นผู้บริหารราชการในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและเป็นผู้บังคับบัญชาของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา และมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) รับผิดชอบในการปฏิบัติงานราชการที่เป็นอำนาจและหน้าที่ของ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษาและตามที่ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษามอบหมาย

(๒) เสนอแนะการบรรจุและแต่งตั้ง และการบริหารงานบุคคลในเรื่องอื่นที่อยู่ในอำนาจและหน้าที่ของ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา

(๓) พิจารณาเสนอความดีความชอบของผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารการศึกษาในหน่วยงานการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา และข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

(๔) จัดทำแผนและส่งเสริมการพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในหน่วยงานการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา

(๕) จัดทำทะเบียนประวัติข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา

(๖) จัดทำมาตรฐานคุณภาพงาน กำหนดภาระงานขั้นต่ำ และเกณฑ์การประเมินผลงานสำหรับข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา



แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว ซึ่งปัจจุบันมีสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจำนวน ๒๔๕ แห่ง และมี อ.ก.ค.ศ. จำนวน ๒๔๕ คณะ ทำหน้าที่บริหารงานโดยเป็นอำนาจคู่กับ ก.ค.ศ. โดย อ.ก.ค.ศ. เป็นผู้พิจารณาในเบื้องต้นก่อนส่งไปยัง ก.ค.ศ.

ในส่วนของศาลปกครองที่ทำหน้าที่ตัดสินคดีพิพาทเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล ซึ่งตามมาตรา ๒๙ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ บัญญัติว่า การดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้ให้เป็นไปตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี โดยยึดถือระบบคุณธรรม ความเสมอภาคระหว่างบุคคล และหลักการได้รับการปฏิบัติและการคุ้มครองสิทธิอย่างเสมอภาคเท่าเทียมกัน วรรคสอง บัญญัติว่า การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรม เพราะเหตุแห่งความแตกต่างในเรื่องถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ สภาพทางกายหรือสุขภาพ สถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจหรือสังคม ความเชื่อทางศาสนา การศึกษาอบรม หรือความคิดเห็นที่ไม่ตรงกันในเรื่องอื่น ๆ จะกระทำมิได้ จะเห็นได้ว่าการบริหารงานบุคคลนั้นมี ๒ หลักด้วยกัน คือ หลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี และหลักระบบคุณธรรม ไม่เลือกปฏิบัติ โดยศาลปกครองจะพิจารณาว่าหน่วยงานได้ปฏิบัติตามหลักการเหล่านี้หรือไม่

สำหรับข้อพิพาททางบริหารงานบุคคลเกิดจากการใช้อำนาจตามกฎหมาย

๑. อำนาจในการออกกฎ เช่น พระราชกฤษฎีกา กฎกระทรวง ข้อบังคับต่าง ๆ ที่ออกมากระทบสิทธิก็สามารถนำมาฟ้องศาลปกครองได้ กฎหมายจำนวนมากทำให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษามีอิสระน้อย
๒. คำสั่งทางปกครอง เช่น คำสั่งแต่งตั้ง คำสั่งย้าย โอน เลื่อน ไล่ออก โทษทางวินัย การฟ้องคดีที่เกี่ยวข้องกับคำสั่งจะต้องอุทธรณ์ร้องทุกข์ก่อนฟ้องคดี ส่วนคำสั่งทางปกครองทั่วไป เช่น ประกาศสอบคัดเลือกที่กำหนดคุณสมบัติที่ไม่ชอบไม่จำต้องอุทธรณ์ กรณีที่ฟ้องศาลปกครองไม่ได้ เช่น ความเห็นของคณะกรรมการสอบสวน

(๗) ประเมินคุณภาพการบริหารงานบุคคลและจัดทำรายงานการบริหารงานบุคคลเสนอ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษาเพื่อเสนอ ก.ค.ศ. ต่อไป

(๘) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้ กฎหมายอื่น หรือตามที่ ก.ค.ศ. มอบหมาย



คดีประเภทการบริหารงานบุคคลนี้ถือเป็นคดีประเภทที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) ถูกฟ้องมากที่สุด ซึ่งศาลปกครองได้วางแนวทางปฏิบัติราชการจากคำวินิจฉัย ดังนี้

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อบ. ๒๓/๒๕๕๙

หากหน่วยงานของรัฐเห็นว่า ในการสอบสวนจะปรากฏว่าการกระทำของเจ้าหน้าที่ไม่ได้มีความแน่ชัดพอที่จะสั่งลงโทษวินัยอย่างร้ายแรงได้ แต่ถ้าให้เจ้าหน้าที่ดังกล่าวรับราชการต่อไปจะเป็นการเสียหายแก่ราชการ ก็สมควรสั่งให้เจ้าหน้าที่ผู้นั้นออกจากราชการ เพราะมีมลทินหรือมีหม่อมในกรณีที่ถูกสอบสวน ตามมาตรา ๑๑๒ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗

คดีนี้ศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยว่า เดิมนาย พ. ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียน ได้รับความเดือดร้อนเสียหายจากการที่เลขาธิการ ก.ค.ศ. ได้มีคำสั่งลงวันที่ ๕ มกราคม ๒๕๕๒ แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยอย่างร้ายแรง กรณี นาย พ. ถูกกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรงในการเรียกเก็บเงินจากผู้สอบขึ้นบัญชีเพื่อบรรจุเป็นข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา คณะกรรมการสอบสวนวินัยอย่างร้ายแรง ได้รายงานผลการสอบสวนโดยมีความเห็นว่า พฤติกรรมของนาย พ. เป็นการทุจริตต่อหน้าที่ราชการ เห็นควรลงโทษไล่นาย พ. ออกจากราชการ เลขาธิการ ก.ค.ศ. จึงมีคำสั่งลงวันที่ ๗ กรกฎาคม ๒๕๕๔ ลงโทษไล่นาย พ. ออกจากราชการ นาย พ. อุทธรณ์คำสั่งดังกล่าวต่อ ก.ค.ศ. ต่อมา ศึกษาธิการจังหวัดจึงมีคำสั่งลงวันที่ ๙ ตุลาคม ๒๕๕๕ เปลี่ยนแปลงคำสั่งลงโทษจากไล่นาย พ. ออกจากราชการเป็นให้นาย พ. ออกจากราชการ เพราะมีมลทินหรือมีหม่อมในกรณีที่ถูกสอบสวน ตามมติของ ก.ค.ศ. จึงมีผลทำให้คำสั่งลงโทษไล่นาย พ. ออกจากราชการถูกยกเลิกไป เหตุแห่งการฟ้องคดีที่ขอให้เพิกถอนคำสั่งลงโทษไล่นาย พ. ออกจากราชการจึงหมดสิ้นไปก่อนการฟ้องคดี นาย พ. จึงไม่มีสิทธิฟ้องคดีกรณีนี้ต่อศาล ตามมาตรา ๔๒ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองฯ ส่วนประเด็นว่า คำสั่งลงวันที่ ๙ ตุลาคม ๒๕๕๕ ที่เปลี่ยนแปลงคำสั่งลงโทษนาย พ. จากไล่ออกจากราชการเป็นให้ออกจากราชการ นั้น เป็นกรณีที่ ก.ค.ศ. ใช้อำนาจพิจารณาอุทธรณ์ โดยมีอำนาจพิจารณาทบทวนคำสั่งดังกล่าวได้ไม่ว่าจะจะเป็นปัญหาข้อเท็จจริง ข้อกฎหมาย และความเหมาะสมของการทำคำสั่งลงโทษตามมาตรา ๔๖ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ และเนื่องจากเหตุอันควรสงสัยอย่างยิ่งว่านาย พ.



ได้กระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง แต่การสอบสวนไม่ได้ความแน่ชัดพอที่จะสั่งลงโทษวินัยอย่างร้ายแรง ถ้าให้นาย พ. รัชการการต่อไปจะเป็นการเสียหายแก่ราชการ สมควรให้ผู้บังคับบัญชาเปลี่ยนแปลงคำสั่งลงโทษจากให้นาย พ. ออกจากราชการ เป็นสั่งให้นาย พ. ออกจากราชการเพราะมีมลทินหรือมัวหมองในกรณีที่ถูกสอบสวนตามมาตรา ๑๑๒ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ มติดังกล่าวจึงเป็นการวินิจฉัยโดยการปรับข้อเท็จจริงจากพยานหลักฐานที่ปรากฏในสำนวนการสอบสวนเข้ากับข้อกฎหมายตามมาตรา ๑๑๒ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว และมีรายละเอียดและเหตุผลรวมถึงข้อสนับสนุนในการใช้ดุลพินิจอย่างเพียงพอตามที่มาตรา ๓๗ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ แล้ว ประกอบกับมติดังกล่าวเป็นมติที่เป็นคุณยิ่งแก่นาย พ. แล้ว ดังนั้น การที่ ก.ค.ศ. ได้มีมติเปลี่ยนแปลงคำสั่งลงโทษให้นาย พ. ออกจากราชการ เป็นสั่งให้นาย พ. ออกจากราชการเพราะมีมลทินหรือมัวหมองในกรณีที่ถูกสอบสวนจึงเป็นมติที่ชอบด้วยกฎหมาย

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ. ๑๓๔๒/๒๕๖๐

กรณีที่เจ้าหน้าที่ที่ได้รับการล้างมลทินตามมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติล้างมลทินในวโรกาสที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ทรงมีพระชนมพรรษา ๖๐ พรรษา พ.ศ. ๒๕๓๐ นั้น บทบัญญัติดังกล่าวมีผลเพียงให้ลบล้างโทษทางวินัยที่ลงแก่เจ้าหน้าที่มาก่อนว่าเป็นผู้กระทำความผิดฐานไม่รักษาความสามัคคีระหว่างข้าราชการ เป็นว่าเจ้าหน้าที่ไม่เคยถูกลงโทษทางวินัยในกรณีดังกล่าวมาก่อนเท่านั้น หากได้มีผลเป็นการลบล้างการกระทำอันเป็นความผิดที่เจ้าหน้าที่ได้กระทำขึ้นให้หมดสิ้นไปด้วยไม่ ดังนั้น เจ้าหน้าที่ผู้นั้นยังคงเป็นผู้เคยมีประวัติเสื่อมเสียทางจริยธรรม จรรยาบรรณ และการประกอบอาชีพ

คดีนี้ศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยว่า นาย ช. เป็นผู้เคยมีประวัติเสื่อมเสียทางจริยธรรม จรรยาบรรณ และการประกอบอาชีพ อันเป็นผู้ขาดคุณสมบัติตามมาตรา ๑๐ (๓) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ ดังนั้น การที่เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานออกคำสั่งตามประกาศสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เรื่อง รายชื่อและหมายเลขประจำตัวผู้มีสิทธิเข้ารับเลือกตั้งเป็นกรรมการผู้แทนผู้บริหารสถานศึกษา ใน ก.ค.ศ. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ลงวันที่ ๑๑ มกราคม ๒๕๕๔ โดยไม่ปรากฏรายชื่อ นาย ช. เป็นผู้มี



สิทธิเข้ารับเลือกตั้ง จึงขอด้วยกฎหมายแล้ว ส่วนกรณีที่นาย ช. ได้รับการล้างมลทินตามมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติล้างมลทินในวโรกาสที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ทรงมีพระชนมพรรษา ๖๐ พรรษา พ.ศ. ๒๕๓๐ นั้น บทบัญญัติดังกล่าวมีผลเพียงให้ลบล้างโทษทางวินัยที่ลงแก่นาย ช. มาก่อนว่าเป็นผู้กระทำความผิดฐานไม่รักษาความสามัคคีระหว่างข้าราชการ เป็นว่านาย ช. ไม่เคยถูกลงโทษทางวินัยในกรณีดังกล่าวมาก่อนเท่านั้น หาได้มีผลเป็นการลบล้างการกระทำอันเป็นความผิดที่นาย ช. ได้กระทำให้ขึ้นให้หมดสิ้นไปด้วยไม่ และการกำหนดคุณสมบัติของผู้มีสิทธิสมัครเข้ารับการเลือกตั้งเป็นกรรมการผู้แทนผู้บริหารสถานศึกษาหรือผู้บริหารสถานศึกษาที่เรียกชื่ออย่างอื่นในหน่วยงานการศึกษา ตามที่ คณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (ก.ค.ศ.) กำหนดต้องมีคุณสมบัติว่า เป็นผู้ไม่เคยมีประวัติเสื่อมเสีย ทางจริยธรรม จรรยาบรรณ และการประกอบอาชีพ นั้น เป็นมาตรการทางกฎหมายที่ต้องการคัดสรรบุคคลที่ได้รับการยอมรับในเรื่องความซื่อสัตย์ ความยุติธรรม และไม่เคยมีประวัติเสื่อมเสียทางจริยธรรม จรรยาบรรณ และการประกอบอาชีพเข้าไปทำหน้าที่เป็นผู้แทนข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในแต่ละกลุ่ม จึงมีผลใช้บังคับย้อนหลังกับกรณีของนาย ช. ซึ่งแตกต่างจากการกำหนดโทษทางอาญาที่จะนำมาใช้บังคับย้อนหลังในทางที่เป็นผลร้ายแก่จำเลยไม่ได้

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อบ. ๒๓๖/๒๕๖๒

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและคณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัด ย่อมมีอำนาจหน้าที่ในการแก้ปัญหาการบริหารจัดการในสถานศึกษาของโรงเรียนตามหลักเกณฑ์และวิธีการย้ายข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาตามมาตรา ๕๙ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ ประกอบกับหนังสือสำนักงาน ก.ค.ศ. ลงวันที่ ๒๙ กรกฎาคม ๒๕๕๔ เรื่องหลักเกณฑ์และวิธีการย้ายผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน หากเห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษาก่อให้เกิดความขัดแย้งระหว่างคณะครูจนส่งผลกระทบต่อการบริหารจัดการในสถานศึกษา

คดีนี้ศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยว่า การบริหารงานโรงเรียน บ. ของนาย ว. ก่อให้เกิดความขัดแย้งระหว่างคณะครูกับนาย ว. ในฐานะผู้บริหารสถานศึกษา และต่างฝ่ายต่างมีมวลชนของตนให้การสนับสนุน ทำให้ปัญหาดังกล่าวลุกลามมากขึ้นและสร้างความขัดแย้งในชุมชน บ. เป็นกรณีเกิดปัญหาในสถานศึกษาที่ส่งผลกระทบต่อการบริหาร



จัดการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา และ อ.ก.ค.ศ. ย่อมมีอำนาจหน้าที่
แก้ปัญหาการบริหารจัดการในสถานศึกษาของโรงเรียน บ. ตามหลักเกณฑ์และวิธีการย้าย
ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและ
บุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๕ มาตรา ๕๙
วรรคหนึ่ง ประกอบกับหนังสือสำนักงาน ก.ค.ศ. ลงวันที่ ๒๙ กรกฎาคม ๒๕๕๔ เรื่อง
หลักเกณฑ์และวิธีการย้ายผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน เมื่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาได้มีคำสั่งลงวันที่ ๑๔ สิงหาคม
๒๕๕๖ แต่งตั้งคณะกรรมการสืบข้อเท็จจริงประกอบการพิจารณาย้ายนาย ว. คณะกรรมการ
ดังกล่าวรวบรวมข้อเท็จจริงทั้งหมดที่เป็นสาเหตุแห่งการย้าย ซึ่งได้แก่ ข้อเท็จจริงที่ได้จาก
การดำเนินการทางวินัยนาย ว. รวมถึงพฤติการณ์ต่าง ๆ ทั้งก่อนและหลังมีคำสั่งลงโทษ
ทางวินัยนาย ว. เพื่อประกอบการพิจารณา รวมถึงรายงานความเห็นไม่ควรให้นาย ว. กลับมา
ปฏิบัติราชการที่โรงเรียน บ. แก่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา และ อ.ก.ค.ศ.
ซึ่งอ.ก.ค.ศ.ได้พิจารณาแล้วเห็นว่า หากให้นาย ว. กลับไปบริหารโรงเรียน บ. จะเกิดปัญหา
ในการบริหารจัดการในด้านความสัมพันธ์ระหว่างคณะครู ชุมชน ส่งผลกระทบต่อการเรียน
การสอนแล้วมีมติเห็นชอบให้ย้ายนาย ว. ไปดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียน น. สำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จึงมีคำสั่งย้ายนาย ว. ไปดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียน น.
ซึ่งเป็นโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เช่นกัน
โดยนาย ว. ยังคงได้รับสิทธิประโยชน์อันพึงมีพึงได้เช่นเดิม กรณีจึงเห็นได้ว่า การพิจารณา
ย้ายนาย ว. เป็นไปตามขั้นตอนที่กฎหมายกำหนดและเป็นการใช้ดุลพินิจโดยคำนึงถึง
ความเหมาะสม ประโยชน์ของทางราชการและให้ความเป็นธรรมแก่นาย ว. แล้ว

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อบ. ๒๗๒/๒๕๖๒

การนับระยะเวลาขั้นต่ำในการดำรงตำแหน่งหรือเคยดำรงตำแหน่ง
ในสายงานนิติการเป็นระยะเวลา ๘ ปี นั้น ตามหนังสือสำนักงาน ก.ค.ศ. ลงวันที่
๑๗ ตุลาคม ๒๕๕๙ ประกอบกับหนังสือสำนักงาน ก.พ. ลงวันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๕๘
ไม่อาจนำระยะเวลาที่ปฏิบัติหน้าที่อันเป็นภาระหน้าที่หลักที่ไม่ใช่หน้าที่นิติการ มานับ
ระยะเวลารวมในสายงานนิติการให้ครบ ๘ ปี ได้

คดีนี้ศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยว่า เมื่อนำระยะเวลาการปฏิบัติหน้าที่
ที่เกี่ยวข้องในสายงานนิติการของนาย ส. ทั้งหมด ขณะปฏิบัติงานที่สำนักงานเขตพื้นที่



การศึกษา เป็นระยะเวลาทั้งสิ้น ๓ ปี ๓ เดือน ๑๙ วัน กับระยะเวลาการดำรงตำแหน่งหรือเคยดำรงตำแหน่งในสายงานอื่นของนาย ส. ซึ่งมีลักษณะงานเชิงวิชาการหรือวิชาชีพที่เกี่ยวข้องหรือเกื้อกูลกับสายงานนิติการ ซึ่งไม่อาจนับได้เต็มเวลาเนื่องจากในขณะที่นาย ส. ดำรงตำแหน่งเป็นข้าราชการครู ซึ่งมีภาระหน้าที่หลัก คือ ปฏิบัติหน้าที่สายงานการสอนที่โรงเรียน โดยต้องเป็นไปตามสัดส่วนของลักษณะงานในตำแหน่งสายงานนิติการที่ได้ปฏิบัติงานจริง และไม่อาจนำช่วงระยะเวลาที่ได้ปฏิบัติงานเฉพาะสายงานการสอนมานับเป็นระยะเวลาขั้นต่ำในการดำรงตำแหน่งในสายงานนิติการได้ การนับเป็นระยะเวลาขั้นต่ำในการดำรงตำแหน่งหรือเคยดำรงตำแหน่งในสายงานนิติการแล้ว ยังไม่ครบระยะเวลา ๘ ปีตามที่กำหนด จึงถือว่านาย ส. มีคุณสมบัติไม่ครบถ้วนที่จะได้รับการเลื่อน และแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนิติกร ระดับ ๘ ตามหนังสือสำนักงาน ก.ค.ศ. ลงวันที่ ๑๗ ตุลาคม ๒๕๔๙ ประกอบกับหนังสือสำนักงาน ก.พ. ลงวันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๔๘ เมื่อนาย ส. เป็นผู้ขาดคุณสมบัติที่จะได้รับการเลื่อนและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนิติกร ๘ว แล้ว ดังนั้น การที่ศึกษาธิการจังหวัดมีคำสั่งลงวันที่ ๒ ตุลาคม ๒๕๕๕ แก้ไขเพิ่มเติมโดยคำสั่งลงวันที่ ๒๑ ธันวาคม ๒๕๕๕ ยกเลิกคำสั่งเลื่อนและแต่งตั้งนาย ส. ให้ดำรงตำแหน่งนิติกร ๘ว จึงเป็นคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมาย

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ. ๕๗๐/๒๕๖๓

ข้อ ๕ วรรคหนึ่ง (๗) ของกฎ ก.ค.ศ. ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการได้มาของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิและกรรมการผู้แทนข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาใน ก.ค.ศ. พ.ศ. ๒๕๕๒ มีเจตนารมณ์ที่จะกำหนดให้คุณสมบัติของกรรมการผู้แทนบุคลากรทางการศึกษาอื่นมีประสบการณ์ในการทำหน้าที่แตกต่างจากคุณสมบัติของกรรมการผู้แทนข้าราชการครูที่ทำหน้าที่หลักทางด้านการเรียนการสอนและส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยวิธีการต่าง ๆ ในสถานศึกษาของรัฐ และมีประสบการณ์ด้านปฏิบัติการสอนในวิทยฐานะไม่ต่ำกว่าครูชำนาญการหรือเทียบเท่า หรือมีประสบการณ์การสอนเป็นเวลาไม่น้อยกว่าสิบห้าปี ดังนั้น จึงไม่อาจนับรวมระยะเวลาที่ผู้เข้าสมัครปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งข้าราชการครูก่อนที่จะเปลี่ยนตำแหน่งเป็นนิติกรได้

คดีนี้ศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยว่า เมื่อนาย ก. ดำรงตำแหน่งนิติกรตั้งแต่วันที่ ๑๗ สิงหาคม ๒๕๔๙ จนถึงวันที่ ๒๘ มกราคม ๒๕๕๗ ซึ่งเป็นวันที่นาย ก.



ได้สมัครเข้ารับการเลือกตั้งกรรมการผู้แทนบุคลากรทางการศึกษาอื่นใน ก.ค.ศ. สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ลงวันที่ ๒๓ มกราคม ๒๕๕๗ เมื่อวันที่ ๒๘ มกราคม ๒๕๕๗ นั้น เป็นระยะเวลา ๗ ปีเศษ โดยไม่อาจนับรวมระยะเวลาที่นาย ก. ปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งข้าราชการครูก่อนที่จะเปลี่ยนตำแหน่งเป็นนิติกร โดยให้ถือว่าเป็นประสบการณ์ในการปฏิบัติงานอื่นในหน่วยงานการศึกษานอกเหนือจากการปฏิบัติงานเกี่ยวกับงานกฎหมายตามตำแหน่งนิติกรของนาย ก. ได้ เนื่องจากการปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งข้าราชการครูมีลักษณะการทำหน้าที่แตกต่างจากตำแหน่งนิติกรและการปฏิบัติหน้าที่ครูก็มีใช้การปฏิบัติงานในช่วงเวลาที่นาย ก. ดำรงตำแหน่งนิติกรซึ่งเป็นบุคลากรทางการศึกษาอื่น ตามมาตรา ๓๘ ค. แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ กรณีจึงยังไม่อาจถือได้ว่า นาย ก. มีคุณสมบัติโดยมีประสบการณ์ดังกล่าวเป็นเวลาไม่น้อยกว่าสิบห้าปีตามนัยมาตรา ๔ มาตรา ๑๒ และมาตรา ๓๘ ค. แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ ประกอบกับข้อ ๕ วรรคหนึ่ง (๗) ของกฎ ก.ค.ศ. ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการได้มาของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิและกรรมการผู้แทนข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาใน ก.ค.ศ. พ.ศ. ๒๕๕๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยกฎ ก.ค.ศ. ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการได้มาของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิและกรรมการผู้แทนข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาใน ก.ค.ศ. (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๓ แต่อย่างไรก็ตาม เนื่องจากบทบัญญัติดังกล่าวมีเจตนารมณ์ที่จะกำหนดให้คุณสมบัติของกรรมการผู้แทนบุคลากรทางการศึกษาอื่นมีประสบการณ์ในการทำหน้าที่แตกต่างจากคุณสมบัติของกรรมการผู้แทนข้าราชการครูที่ทำหน้าที่หลักทางด้าน การเรียนการสอน และส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยวิธีการต่าง ๆ ในสถานศึกษาของรัฐ และมีประสบการณ์ด้านปฏิบัติการสอนในวิทยฐานะไม่ต่ำกว่าครูชำนาญการหรือเทียบเท่าหรือมีประสบการณ์การสอนเป็นเวลาไม่น้อยกว่าสิบห้าปี ตามนัยมาตรา ๔ มาตรา ๑๑ มาตรา ๑๒ และมาตรา ๓๘ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อบ. ๕๔/๒๕๖๓

การที่ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอนมีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณารายละเอียดประเมินศักยภาพตามองค์ประกอบและตรวจสอบคุณสมบัติในการพิจารณาย้ายผู้บริหารสถานศึกษา และคณะกรรมการตรวจทานตรวจสอบความถูกต้องการประเมินศักยภาพตามองค์ประกอบในการพิจารณา



ย้ายผู้บริหารสถานศึกษา นั้น เป็นการถ่วงดุลการใช้อำนาจตามหลักเกณฑ์และวิธีการย้ายผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานของ ก.ค.ศ. ที่จะออกคำสั่งย้ายผู้บริหารสถานศึกษาได้ก็ต่อเมื่อได้รับผลการประเมินศักยภาพของผู้ที่ประสงค์ขอย้ายจากคณะกรรมการกลั่นกรองการย้ายฯ ซึ่งเป็นคณะบุคคลที่ทำหน้าที่ประเมินศักยภาพผู้ที่ประสงค์ขอย้ายโดยตรง อันถือเป็นขั้นตอนที่เป็นสาระสำคัญในการย้ายผู้บริหารสถานศึกษาตามที่กฎหมายกำหนด

คดีนี้ศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยว่า หลักเกณฑ์และวิธีการย้ายผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานของ ก.ค.ศ. ตามหนังสือสำนักงาน ก.ค.ศ. ที่ ศธ ๐๒๐๖.๔/ว ๙ ลงวันที่ ๒๙ กรกฎาคม ๒๕๕๔ และแก้ไขเพิ่มเติมตามหนังสือสำนักงาน ก.ค.ศ. ที่ ศธ ๐๒๐๖.๔/๑๐๒๔ ลงวันที่ ๑๐ กรกฎาคม ๒๕๕๖ เป็นการกำหนดขึ้นมาใช้โดยเฉพาะ ซึ่งได้กำหนดให้มีคณะกรรมการกลั่นกรองการย้ายฯ เพื่อพิจารณาคำร้องขอย้ายของผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อทำหน้าที่ให้ข้อเสนอแนะและพิจารณาทางปกครองเกี่ยวกับการประเมินศักยภาพผู้ที่ประสงค์ขอย้าย เป็นการถ่วงดุลการใช้อำนาจของศึกษาธิการจังหวัดจะออกคำสั่งย้ายผู้บริหารสถานศึกษาได้ ก็ต่อเมื่อได้รับผลการประเมินศักยภาพของผู้ที่ประสงค์ขอย้ายจากคณะกรรมการกลั่นกรองการย้ายฯ ซึ่งเป็นคณะบุคคลที่ทำหน้าที่ประเมินศักยภาพผู้ที่ประสงค์ขอย้ายโดยตรง อันถือเป็นขั้นตอนที่เป็นสาระสำคัญในการย้ายผู้บริหารสถานศึกษาตามที่กฎหมายกำหนด การที่ศึกษาธิการจังหวัดมีคำสั่งลงวันที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๖ แต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณารายละเอียดประเมินศักยภาพตามองค์ประกอบและตรวจสอบคุณสมบัติในการพิจารณาย้ายผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พ. และมีคำสั่งลงวันที่ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๖ แต่งตั้งคณะกรรมการตรวจทาน ตรวจสอบความถูกต้องการประเมินศักยภาพตามองค์ประกอบในการพิจารณาย้ายผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พ. เพื่อทำหน้าที่ประเมินศักยภาพของผู้ประสงค์ขอย้าย และตรวจทาน ตรวจสอบการประเมินรายละเอียดตามองค์ประกอบตามเอกสารหลักฐานประกอบการพิจารณา นั้น เป็นการแต่งตั้งขึ้นโดยอาศัยอำนาจในทางบริหารทั่วไปตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา คณะกรรมการทั้ง ๒ ชุดต้องจัดทำข้อมูลการย้ายผู้บริหารสถานศึกษาให้คณะกรรมการกลั่นกรองการย้ายฯ พิจารณาสืบก่อน อันเป็นการช่วยเหลือคณะกรรมการกลั่นกรองการย้ายฯ โดยการรวบรวมข้อมูลและผลการประเมินศักยภาพให้คณะกรรมการกลั่นกรองการย้ายฯ ได้พิจารณาอย่างละเอียด



รอบคอบยิ่งขึ้น การแต่งตั้งคณะกรรมการทั้ง ๒ ชุด จึงหาเป็นการกระทำที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย และเป็นการกระทำโดยไม่มีอำนาจตามที่นาย ป. กล่าวอ้าง เมื่อไม่ปรากฏข้อเท็จจริงว่าศึกษาธิการจังหวัดใช้ดุลพินิจโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย การที่ศึกษาธิการจังหวัดมีคำสั่งลงวันที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๖ แต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณารายละเอียดประเมินศักยภาพตามองค์ประกอบและตรวจสอบคุณสมบัติในการพิจารณาย้ายผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พ. และมีคำสั่งลงวันที่ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๖ แต่งตั้งคณะกรรมการตรวจทาน ตรวจสอบความถูกต้องการประเมินศักยภาพตามองค์ประกอบในการพิจารณาย้ายผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พ. จึงเป็นการใช้ดุลพินิจโดยชอบด้วยกฎหมายแล้ว

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อบ. ๘๓ - ๘๔/๒๕๖๓

เมื่อผู้อำนวยการโรงเรียนได้ถูกร้องเรียนกล่าวหาว่า มีพฤติการณ์กลั่นแกล้ง กล่าวหาผู้อื่นโดยปราศจากความจริง ปฏิบัติหน้าที่โดยไม่ปฏิบัติตามกฎหมายระเบียบแบบแผนของทางราชการ ขาดการเอาใจใส่ระมัดระวังรักษาประโยชน์ของทางราชการ เป็นเหตุให้เกิดความเสียหายแก่ราชการ อันเป็นการแสดงให้เห็นว่าผู้อำนวยการดังกล่าวมีปัญหากับผู้ร่วมงาน ผู้ใต้บังคับบัญชา ซึ่งยอมส่งผลต่อการบริหารจัดการภายในหน่วยงานการศึกษาหรือโรงเรียน การให้ผู้อำนวยการกลับไปปฏิบัติงานที่โรงเรียนเดิม จะส่งผลกระทบต่อทางราชการ ดังนั้น การสั่งให้ผู้อำนวยการไปปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งผู้อำนวยการในโรงเรียนอื่น จึงเป็นการแก้ไข้ปัญหาโดยคำนึงถึงความเหมาะสม ประโยชน์ของทางราชการ และความเป็นธรรม

คดีนี้ศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยว่า หลังจากการศึกษาธิการจังหวัดมีคำสั่งลงวันที่ ๑๔ สิงหาคม ๒๕๕๕ ให้นาย ส. ประจำสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา น. ไว้ก่อน เนื่องจากมีกรณีถูกกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง จนถูกแต่งตั้งกรรมการสอบสวนทางวินัย และถ้าให้นาย ส. คงอยู่ในตำแหน่งหน้าที่เดิมต่อไปจะเป็นอุปสรรคต่อการสืบสวน สอบสวน หรืออาจเกิดความเสียหายแก่ราชการแล้วต่อมาในวันที่ ๑๖ มกราคม ๒๕๕๖ ศึกษาธิการจังหวัดได้มีคำสั่ง (๑) เพิกถอนคำสั่งลงวันที่ ๑๔ สิงหาคม ๒๕๕๕ และสั่งให้นาย ส. กลับไปดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียน ต. (ตำแหน่งเดิม) และ (๒) คำสั่งให้นาย ส. ไปช่วยปฏิบัติราชการโรงเรียน ห. ตั้งแต่วันที่ ๑๖ มกราคม ๒๕๕๖ เป็นต้นไป และ (๓) คำสั่งให้นาย ส. รักษาราชการแทนผู้อำนวยการโรงเรียน ห. ตั้งแต่วันที่



๑๖ มกราคม ๒๕๕๖ เป็นต้นไป จนกว่าจะมีคำสั่งเปลี่ยนแปลง แต่ในระหว่างนั้นศึกษาธิการจังหวัดโดยมติของคณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัดในการประชุมครั้งที่ ๑๔/๒๕๕๕ เมื่อวันที่ ๓ ธันวาคม ๒๕๕๕ และครั้งที่ ๒/๒๕๕๖ เมื่อวันที่ ๑๕ มกราคม ๒๕๕๖ กลับมีคำสั่งลงวันที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๕๖ ยกเลิกคำสั่งให้นาย ส. ไปช่วยปฏิบัติราชการโรงเรียน ห. และยกเลิกคำสั่งให้นาย ส. รักษาราชการแทนผู้อำนวยการโรงเรียน ห. ช่างต้น และให้นาย ส. ไปปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการโรงเรียน ห. ตั้งแต่วันที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๕๖ เป็นต้นไป ซึ่งเมื่อได้พิจารณาสาเหตุที่นาย ส. ถูกตั้งกรรมการสอบสวนทางวินัยและถูกสั่งให้ไปประจำสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตามกรณีพิพาทแล้ว เห็นว่า นาย ส. ได้ถูกร้องเรียนกล่าวหาว่ามีพฤติการณ์ก่อกวน ก่อกบฏผู้อื่นโดยปราศจากความจริง ปฏิบัติหน้าที่โดยไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบแบบแผนของทางราชการ ขาดการเอาใจใส่ระมัดระวังรักษาประโยชน์ของทางราชการ เป็นเหตุให้เกิดความเสียหายแก่ราชการ อันเป็นการแสดงให้เห็นว่า นาย ส. มีปัญหากับผู้ร่วมงาน ผู้ใต้บังคับบัญชา ซึ่งย่อมส่งผลต่อการบริหารจัดการภายในหน่วยงาน การศึกษาหรือโรงเรียน ต. การให้นาย ส. กลับไปปฏิบัติหน้าที่โรงเรียน ต. ดังเดิม จะส่งผลกระทบต่อทางราชการ การที่ศึกษาธิการจังหวัดได้เสนอเรื่องขอความเห็นชอบจากคณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัดในการประชุมครั้งที่ ๑๔/๒๕๕๕ เมื่อวันที่ ๓ ธันวาคม ๒๕๕๕ อนุมัติให้นาย ส. ไปช่วยราชการและปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการโรงเรียน ห. โดยที่นาย ส. ยังคงสถานภาพและหน้าที่ในตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษาเช่นเดิม แม้ในรายงานการประชุมจะอ้างเรื่องดังกล่าวในวาระเกี่ยวกับการช่วยราชการเพื่อความปลอดภัย จึงทำให้นาย ส. เข้าใจว่าเป็นการเสนอเรื่องของตนตามหลักเกณฑ์หรือแนวปฏิบัติในการอนุญาตให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาไปช่วยราชการในหน่วยงานศึกษาอื่นด้วยเหตุถูกคุกคามต่อชีวิตก็ตาม แต่เมื่อพิจารณาเนื้อความตามรายงานการประชุมครั้งดังกล่าวแล้ว เห็นว่า คณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัดได้มีมติอนุมัติให้มีการสั่งให้ผู้อำนวยการสถานศึกษาไปช่วยราชการและปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษาแห่งอื่น จำนวน ๓ ราย ซึ่งรวมถึงนาย ส. ด้วย โดยเหตุที่มีการระบุถึงข้อมูลเกี่ยวกับหลักเกณฑ์หรือแนวปฏิบัติข้างต้นไว้ด้วย ก็เนื่องจากมีกรณีของข้าราชการครูจำนวน ๑ ราย ที่เข้าเหตุดังกล่าว อันเป็นการแสดงข้อเท็จจริงข้อกฎหมายเพื่อประกอบการพิจารณาของคณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัด ซึ่งสาระสำคัญของการประชุมในส่วนนี้ก็คือ การมีมติของ คณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัดที่อนุมัติให้นาย ส. ไปช่วยราชการและปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการโรงเรียน ห. จากนั้นปรากฏว่า มีการเสนอเรื่องต่อคณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัดในการประชุมครั้งที่



๒/๒๕๕๖ เมื่อวันที่ ๑๕ มกราคม ๒๕๕๖ เพื่อพิจารณาทบทวนมติที่ให้นาย ส. ไปช่วยราชการและปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าว เนื่องจากการดำเนินการทางวินัยนาย ส. ยังไม่เสร็จสิ้น ซึ่งคณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัดมีมติยืนยันมติเดิม ศึกษาธิการจังหวัดโดยอนุมัติจากคณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัดในการประชุมทั้งสองครั้งข้างต้น จึงอาศัยอำนาจตาม มาตรา ๖๘ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๖๙ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ มีคำสั่งลงวันที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๕๖ ยกเลิกคำสั่งลงวันที่ ๑๖ มกราคม ๒๕๕๖ ที่ให้นาย ส. ไปช่วยปฏิบัติราชการโรงเรียน ห. โดยให้รักษาราชการแทนผู้อำนวยการโรงเรียน ห. ตั้งแต่วันที่ ๑๖ มกราคม ๒๕๕๖ เป็นต้นไป และให้นาย ส. ไปปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียน ห. ตั้งแต่วันที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๕๖ เป็นต้นไปแทน นั้น จึงเป็นการแก้ไขปัญหาโดยคำนึงถึงความเหมาะสม ประโยชน์ของทางราชการ และเป็นธรรมแก่นาย ส. ตลอดจนเป็นการปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่ที่กฎหมายกำหนดไว้โดยชอบแล้ว ซึ่งการระบุดังกล่าวมาตาม มาตรา ๖๘ ดังกล่าว ก็เพื่อแสดงให้เห็นอำนาจในการยกเลิกคำสั่งที่ให้นาย ส. ไปรักษาราชการแทนผู้อำนวยการโรงเรียน ห. เท่านั้น ทั้งนี้ เมื่อปรากฏว่าตำแหน่งใดว่างลง ผู้มีอำนาจตามกฎหมายย่อมมีดุลพินิจที่จะเลือกสั่งให้บุคคลใดไปปฏิบัติราชการ หรือเลือกสั่งให้บุคคลใดรักษาราชการแทนตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่กฎหมายกำหนดไว้สำหรับเรื่องนั้น ๆ ก็ได้ เมื่อกรณีนี้ปรากฏว่าศึกษาธิการจังหวัดได้มีดุลพินิจให้นาย ส. ไปปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการโรงเรียน ห. ตามความในมาตรา ๖๙ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติเดียวกันแล้ว กรณีจึงไม่ต้องด้วย มาตรา ๕๔ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. ๒๕๔๖ แต่อย่างใด

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อบ. ๙๙/๒๕๖๓

การที่ผู้อำนวยการโรงเรียนวินิจฉัยข้อเท็จจริงโดยนำเอาผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงสถิติเบื้องต้นและการคาดคะเนแต่เพียงอย่างเดียว โดยมิได้ค้นหาข้อเท็จจริงในเชิงประจักษ์และหรือพยานแวดล้อมกรณีที่มีการกล่าวหาเจ้าหน้าที่ มาประกอบการพิจารณาให้เป็นที่ยุติและทำให้เชื่อได้ว่าเจ้าหน้าที่ดังกล่าวเป็นผู้มีพฤติกรรมตามที่ ถูกกล่าวหาจริง และมาออกคำสั่งให้เจ้าหน้าที่ผู้นั้นออกจากราชการ เป็นการใช้ดุลพินิจวินิจฉัยข้อเท็จจริงเพื่อออกคำสั่งให้ออกจากราชการโดยไม่ชอบ



คดีนี้ศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยว่า แม้มาตรา ๔๙ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ จะบัญญัติให้ผู้อำนวยการโรงเรียนมีอำนาจออกคำสั่งให้นางสาว ส. ออกจากราชการได้โดยพลัน ในกรณีที่ปรากฏว่านางสาว ส. เป็นผู้ขาดคุณสมบัติทั่วไปตามที่กำหนดในมาตรา ๓๐ (๗) หรือ (๑๓) แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าวก็ตาม แต่การที่ผู้อำนวยการโรงเรียนจะออกคำสั่งเช่นนั้นได้จะต้องมีการสืบสวนสอบสวนหาข้อเท็จจริงให้ได้ความเป็นที่ยุติก่อนว่า นางสาว ส. เป็นผู้บกพร่อง ในศีลธรรมอันดีสำหรับการเป็นผู้ประกอบวิชาชีพครูและบุคลากรทางการศึกษาตามมาตรา ๓๐ (๗) หรือเป็นผู้เคยกระทำการทุจริตในการสอบเข้ารับราชการหรือเข้าปฏิบัติงานในหน่วยงานของรัฐมาก่อน ตามมาตรา ๓๐ (๑๓) แห่งพระราชบัญญัติเดียวกันจริงหรือไม่ เมื่อผู้อำนวยการโรงเรียนใช้ดุลพินิจวินิจฉัยว่า นางสาว ส. มีลักษณะเป็นผู้บกพร่องในศีลธรรมอันดี และเป็นผู้กระทำการทุจริตในการสอบเข้ารับราชการเป็นครูผู้ช่วยโดยอ้างอิงจากพยานหลักฐานที่ปรากฏ คือ รายงาน ผลการวิเคราะห์ข้อมูลคะแนนการสอบของผู้เข้าสอบคัดเลือกครูผู้ช่วย (ว.๑๒) ของนาย ข. และรายงานผลการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นของอนุกรรมการฝ่ายวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับ ผลการสอบของผู้เข้าสอบคัดเลือกประจำคณะกรรมการประจำศูนย์ให้คำปรึกษาและติดตาม ผลการคัดเลือกครูผู้ช่วย รวมทั้งผลการสอบข้อเท็จจริงของคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริง ซึ่งพยานหลักฐานดังกล่าวสรุปได้ว่า มีการทุจริตในการสอบคัดเลือกครั้งดังกล่าว ซึ่งมีนางสาว ส. ร่วมเข้าสอบอยู่ด้วย โดยอ้างว่าเป็นการวิเคราะห์ข้อมูลผลการสอบในเชิงสถิติและความน่าจะเป็นแล้วสรุปว่ามีการกระทำทุจริตในการสอบเกิดขึ้นจริง และมีเหตุอันควรสงสัยว่านางสาว ส. อาจเป็นผู้หนึ่งที่ได้กระทำการทุจริตในการสอบครั้งนี้ด้วย ซึ่งเมื่อพิจารณาจากพยานหลักฐานที่ผู้อำนวยการโรงเรียนนำมาอ้างในการออกคำสั่งให้นางสาว ส. ออกจากราชการดังกล่าวข้างต้น เห็นได้ว่า เป็นเพียง การวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นในเชิงสถิติเกี่ยวกับผลการสอบคัดเลือกครูผู้ช่วยเท่านั้น มิได้เป็นข้อเท็จจริงที่รับฟังได้เป็นที่ยุติหรือเป็นข้อมูลเชิงประจักษ์ที่จะให้รับฟังได้ว่านางสาว ส. เป็นบุคคลผู้มีพฤติกรรมเป็นผู้บกพร่องในศีลธรรมอันดีสำหรับการเป็นผู้ประกอบวิชาชีพครูและบุคลากรทางการศึกษา หรือเป็นผู้กระทำการทุจริตในการสอบเข้ารับราชการในตำแหน่งครูผู้ช่วยครั้งดังกล่าวแต่อย่างใด และในรายงานดังกล่าวสรุปได้แค่เพียงว่ามีเหตุอันควรสงสัยว่านางสาว ส. อาจจะเป็นผู้หนึ่งที่ได้กระทำการทุจริตในการสอบครั้งนั้นด้วยเท่านั้น ดังนั้น การที่ผู้อำนวยการโรงเรียนวินิจฉัยโดยนำเอาผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงสถิติเบื้องต้นและการคาดคะเนดังกล่าวแต่เพียงอย่างเดียว โดยมีได้ค้นหา



ข้อเท็จจริงในเชิงประจักษ์และหรือพยานแวดล้อมกรณีที่มีการกล่าวหานางสาว ส. มาประกอบการพิจารณาให้เป็นที่ยุติและทำให้เชื่อได้ว่านางสาว ส. เป็นผู้มีพฤติกรรมตามที่ถูกล่าม้างจริงมาออกคำสั่งให้นางสาว ส. ออกจากราชการ จึงเป็นการใช้ดุลพินิจวินิจฉัยข้อเท็จจริงเพื่อออกคำสั่งให้นางสาว ส. ออกจากราชการโดยไม่ชอบ เมื่อได้วินิจฉัยแล้วว่าผู้อำนวยการโรงเรียนออกคำสั่งดังกล่าวโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย จึงก่อให้เกิดความเสียหายต่อสิทธิของนางสาว ส. โดยต้องถูกให้ออกจากราชการ กรณีจึงเป็นการกระทำที่ละเมิดต่อนางสาว ส. (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อบ. ๑๗/๒๕๕๙ ที่ อบ. ๒๐/๒๕๕๙ ที่ อบ. ๖๒/๒๕๖๑ ที่ อบ. ๖๔/๒๕๖๑ ที่ อบ. ๖๘/๒๕๖๑ ที่ อบ. ๗๔/๒๕๖๑ ที่ อบ. ๙๔/๒๕๖๑ ที่ อบ. ๑๙/๒๕๖๒ ที่ อบ. ๒๖/๒๕๖๒ ที่ อบ. ๓๔/๒๕๖๒ ที่ อบ. ๓๖/๒๕๖๒ ที่ อบ. ๖๖/๒๕๖๒ ที่ อบ. ๖๗/๒๕๖๒ ที่ อบ. ๑๔๙/๒๕๖๒ ที่ อบ. ๑๕๐/๒๕๖๒ ที่ อบ. ๑๖๙/๒๕๖๒ ที่ อบ. ๒๐๐/๒๕๖๒ ที่ อบ. ๒๔๑/๒๕๖๒ ที่ อบ. ๗๔/๒๕๖๓ ที่ อบ. ๑๑๕/๒๕๖๓ ที่ อบ. ๑๒๒/๒๕๖๓ ที่ อบ. ๑๕๙/๒๕๖๓ ที่ อบ. ๒๑๑/๒๕๖๓ ที่ อบ. ๖๑/๒๕๖๔ ที่ อบ. ๙๐/๒๕๖๔ ที่ อบ. ๙๑/๒๕๖๔ และ ที่ อบ. ๕๖๓/๒๕๖๔ วินิจฉัยแนวทางเดียวกัน)

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อบ. ๑๐๖/๒๕๖๓

การออกข้อสอบ ภาค ก ในส่วนที่ใช้กับตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษาจะต้องเป็นไปโดยมีหลักการและเหตุผล ทั้งยังต้องถูกต้องตามที่กฎหมายกำหนด และสามารถชี้แจงหรือเฉลยคำตอบให้ผู้เข้าสอบเข้าใจได้

คดีนี้ศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยว่า ในการคัดเลือกบุคคลเพื่อบรรจุและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งรองผู้อำนวยการสถานศึกษาและผู้อำนวยการสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต ๕ นางสาว ส. ไม่ผ่านเกณฑ์การสอบคัดเลือกดังกล่าว โดยได้คะแนนสอบภาค ก ช่วงเช้า ๕๔ คะแนน และช่วงบ่าย ๖๐ คะแนน รวม ๑๑๔ คะแนน คิดเป็นร้อยละ ๕๗ ไม่ผ่านเกณฑ์การคัดเลือกที่กำหนดไว้ไม่ต่ำกว่าร้อยละหกสิบ แต่เนื่องจากในการสอบคัดเลือกดังกล่าว มหาวิทยาลัยยอมรับว่าข้อสอบ ภาค ก ในส่วนที่ใช้กับตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษาผิดพลาดรวม ๕ ข้อ คือข้อที่ ๒๓ ข้อที่ ๒๕ ข้อที่ ๕๐ และข้อที่ ๘๖ ในชุดข้อสอบช่วงเช้า และข้อที่ ๒๒ ในชุดข้อสอบช่วงบ่าย จึงได้กำหนดให้มีการเพิ่มคะแนนผู้เข้าสอบทุกคนในข้อที่ผิดพลาดทำให้นางสาว ส. ได้คะแนนเพิ่มในข้อสอบช่วงเช้า ๔ คะแนน จาก ๕๔ คะแนน



เป็น ๕๘ คะแนน และได้คะแนนเพิ่มในข้อสอบช่วงบ่าย ๑ คะแนน จาก ๖๐ คะแนน เป็น ๖๑ คะแนน รวม ๑๑๙ คะแนน คิดเป็นร้อยละ ๕๙.๕๐ แต่ไม่ผ่านเกณฑ์การสอบคัดเลือกเช่นเดิม นางสาว ส. เห็นว่า นอกจากข้อสอบ ๕ ข้อดังกล่าวที่มหาวิทยาลัยยอมรับว่า มีความผิดพลาดแล้ว ยังมีข้อสอบผิดพลาดเพิ่มอีก ๒ ข้อ คือ ข้อสอบข้อที่ ๒ และข้อที่ ๔๙ เนื่องจากมหาวิทยาลัยเฉลยคำตอบผิดพลาด โดยใช้ดุลพินิจเฉลยคำตอบตามอำเภอใจ นั้น เห็นว่า ข้อสอบข้อที่ ๒ ถามว่า ค่านิยมหลักใดสอดคล้องกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มากที่สุด โดยมีตัวเลือกให้ตอบ ดังนี้ ๑. ความขยันหมั่นเพียร ๒. ความกตัญญูทวดเวที ๓. ความประหยัด ๔. ความเสียสละ และมหาวิทยาลัยเฉลยคำตอบว่าตัวเลือกที่ ๑ ความขยันหมั่นเพียร เป็นคำตอบที่ถูกต้อง โดยมหาวิทยาลัยได้ชี้แจงถึงเหตุผลที่เฉลยคำตอบ ดังกล่าวตามหนังสือลงวันที่ ๑๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙ ว่า ตามโจทย์นั้น ใช้คำว่า ค่านิยมหลักสั้น ๆ เพื่อมุ่งหมายถึงค่านิยมหลักทั่วไปของสังคม ซึ่งหมายถึงคุณค่าหลักในชีวิตที่คนในสังคมใดสังคมหนึ่งยึดถือว่าเป็นคุณค่าสำคัญ ผู้เข้าทดสอบจึงไม่ต้องตีความว่า ตัวเลือกใดสอดคล้องกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมากที่สุด ซึ่งปรัชญาดังกล่าวชี้ถึงแนวการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนในทุกระดับ โดยการพัฒนาและการบริหารประเทศตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงต้องดำเนินไปในทางสายกลาง ซึ่งประกอบด้วยสองเงื่อนไข คือ ความรู้และคุณธรรม ค่านิยมหลักที่สอดคล้องกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง จึงได้แก่ ค่านิยมที่ประกอบอยู่ในเงื่อนไขคุณธรรม ซึ่งได้แก่ ซื่อสัตย์ สุจริต สติปัญญา ขยันอดทน และแบ่งปัน ดังนั้น จากตัวเลือกทั้งสี่ตัวเลือก ค่านิยมหลักที่ตรงกับเงื่อนไขคุณธรรมดังกล่าวมากที่สุดจึงได้แก่ ตัวเลือกที่ ๑ ความขยันหมั่นเพียร กรณีจึงเห็นได้ว่า การที่มหาวิทยาลัยเฉลยคำตอบข้อสอบข้อดังกล่าวว่า ตัวเลือกที่ ๑ ความขยันหมั่นเพียร เป็นค่านิยมหลักที่สอดคล้องกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมากที่สุด นั้น มหาวิทยาลัยได้พิจารณากำหนดคำตอบ ที่ถูกต้องตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มิใช่เป็นการกำหนดคำตอบที่ถูกต้อง โดยใช้ดุลพินิจตามอำเภอใจแต่อย่างใด เมื่อมหาวิทยาลัยได้เฉลยคำตอบว่า ตัวเลือกที่ ๑ ความขยันหมั่นเพียร เป็นคำตอบที่ถูกต้องที่สุด การที่นางสาว ส. เลือกคำตอบในตัวเลือกที่ ๓ ความประหยัด จึงถือว่า นางสาว ส. ตอบผิดและไม่ได้คะแนนในข้อนี้ สำหรับข้อสอบข้อที่ ๔๙ ที่ถามว่า นาย ข. จบการศึกษาจากคณะศึกษาศาสตร์ของมหาวิทยาลัยแห่งหนึ่ง ต้องการรับราชการครู แต่ไม่มีใบประกอบวิชาชีพ ท่านจะแนะนำนาย ข. อย่างไร โดยมีตัวเลือกให้ตอบ ดังนี้ ๑. ยื่นเรื่องขอใบอนุญาตประกอบวิชาชีพจากคณะกรรมการคุรุสภา ๒. ยื่นเรื่องขอใบอนุญาตประกอบวิชาชีพจากคณะกรรมการมาตรฐานวิชาชีพ ๓.



ยื่นเรื่องขอใบอนุญาตประกอบวิชาชีพจากคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ๔. ยื่นเรื่องขอใบอนุญาตประกอบวิชาชีพจากคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน นั้น เห็นว่า คำถามข้อดังกล่าว เป็นคำถามเกี่ยวกับการขอรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู โดยต้องการให้ผู้เข้าสอบตอบว่า คณะกรรมการใด เป็นผู้ที่มีอำนาจหน้าที่ในการออกใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู เมื่อพิจารณามาตรา ๙ (๓) แห่งพระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๖ ที่บัญญัติว่า ครูสภา มีอำนาจหน้าที่ออกใบอนุญาตให้แก่ผู้ขอใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ แม้อาจทำให้เข้าใจได้ว่าคณะกรรมการครูสภาเป็นผู้มีอำนาจหน้าที่ออกใบอนุญาตประกอบวิชาชีพทางการศึกษา แต่หากพิจารณาพระราชบัญญัติดังกล่าวโดยละเอียดแล้ว จะเห็นได้ว่า ครูสภาประกอบด้วยคณะกรรมการสองชุดคือ คณะกรรมการครูสภาและคณะกรรมการมาตรฐานวิชาชีพ ซึ่งมีอำนาจหน้าที่แตกต่างกัน โดยคณะกรรมการครูสภา มีอำนาจและหน้าที่ตามมาตรา ๒๐ แห่งพระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๖ ซึ่งไม่ได้กำหนดให้มีอำนาจหน้าที่ในการพิจารณาการออกใบอนุญาตให้แก่ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ส่วนคณะกรรมการมาตรฐานวิชาชีพ มีอำนาจหน้าที่ตามมาตรา ๒๕ แห่งพระราชบัญญัติเดียวกัน ซึ่งมีอำนาจหน้าที่พิจารณาการออกใบอนุญาตให้แก่ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษาด้วย ประกอบกับข้อ ๗ และข้อ ๑๔ ของข้อบังคับครูสภา ว่าด้วยใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ พ.ศ. ๒๕๔๗ กำหนดว่า ผู้ประสงค์ขอขึ้นทะเบียนรับใบอนุญาต ยื่นคำขอต่อเลขาธิการตามแบบที่คณะกรรมการกำหนด พร้อมด้วยเอกสารและหลักฐาน เมื่อเลขาธิการได้ตรวจสอบคำขอพร้อมหลักฐานครบถ้วนถูกต้องแล้ว ก็จะเสนอคณะกรรมการมาตรฐานวิชาชีพพิจารณาการออกใบอนุญาต ดังนั้น การพิจารณาออกใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู จึงเป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการมาตรฐานวิชาชีพ มิใช่คณะกรรมการครูสภาตามที่นางสาว ส. เข้าใจแต่อย่างใด ตามตัวเลือกคำตอบของข้อสอบข้อนี้ ตัวเลือกข้อที่ ๒ ยื่นเรื่องขอใบอนุญาตประกอบวิชาชีพจากคณะกรรมการมาตรฐานวิชาชีพ จึงเป็นตัวเลือกที่ถูกต้องที่สุด ซึ่งข้อสอบข้อนี้ถือเป็นข้อสอบเกี่ยวกับปัญหาข้อกฎหมายที่มีคำตอบแน่นอนอนตามบทบัญญัติของกฎหมาย หากผู้เข้าสอบมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ พระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ ประกอบกับข้อบังคับครูสภาว่าด้วยใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ พ.ศ. ๒๕๔๗ เป็นอย่างดี ก็จะทราบว่าตัวเลือกใดเป็นคำตอบที่ถูกต้องที่สุด การที่มหาวิทยาลัยเฉลยคำตอบว่า ตัวเลือกที่ ๒ ยื่นเรื่องขอใบอนุญาตประกอบวิชาชีพจากคณะกรรมการมาตรฐานวิชาชีพ เป็นคำตอบที่ถูกต้องที่สุด จึงเป็นการเฉลยคำตอบตรง



ตามบทบัญญัติของกฎหมายแล้ว มหาวิทยาลัยมิได้ใช้ดุลพินิจเฉลยคำตอบตามอำเภอใจ เมื่อข้อสอบข้อที่ ๒ และข้อที่ ๔๙ เป็นข้อสอบที่มีคำตอบที่ถูกต้อง ไม่ใช่ข้อสอบที่มีการเฉลยคำตอบผิดพลาดหรือเป็นข้อสอบที่ไม่มีคำตอบที่ถูกต้องตามที่ นางสาว ส. กล่าวอ้าง กรณีจึงไม่จำเป็นต้องส่งข้อสอบข้อที่ ๒ และข้อที่ ๔๙ ไปยังสำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (สำนักงาน กปร.) และสำนักงานเลขาธิการคุรุสภา ตามลำดับ เป็นผู้ชี้ขาดคำตอบที่ถูกต้องที่สุดตามคำขอของ นางสาว ส. แต่อย่างไร เมื่อ นางสาว ส. ได้คะแนนสอบภาค ก ช่วงเช้า ๕๘ คะแนน และช่วงบ่าย ๖๑ คะแนน คิดเป็นร้อยละ ๕๙.๕ ซึ่งไม่ผ่านเกณฑ์การคัดเลือกที่กำหนดไว้ตามหนังสือสำนักงาน ก.ค.ศ. ลงวันที่ ๑๖ ธันวาคม ๒๕๕๗ ดังนั้น ประกาศรายชื่อผู้ผ่านการคัดเลือกบุคคลเพื่อบรรจุและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งรองผู้อำนวยการสถานศึกษาและผู้อำนวยการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต ๕ ลงวันที่ ๑๕ พฤษภาคม ๒๕๕๘ เฉพาะในส่วนของตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษา กลุ่มทั่วไป โดยไม่ปรากฏว่า นางสาว ส. เป็นผู้ผ่านเกณฑ์การสอบคัดเลือก จึงชอบด้วยกฎหมายแล้ว

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อบ. ๑๗๐/๒๕๖๓

แม้ว่าเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์จะได้มีประกาศปลดบุคคลจากการเป็นบุคคลล้มละลายก็ตาม แต่ในความเป็นจริงแล้วหนี้สินของบุคคลดังกล่าวยังคงมีอยู่ โดยเป็นการผลักภาระหนี้ไปที่เจ้าหนี้ และหรือผู้ค้ำประกันหนี้ของบุคคลผู้นั้นแทน เมื่อปรากฏว่ามีหนี้ค้างชำระเป็นจำนวนที่ค่อนข้างมาก บุคคลดังกล่าวควรแสดงความรับผิดชอบต่อเจ้าหนี้ และหรือผู้ค้ำประกันหนี้ ตั้งแต่เริ่มต้นกระบวนการที่บุคคลผู้นั้นถูกเรียกร้องให้ชำระหนี้ จนกระทั่งถึงปัจจุบันตามหลักคุณธรรมและจริยธรรม การที่บุคคลดังกล่าวระบุว่าหากได้กลับเข้ารับราชการ ยินดีทำสัญญาผ่อนชำระหนี้กับเจ้าหนี้ นั้น ก็เป็นการแสดงความรับผิดชอบต่อเจ้าหนี้และภายใต้เงื่อนไขที่หากได้กลับเข้ารับราชการก่อน อันแสดงให้เห็นถึงพฤติการณ์เกี่ยวกับการขาดคุณธรรมและจริยธรรม ซึ่งเป็นคุณสมบัติสำคัญของผู้เป็นข้าราชการครูที่ต้องอบรมสั่งสอนและเป็นแบบอย่างให้แก่ผู้อื่น การที่หน่วยงานของรัฐไม่รับบุคคลดังกล่าวกลับเข้ารับราชการ จึงเป็นการพิจารณาเรื่องการขอกลับเข้ารับราชการ โดยคำนึงถึงเหตุผลความจำเป็นและประโยชน์ของทางราชการอย่างมากตามหลักเกณฑ์ของหนังสือสำนักงาน ก.ค.ศ. ที่ ศธ ๐๒๐๖.๒/ว ๔ ลงวันที่ ๒๒ เมษายน ๒๕๕๑ แล้ว



คดีนี้ศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยว่า เมื่อพิจารณาพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๗ มาตรา ๑๙ (๔) มาตรา ๕๓ วรรคหนึ่ง (๓) และมาตรา ๖๔ และหนังสือสำนักงาน ก.ค.ศ. ที่ ศธ ๐๒๐๖.๒/ว ๔ ลงวันที่ ๒๒ เมษายน ๒๕๕๑ แล้ว จะเห็นได้ว่า ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาผู้ใดที่ออกจากราชการไปแล้วไม่เกินสามปีนับถึงวันที่หน่วยงาน หรือส่วนราชการซึ่งมีหน้าที่ออกคำสั่งบรรจุและแต่งตั้งรับคำขอกลับเข้ารับราชการ และมีใ้การออกจากราชการในช่วงระหว่างการทดลองปฏิบัติหน้าที่ราชการหรือเตรียมความพร้อมและพัฒนาอย่างเข้ม ซึ่งต่อมาประสงค์ขอกลับเข้ารับราชการ ให้ผู้มีอำนาจสั่งบรรจุและแต่งตั้งผู้นั้นกลับเข้ารับราชการตามหลักเกณฑ์และวิธีการตามที่ ก.ค.ศ. กำหนด ซึ่ง ก.ค.ศ. ได้กำหนดหลักเกณฑ์ดังกล่าวไว้ว่า นอกจากบุคคลผู้ขอกลับเข้ารับราชการจะต้องมีคุณสมบัติครบถ้วนและเข้าเงื่อนไขที่กำหนดไว้แล้ว การบรรจุกลับเข้ารับราชการดังกล่าวจะต้องเป็นกรณีที่มีเหตุผลความจำเป็นและเป็นประโยชน์ต่อทางราชการอย่างมากอีกด้วย เมื่อพิจารณาคดีของคณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัดในการประชุมเมื่อวันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๕๕ ซึ่งมีมติไม่รับนาย ย. กลับเข้ารับราชการ โดยเห็นว่า หากบรรจุนาย ย. กลับเข้ารับราชการจะไม่เป็นผลดี เนื่องจากมีหนี้สินจำนวนมาก อาจจะเป็นปัญหาด้านการบริหารงานบุคคลได้ และจากการสอบถามเจ้าหนี้แจ้งว่า ยังไม่มีการตกลงหรือประนีประนอมหนี้สินดังกล่าว เจ้าหนี้ ต้องรับผิดชอบตนเองมาโดยตลอด ซึ่งแสดงถึงคุณธรรมและจริยธรรมของนาย ย. หากใช้ตำแหน่งดังกล่าวรับย้ายหรือขอใช้บัญชีบรรจุใหม่ น่าจะเป็นประโยชน์ต่อราชการมากกว่า จึงเป็นกรณีที่คณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัดได้ใช้ดุลพินิจพิจารณาแล้วว่า แม้นาย ย. จะมีคุณสมบัติและเข้าเงื่อนไขที่สามารถรับนาย ย. กลับเข้ารับราชการได้ แต่การรับนาย ย. กลับเข้ารับราชการดังกล่าวไม่มีเหตุผลความจำเป็นและไม่เป็นประโยชน์ต่อทางราชการอย่างมาก ทั้งนี้ แม้ว่าเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์จะได้มีประกาศลงวันที่ ๒๙ กันยายน ๒๕๕๔ ปลดนาย ย. จากการเป็นบุคคลล้มละลายก็ตาม แต่ก็เป็นไปโดยผลของกฎหมายตามมาตรา ๘๑/๑ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๔๘๓ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๔๗ ซึ่งมีเจตนารมณ์ช่วยให้บุคคลล้มละลายที่สุจริตที่มีใ้บุคคลตามข้อยกเว้นในมาตรา ๘๑/๑ วรรคหนึ่ง (๑) และ (๒) แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว ได้มีโอกาสพ้นจากการเป็นบุคคลล้มละลายและมีอำนาจจัดการทรัพย์สินที่ได้มาหลังจากการปลดจากการล้มละลายแล้ว ซึ่งตามกฎหมายย่อมถือว่านาย ย. ได้หลุดพ้นจากหนี้สินทั้งปวง แต่ในความเป็นจริงแล้วหนี้สินของนาย ย. ยังคงมีอยู่ แต่เป็นการผลักระหนี้ดังกล่าวไปที่เจ้าหนี้



และหรือผู้ค้าประกันนี้ของนาย ย. แทน และจากการตรวจสอบข้อมูลในขณะนั้นปรากฏว่ามีหนี้ค้างชำระเป็นจำนวนที่ค่อนข้างมาก แม้ตามกฎหมายนาย ย. จะไม่อาจจัดการทรัพย์สินของตนเองได้ในขณะเป็นบุคคลล้มละลายก็ตาม แต่ตามหลักคุณธรรมและจริยธรรม นาย ย. ควรแสดงความรับผิดชอบต่อบุคคลดังกล่าวตั้งแต่เริ่มต้นกระบวนการที่นาย ย. ถูกเรียกร้องให้ชำระหนี้จนกระทั่งถึงปัจจุบันการที่นาย ย. ระบุในหนังสืออุทธรณ์ลงวันที่ ๔ พฤษภาคม ๒๕๕๕ ว่า หากศึกษาธิการจังหวัดพิจารณาให้นาย ย. กลับเข้ารับราชการ นาย ย. ยินดีทำสัญญาผ่อนชำระหนี้กับเจ้าหนี้ นั้น ก็เป็นการแสดงความรับผิดชอบภายหลังและภายใต้เงื่อนไขที่หากได้กลับเข้ารับราชการก่อน อันแสดงให้เห็นถึงพฤติการณ์เกี่ยวกับการขาดคุณธรรมและจริยธรรมของนาย ย. ซึ่งเป็นคุณสมบัติสำคัญของผู้เป็นข้าราชการครูที่ต้องอบรมสั่งสอนและเป็นแบบอย่างให้แก่ผู้อื่น ประกอบกับการที่ คณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัด เห็นว่า หากใช้ตำแหน่งดังกล่าวรับย้ายหรือขอใช้บัญชีบรรจุใหม่ น่าจะเป็นประโยชน์ต่อราชการมากกว่ารับนาย ย. กลับเข้ารับราชการ ก็เป็นการพิจารณาภายใต้บริบทในการบริหารงานบุคคลตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัดซึ่งไม่ปรากฏว่า เป็นการบิดเบือนหรือไม่เหมาะสมแก่เหตุด้วยประการใด การที่ศึกษาธิการจังหวัดมีคำสั่งตามหนังสือลงวันที่ ๒๐ เมษายน ๒๕๕๕ ไม่รับนาย ย. กลับเข้ารับราชการ จึงเป็นการพิจารณาเรื่องการขอกลับเข้ารับราชการของนาย ย. โดยคำนึงถึงเหตุผลความจำเป็นและประโยชน์ของทางราชการอย่างมากตามหลักเกณฑ์ของหนังสือสำนักงาน ก.ค.ศ. ที่ ศธ ๐๒๐๖.๒/ว ๔ ลงวันที่ ๒๒ เมษายน ๒๕๕๑ แล้ว ดังนั้น คำสั่งของศึกษาธิการจังหวัด โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัดในการประชุมเมื่อวันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๕๕ ตามหนังสือลงวันที่ ๒๐ เมษายน ๒๕๕๕ ที่ไม่รับนาย ย. กลับเข้ารับราชการ จึงชอบด้วยกฎหมาย ดังนั้น เมื่อคำสั่งของศึกษาธิการจังหวัดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัดที่ไม่รับนาย ย. กลับเข้ารับราชการ เป็นคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมาย จึงไม่เป็นการกระทำละเมิด

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อบ. ๒๙๑/๒๕๖๓

ผู้บังคับบัญชาจะต้องแจ้งผลการประเมินการปฏิบัติราชการของผู้รับการประเมินตามหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินผลการปฏิบัติราชการตามที่ ก.พ. กำหนด ตามข้อ ๙ (๕) ของหนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ นร ๑๐๑๒/ว ๒๐ ลงวันที่ ๓ กันยายน ๒๕๕๒ หากผู้รับการประเมินไม่ยอมลงลายมือชื่อรับทราบผลการประเมิน



ผู้บังคับบัญชาชอบที่จะลงลายมือชื่อในฐานะผู้บังคับบัญชาโดยให้มีพยานลงลายมือชื่อจำนวน ๒ คน ว่า มีการแจ้งผลการประเมินให้ผู้รับการประเมินทราบแล้วได้

คดีนี้ศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยว่า หลังจากที่ ก.พ.ค. ได้มีคำวินิจฉัยลงวันที่ ๙ สิงหาคม ๒๕๕๔ พิจารณาคำร้องทุกข์ของนางสาว ล. กรณีไม่ได้รับความเป็นธรรมจากการที่เลขาธิการ สพฐ. มีคำสั่งเลื่อนเงินเดือนประจำปีงบประมาณ ๒๕๕๓ รอบที่ให้แก่นางสาว ล. ร้อยละ ๑.๕ ตามคำสั่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ลงวันที่ ๒ กรกฎาคม ๒๕๕๓ โดยมีความเห็นว่า การที่ผู้ประเมินไม่ได้แจ้งผลการปฏิบัติราชการให้นางสาว ล. ทราบ เป็นการไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินผลการปฏิบัติราชการตามที่ ก.พ. กำหนด ตามหนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ นร ๑๐๑๒/ว ๒๐ ลงวันที่ ๓ กันยายน ๒๕๕๒ ข้อ ๙ (๕) ซึ่งถือว่าเป็นการไม่ปฏิบัติให้ถูกต้องตามรูปแบบ ขั้นตอน หรือวิธีการอันเป็นสาระสำคัญที่กำหนดไว้สำหรับการกระทำนั้น อันเป็นผลให้คำสั่งเลื่อนเงินเดือนในส่วนของนางสาว ล. ไม่ชอบด้วยกฎหมาย จึงวินิจฉัยให้เลขาธิการ สพฐ. ยกเลิกคำสั่งลงวันที่ ๒ กรกฎาคม ๒๕๕๓ เฉพาะในส่วนที่มีผลเป็นการเลื่อนเงินเดือนประจำปีงบประมาณ ๒๕๕๓ รอบที่ ๑ ให้แก่นางสาว ล. และให้แจ้งผลการประเมินให้นางสาว ล. ทราบให้ถูกต้องตามหลักเกณฑ์ของหนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ นร ๑๐๑๒/ว ๒๐ ลงวันที่ ๓ กันยายน ๒๕๕๒ ข้อ ๙ (๕) โดยเร็ว ส่วนคำขออื่นให้ยก เลขาธิการ สพฐ. จึงมีคำสั่งลงวันที่ ๒๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๔ ยกเลิกคำสั่งเลื่อนเงินเดือนประจำปีงบประมาณ ๒๕๕๓ รอบที่ ๑ เฉพาะในส่วนของนางสาว ล. และได้สั่งการให้ผู้อำนวยการสำนักทดสอบทางการศึกษาดำเนินการแจ้งผลการประเมินที่ถูกต้องตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ตามหนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ นร ๑๐๑๒/ว ๒๐ ลงวันที่ ๓ กันยายน ๒๕๕๒ ข้อ ๙ (๕) ให้นางสาว ล. ทราบ และให้แจ้งผลการพิจารณาไปยังสำนักพัฒนาระบบบริหารงานบุคคลและนิติการเพื่อดำเนินการเลื่อนเงินเดือนใหม่ให้นางสาว ล. ต่อไป นาง ผ. หัวหน้ากลุ่มส่งเสริมและพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ซึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาของนางสาว ล. จึงได้ดำเนินการตามคำวินิจฉัยของ ก.พ.ค. และคำสั่งของเลขาธิการ สพฐ. โดยแจ้งผลการประเมินในรอบที่ ๑ ปีงบประมาณ ๒๕๕๓ ให้นางสาว ล. ทราบเมื่อวันที่ ๒ ธันวาคม ๒๕๕๔ ซึ่งนางสาว ล. เห็นว่าการดำเนินการดังกล่าวเป็นการแจ้งผลการประเมินที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย จึงไม่ยอมลงลายมือชื่อรับทราบผลการประเมิน แต่ได้เขียนข้อความโต้แย้งผลการประเมินดังกล่าวเพื่อขอให้ดำเนินการประเมินใหม่และได้ลงลายมือชื่อทำข้อความดังกล่าวไว้ นาง ผ. จึงลงลายมือชื่อในแบบประเมินในฐานะผู้บังคับบัญชา และให้นาย ว. ตำแหน่ง



นักวิชาการศึกษาปฏิบัติการ และนางสาว พ. ตำแหน่งนักวิชาการศึกษาชำนาญการ ลงลายมือชื่อไว้เป็นพยาน จึงเห็นได้ว่า เมื่อนาง ผ. ได้แจ้งเอกสารแบบสรุปผลการประเมินการปฏิบัติราชการของนางสาว ล. ที่ประกอบด้วย ส่วนที่ ๑ ข้อมูลผู้รับการประเมิน ส่วนที่ ๒ สรุปผลการประเมินองค์ประกอบด้านผลสัมฤทธิ์ของงานและด้านพฤติกรรมการปฏิบัติราชการ ส่วนที่ ๓ แผนพัฒนาผลการปฏิบัติราชการรายบุคคล ส่วนที่ ๔ การรับทราบผลการประเมิน และส่วนที่ ๕ ความเห็นของผู้บังคับบัญชาเหนือขึ้นไปซึ่งเป็นเอกสารฉบับของผู้ประเมินที่ผ่านความเห็นชอบจากผู้อำนวยการสำนักทดสอบทางการศึกษาในฐานะผู้บังคับบัญชาและคณะกรรมการกลั่นกรองการเลื่อนเงินเดือนข้าราชการของสำนักทดสอบทางการศึกษาให้นางสาว ล. ทราบแล้ว แต่นางสาว ล. ไม่ยอมลงลายมือชื่อรับทราบผลการประเมิน นาง ผ. จึงลงลายมือชื่อในฐานะผู้บังคับบัญชา โดยให้นาย ว. และนางสาว พ. ซึ่งเป็นข้าราชการพลเรือนสามัญในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ลงลายมือชื่อเป็นพยานว่าได้มีการแจ้งผลการประเมินให้นางสาว ล. ทราบแล้ว กรณีนี้จึงถือว่า เลขาธิการ สพฐ. ได้ดำเนินการตามคำวินิจฉัยของ ก.พ.ค. ด้วยการมีคำสั่งลงวันที่ ๒๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๔ ยกเลิกคำสั่งลงวันที่ ๒ กรกฎาคม ๒๕๕๓ เฉพาะส่วนที่มีผลเป็นการเลื่อนเงินเดือนประจำปีงบประมาณ ๒๕๕๓ รอบที่ ๑ ให้แก่นางสาว ล. รวมทั้งมีการแจ้งผลการประเมินการปฏิบัติงานให้นางสาว ล. ทราบโดยชอบด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินผลการปฏิบัติราชการของข้าราชการพลเรือนสามัญตามข้อ ๙ (๕) ของหนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ นร ๑๐๑๒/ว ๒๐ ลงวันที่ ๓ กันยายน ๒๕๕๒ แล้ว เลขาธิการ สพฐ. จึงไม่ได้ละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติเกี่ยวกับการแจ้งผลการประเมินให้นางสาว ล. ทราบ

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อบ. ๕๒/๒๕๖๔

เมื่อผู้ประเมินและผู้รับการประเมินได้มีการกำหนดข้อตกลงร่วมกันเกี่ยวกับการมอบหมายงานและการประเมินผลการปฏิบัติราชการ กำหนดดัชนีชี้วัดหรือหลักฐานบ่งชี้ความสำเร็จของงานอย่างเป็นรูปธรรมและเหมาะสมกับงาน มีการกำหนดระยะเวลาในการส่งงานที่ชัดเจน อีกทั้ง การประเมินผลการปฏิบัติราชการเป็นไปตามรูปแบบ ขั้นตอนและวิธีการอันเป็นสาระสำคัญของหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินผลการปฏิบัติราชการของข้าราชการพลเรือนกำหนดไว้แล้ว การที่ผู้รับการประเมินทำผลงานที่ได้รับมอบหมายไม่เสร็จ ไม่ครบ คุณภาพงานไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์



ของงาน ส่งงานไม่เป็นไปตามกำหนดเวลา ล่าช้า และไม่ทำงานตามที่ได้รับมอบหมาย แต่กลับได้รับการประเมินในระดับดี กรณีจึงยังไม่มีเหตุที่จะรับฟังได้ว่าผู้ประเมินมีอคติ กลั่นแกล้งหรือประเมินผลการปฏิบัติราชการอย่างไม่เป็นธรรมแต่อย่างใด

คดีนี้ศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยว่า ในการประชุมกลุ่มส่งเสริมและพัฒนา ระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ครั้งที่ ๒/๒๕๕๓ เมื่อวันที่ ๘ มิถุนายน ๒๕๕๓ นาง ผ. หัวหน้ากลุ่มงานส่งเสริมและพัฒนา ระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ได้แจ้งให้ข้าราชการในกลุ่มรายงานผลการดำเนินงานที่ผ่านมา พร้อมแจ้งงานที่รับผิดชอบ ของแต่ละคน รวมทั้งแจ้งว่าหากบุคคลใดมีงานอื่นนอกเหนือจากงานที่รับผิดชอบ ให้เสนองานที่อยากปฏิบัติ วางแผนที่จะปฏิบัติแต่ยังไม่ได้ปฏิบัติเพิ่มเติมลงไปได้ นางสาว ว. ได้แจ้งว่าจะทำงานวิจัย เรื่อง การศึกษาระดับการวัดและประเมินผลเขตพื้นที่การศึกษาเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา และนาง ผ. ให้ทุกคนจัดทำตัวชี้วัดรายบุคคล (KPI) เพื่อประกอบการพิจารณาเลื่อนขั้นเงินเดือน (๑ ตุลาคม ๒๕๕๓) โดยมอบหมายให้ นางสาว พ. จัดทำแบบฟอร์มแจก และให้ส่งภายในวันที่ ๑๐ มิถุนายน ๒๕๕๓ เพื่อตรวจสอบ และรวบรวมส่งกลุ่มบริหารทั่วไปภายในวันที่ ๑๑ มิถุนายน ๒๕๕๓ รวมถึงในการประชุมกลุ่มงานส่งเสริมและพัฒนา ระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ครั้งที่ ๓/๒๕๕๓ เมื่อวันที่ ๓ สิงหาคม ๒๕๕๓ นาง ผ. ประธานที่ประชุมแจ้งให้นางสาว ว. ทำกระบวนการจัดการความรู้ (Knowledge Management - KM) โดยให้มีเนื้อหาใหม่ อ้างอิงได้ และเผยแพร่ขึ้นเว็บไซต์ รวมทั้งมอบหมายงานใหม่ให้นางสาว ว. เลือก ๔๐ ผลงาน จาก ๑๘๕ เขต พร้อมสรุปประเด็น ทำบัญชีผลงานพร้อมสรุป แต่งตั้งคณะกรรมการ เกณฑ์การตัดสิน บัญชีจัดสรร ๔๐ ผลงาน วิดีทัศน์ นิทรรศการ และในการประชุมกลุ่มงานส่งเสริมและพัฒนา ระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ครั้งที่ ๔/๒๕๕๓ เมื่อวันที่ ๑๖ กันยายน ๒๕๕๓ นาง ผ. ประธานที่ประชุมได้แจ้งให้ข้าราชการทุกคนในกลุ่มทบทวนตัวชี้วัดของแต่ละคนใหม่ และเร่งรัดงานที่มอบหมาย ซึ่งนางสาว ว. รับผิดชอบ KM ให้ส่งเดือนละ ๒ เรื่อง รวม ๑๒ เรื่อง และให้เจ้าหน้าที่ทุกคนเขียนตัวชี้วัดเฉพาะงานที่รับผิดชอบ ส่วนตัวชี้วัดที่เป็นของกลุ่ม และใช้ร่วมกัน นาง ผ. เป็นผู้รับผิดชอบในการเขียน โดยให้เจ้าหน้าที่ทุกคนสรุปงานที่ได้รับมอบหมายและกำหนดตัวชี้วัดส่งทางอีเมลของนาง ผ. ภายในวันที่ ๑๘ กันยายน ๒๕๕๓ ซึ่งปรากฏหลักฐานว่า นางสาว ว. ส่งแบบสรุปการประเมินผลสัมฤทธิ์ของงานให้แก่ นาง ผ. เมื่อวันที่ ๑๗ กันยายน ๒๕๕๓ เป็นไปตามที่ตกลงกันในการประชุม จากข้อเท็จจริงดังกล่าว จึงเห็นได้ว่า ผู้ประเมินและนางสาว ว. ได้มีการกำหนดข้อตกลงร่วมกันเกี่ยวกับ



การมอบหมายงานและการประเมินผลการปฏิบัติราชการ กำหนดดัชนีชี้วัด หรือหลักฐาน บ่งชี้ความสำเร็จของงานอย่างเป็นรูปธรรมและเหมาะสมกับงาน มีการกำหนดระยะเวลาใน การส่งงานที่ชัดเจน ข้ออ้างของนางสาว ว. ที่ว่า ผู้บังคับบัญชาไม่มอบหมายงานหรือ มอบหมายงานโดยมีเจตนาแอบแฝงหรือมอบหมายงานระยะเวลากระชั้นชิด ทำให้งาน ทับซ้อนในเวลาเดียวกัน และเมื่อส่งงานแล้วไม่ดำเนินการพิจารณา ส่งผลให้ปฏิบัติงานไม่ทัน ตามกำหนดเวลา จึงไม่อาจรับฟังได้นอกจากนี้ การที่หัวหน้ากลุ่มฯ ได้กำหนดตัวชี้วัด ให้นางสาว ว. เป็น ๔ ตัวชี้วัด ซึ่งเป็นการปรับแก้จากตัวชี้วัดที่นางสาว ว. เสนอ ก็เป็น เพียงการปรับแก้ตัวชี้วัดให้สอดคล้องกับภาระงานในความรับผิดชอบของนางสาว ว. ซึ่งเป็น ตัวชี้วัดเดิมของนางสาว ว. เท่านั้น มิได้เป็นกรณีที่ผู้ประเมินกำหนดตัวชี้วัด ด้วยตนเองโดยมิได้ตกลงร่วมกันและได้ทำการเพิ่มเติมตัวชี้วัดเพิ่มขึ้นจากที่นางสาว ว. กำหนดแต่อย่างใด ประกอบกับตัวชี้วัดที่หัวหน้ากลุ่มฯ กำหนดเป็นตัวชี้วัดที่อยู่ ในความรับผิดชอบของกลุ่มส่งเสริมและพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา อยู่แล้ว กรณีจึงถือว่าผู้ประเมินได้กำหนดตัวชี้วัดที่มีการถ่ายทอดตัวชี้วัดจากบนลงล่างแล้ว ประกอบกับนางสาว ว. ได้รับทราบประกาศสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ฉบับลงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๒ เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการประเมินผลการปฏิบัติราชการ ของข้าราชการพลเรือนสามัญ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และได้เข้ารับการอบรมเรื่องการจัดทำตัวชี้วัดรายบุคคลในวันที่ ๒ พฤษภาคม ๒๕๕๓ ที่โรงแรม อ. กรุงเทพมหานคร โดยคณะวิทยากรจากสำนักงาน ก.พ. แล้ว การประเมินผลการปฏิบัติ ราชการของเลขาธิการ สพฐ. จึงเป็นไปตามรูปแบบ ขั้นตอนและวิธีการอันเป็นสาระสำคัญ ที่หลักเกณฑ์และวิธีการประเมินผลการปฏิบัติราชการของข้าราชการพลเรือนกำหนดไว้แล้ว และจากผลการประเมินของนาง ผ. ปรากฏข้อเท็จจริงว่า นางสาว ว. ได้คะแนนผลสัมฤทธิ์ ของงาน ๔๙ คะแนน สมรรถนะได้ ๑๒ คะแนน รวม ๖๑ คะแนน ระดับพอใช้ ซึ่งองค์ประกอบเรื่องผลสัมฤทธิ์ของงาน มีการนำเรื่องการจัดทำ KM ไปประเมินด้วย แต่งาน ที่ได้รับมอบหมายทำไม่เสร็จ ไม่ครบ คุณภาพงานไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของงาน ส่งงานไม่เป็นไปตามกำหนดเวลา ล่าช้า และไม่ทำงานตามที่ได้รับมอบหมาย และในเวลาต่อมา คณะกรรมการกลั่นกรองการเลื่อนเงินเดือนข้าราชการสำนักทดสอบทาง การศึกษาได้พิจารณาผลการประเมินดังกล่าวแล้ว มีมติให้เพิ่มคะแนนผลสัมฤทธิ์ของงาน ให้แก่นางสาว ว. อีก ๑๐ คะแนน เป็น ๕๙ คะแนน ตามจำนวนภารกิจที่นางสาว ว. ได้รับ มอบหมายจริงเป็นผลให้นางสาว ว. ได้รับคะแนนการปฏิบัติราชการทั้งสิ้น ๗๑ คะแนน



อยู่ในระดับดี กรณีจึงยังไม่มีเหตุที่จะรับฟังได้ว่าเลขาธิการ สพฐ. มีอคติ กลั่นแกล้งหรือ ประเมินผลการปฏิบัติราชการอย่างไม่เป็นธรรมแต่อย่างใด คำสั่งสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน ลงวันที่ ๙ ธันวาคม ๒๕๕๓ ที่ให้นางสาว ว. ได้รับการเลื่อนเงินเดือน ร้อยละ ๒.๒๐ เป็นเงิน ๖๙๐ บาท จึงชอบด้วยกฎหมายแล้ว และมีผลทำให้คำวินิจฉัยของ ก.พ.ค. ที่ยกคำร้องทุกข์ของนางสาว ว. ด้วยเหตุผลทำนองเดียวกัน ชอบด้วยกฎหมายเช่นกัน

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อบ. ๗๗/๒๕๖๔

คณะกรรมการกลั่นกรองการย้ายข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา สายผู้บริหารสถานศึกษา จะต้องใช้ดุลพินิจพิจารณาย้ายภายใต้กรอบหลักเกณฑ์และวิธีการย้ายผู้บริหารสถานศึกษา ตามหนังสือสำนักงาน ก.ค.ศ. ที่ ศธ ๐๒๐๖/ว ๙ ลงวันที่ ๒๙ กรกฎาคม ๒๕๕๔ ข้อ ข (๑๒) โดยจะต้องคำนึงถึงประโยชน์ของทางราชการเป็นสำคัญ แม้ว่าผู้ขอย้ายจะได้คะแนนอยู่ในเกณฑ์ที่ผ่านการประเมิน และมีผู้ขอย้ายยื่นคำร้องขอย้ายเพียงรายเดียวก็ตาม

คดีนี้ศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยว่า คณะกรรมการกลั่นกรองการย้ายข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา สายผู้บริหารสถานศึกษา ได้พิจารณาและมีความเห็นสอดคล้องกับความเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาโรงเรียน น. โดยได้พิจารณาประวัติและการทำงานของนาย ป. แล้วเห็นว่า ขณะนาย ป. ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียน ล. ได้รับฟังเรื่องราวจากชุมชนชาวบ้าน ล. ถึงความไม่ให้ความร่วมมือกับชุมชน มีความขัดแย้ง และไม่รับฟังข้อคิดข้อเสนอแนะของคณะกรรมการสถานศึกษา เป็นเหตุให้เกิดความขัดแย้งระหว่างชุมชนกับผู้บริหารสถานศึกษา และขณะนาย ป. ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียน อ. ก็ได้ทราบข่าวจากคณะกรรมการสถานศึกษาโรงเรียน อ. ว่า นาย ป. ก็มีปัญหากับชุมชน หากรับนาย ป. มาเป็นผู้อำนวยการโรงเรียน น. ก็จะมีปัญหาเช่นนี้อีก จึงมีมติไม่เห็นชอบที่จะรับย้ายนาย ป. มาดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียน น. และอนุมัติให้นำอัตราว่างของโรงเรียน น. ไปบรรจุแต่งตั้งผู้ผ่านการคัดเลือกตามประกาศของคณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัด ซึ่งเมื่อได้พิจารณาเหตุผลของคณะกรรมการกลั่นกรองการย้ายฯ และความเห็นของคณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัดที่พิจารณาถึงความเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาโรงเรียน น. ที่ไม่ประสงค์รับย้ายนาย ป. เนื่องจากเกรงว่าจะก่อให้เกิดผลกระทบหรือความเสียหายแก่โรงเรียน น. และชุมชน อันเกิดจากข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมที่ผ่านมาของนาย ป. ที่มีปัญหากับผู้ใต้บังคับบัญชา



และชุมชน ซึ่งนาย ป. ก็ไม่ได้โต้แย้งว่าไม่เป็นความจริง ประกอบกับนาย ป. ได้คะแนน ประเมินศักยภาพ รวม ๗๒.๓๒ คะแนน จากคะแนนเต็ม ๑๐๐ คะแนน อยู่ในเกณฑ์ ที่ผ่านการประเมิน และมีนาย ป. ยื่นคำร้องขอย้ายเพียงรายเดียว จึงไม่จำเป็นต้องนำคะแนน ประเมินดังกล่าวไปเปรียบเทียบกับหรือจัดลำดับกับผู้อื่น ข้อเท็จจริงจึงรับฟังได้ว่า คณะกรรมการกลั่นกรองการย้ายฯ และคณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัดได้พิจารณา แล้วมีมติไม่รับย้ายนาย ป. ไปดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียน น. จึงมิได้เป็นการใช้อำนาจตามอำเภอใจหรือเพราะเหตุในเรื่องผลการประเมินศักยภาพ แต่เป็นการพิจารณา โดยได้คำนึงถึงประโยชน์ของทางราชการเป็นสำคัญ อันเป็นการใช้ดุลพินิจพิจารณา ย้ายภายใต้กรอบหลักเกณฑ์และวิธีการย้ายผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามที่ ก.ค.ศ. กำหนดตามหนังสือสำนักงาน ก.ค.ศ. ที่ ศธ ๐๒๐๖/ว ๙ ลงวันที่ ๒๙ กรกฎาคม ๒๕๕๔ ข้อ ข (๑๒) ดังนั้น คำสั่งของศึกษาธิการ จังหวัดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัดที่ไม่รับย้ายนาย ป. ไปดำรง ตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียน น. จึงชอบด้วยกฎหมาย

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อบ. ๑๓๓/๒๕๖๔

เมื่อวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๕๖ ซึ่งเป็นวันเริ่มต้นของปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๗ นั้น เงินเดือนของเจ้าหน้าที่ผู้ที่จะได้รับการเลื่อนเงินเดือนคือ ๕๓,๐๘๐ บาท เป็นเงินเดือนขั้นสูงของอันดับ คศ. ๓ แล้ว กรณีย่อมมีผลให้การพิจารณา เลื่อนเงินเดือนให้เจ้าหน้าที่ผู้ซึ่งต้องดำเนินการตามข้อ ๒ วรรคหนึ่ง ของกฎ ก.ค.ศ. ว่าด้วยการให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาได้รับเงินเดือนสูงกว่าหรือต่ำกว่า ขั้นต่ำหรือสูงกว่าขั้นสูงของอันดับ พ.ศ. ๒๕๕๓ (แก้ไขเพิ่มเติมโดยกฎ ก.ค.ศ. ๗ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๕) โดยเจ้าหน้าที่ดังกล่าวมีสิทธิได้รับการเลื่อนเงินเดือนในอันดับ คศ. ๔ หนึ่งอันดับ ขึ้น ๕๓,๘๒๐ บาท

คดีนี้ศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยว่า เงินเดือนของนาย ป. จำนวน ๕๓,๐๘๐ บาท ในวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๕๖ ซึ่งเป็นวันเริ่มต้นของปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๗ นั้น เป็นเงินเดือนขั้นสูงของอันดับ คศ. ๓ แล้ว มีผลให้การพิจารณาเลื่อน เงินเดือนให้นาย ป. ต้องดำเนินการตามข้อ ๒ วรรคหนึ่ง ของกฎ ก.ค.ศ. ว่าด้วยการให้ ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาได้รับเงินเดือนสูงกว่าหรือต่ำกว่าขั้นต่ำ หรือสูงกว่า ขั้นสูงของอันดับ พ.ศ. ๒๕๕๓ (แก้ไขเพิ่มเติมโดยกฎ ก.ค.ศ. ๗ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๕)



ที่กำหนดว่า ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาผู้ใด เมื่อได้รับเงินเดือนถึงขั้นสูงของ
 อันดับเงินเดือนของตำแหน่งและวิทยฐานะในอันดับ คศ. ๒ คศ. ๓. หรือ คศ. ๔ ให้ผู้นั้นได้รับ
 เงินเดือนสูงกว่าขั้นสูงของอันดับเงินเดือนเดิม โดยให้ไปอาศัยรับเงินเดือนในอันดับถัดไปได้
 อีกหนึ่งอันดับเท่านั้น ถ้าไม่มีขั้นหรืออัตราเงินเดือนที่ได้รับอยู่เดิมให้ได้รับในขั้นหรืออัตรา
 เงินเดือนใกล้เคียงที่สูงกว่า แล้วแต่กรณี นาย ป. จึงมีสิทธิได้รับการเลื่อนเงินเดือนในอันดับ
 คศ. ๔ หนึ่งอันดับ ขึ้น ๕๓,๘๒๐ บาท การที่ศึกษาธิการจังหวัดมีคำสั่งลงวันที่ ๑๓ มีนาคม
 ๒๕๕๗ ให้นาย ป. ได้รับเงินเดือนสูงกว่าขั้นสูงของอันดับเงินเดือนเดิม จากอันดับ คศ. ๓ ขึ้น
 ๕๓,๐๘๐ บาท เป็นให้ได้รับเงินเดือนอันดับ คศ. ๔ ขึ้น ๕๓,๘๒๐ บาท จึงชอบด้วยกฎหมาย

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อบ. ๑๓๗/๒๕๖๔

**การเทียบให้ได้รับอัตราเงินเดือนของผู้รับโอนมาเป็นข้าราชการครู
 นอกจากจะต้องพิจารณาฐานเงินเดือนแล้วยังต้องพิจารณาถึงคุณวุฒิ ความสามารถ
 ความชำนาญ หรือความเชี่ยวชาญในด้านการสอนประกอบด้วย**

คดีนี้ศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยว่า นาย ส. ได้ยื่นคำร้องลงวันที่ ๑ ธันวาคม
 ๒๕๔๗ ขอโอนมารับราชการเป็นข้าราชการครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา
 ขั้นพื้นฐาน โดยนาย ส. ได้รับการพิจารณาเทียบเงินเดือนตามบัญชีท้ายพระราชกฤษฎีกา
 การปรับอัตราเงินเดือนของข้าราชการ พ.ศ. ๒๕๔๗ ประกอบกับหนังสือสำนักงาน ก.ค.ศ. ที่
 ศธ ๐๒๐๖.๒/ว๒ ลงวันที่ ๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๘ และตามหนังสือสำนักงาน ก.ค.ศ. ที่ ศธ
 ๐๒๐๖.๒/ว๕ ลงวันที่ ๑๐ มีนาคม ๒๕๔๘ ให้ได้รับอัตราเงินเดือนที่ไม่สูงกว่าข้าราชการครู
 และบุคลากรทางการศึกษาที่มีคุณวุฒิ ความสามารถ ความชำนาญ หรือความเชี่ยวชาญใน
 ระดับเดียวกัน ซึ่งเมื่อเทียบกับอัตราขั้นเงินเดือนล่าสุดของนาย ส. ก่อนการรับโอนมาเป็น
 ข้าราชการครู เทียบได้กับข้าราชการครู อันดับ คศ. ๑ ขึ้นเงินเดือน ๑๙,๖๐๐ บาท ซึ่งอันดับ
 และขั้นเงินเดือนที่ศึกษาธิการจังหวัดเทียบให้นี้ เป็นอัตราที่ไม่สูงกว่าข้าราชการครูและ
 บุคลากรทางการศึกษาที่มีคุณวุฒิ ความสามารถ ความชำนาญ หรือความเชี่ยวชาญ
 ในระดับเดียวกันซึ่งในระดับตำแหน่งเดิมของนาย ส. ก่อนโอนเทียบได้กับอันดับ ครู คศ.๑
 หรือ คศ.๒ เมื่อนาย ส. ไม่เคยปฏิบัติงานสอนหนังสือมาเลย การที่ศึกษาธิการจังหวัด
 ได้กำหนดให้นาย ส. เป็นข้าราชการครูในอันดับ ค.ศ. ๑ ขึ้นเงินเดือน ๑๙,๖๐๐ บาท จึงชอบ
 ตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗
 มาตรา ๕๓ และมาตรา ๕๘ และพระราชกฤษฎีกาการปรับอัตราเงินเดือนของข้าราชการ



พ.ศ. ๒๕๔๗ ประกอบกับหนังสือสำนักงาน ก.ค.ศ. ที่ ศธ ๐๒๐๖.๒/ว ๒ ลงวันที่ ๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๘ และหนังสือสำนักงาน ก.ค.ศ. ที่ ศธ ๐๒๐๖.๒/ว ๕ ลงวันที่ ๑๐ มีนาคม ๒๕๔๘ ดังนั้น การที่ศึกษาธิการจังหวัดมีคำสั่งลงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๓ รับโอนนาย ส. มาบรรจุและแต่งตั้งเป็นข้าราชการครู ตำแหน่งครู โดยกำหนดให้นาย ส. ได้รับอันดับ คศ. ๑ ชั้น ๑๙,๖๐๐ บาท จึงเป็นการกระทำที่ชอบด้วยกฎหมายแล้วด้วย

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อบ. ๒๒๗/๒๕๖๔

การที่หน่วยงานของรัฐพิจารณาแล้วเห็นว่า การดำเนินการพิจารณา ย้ายไม่ถูกต้องตามหลักเกณฑ์และวิธีการย้ายที่กฎหมายกำหนด จึงได้เพิกถอนคำสั่งย้ายนั้น กรณีเป็นการเพิกถอนกระบวนการพิจารณาทางปกครองในการประเมินให้คะแนน และเพิกถอนคำสั่งย้ายตามผลการพิจารณาทางปกครองเท่านั้น เมื่อกระบวนการพิจารณาทางปกครองและคำสั่งที่ออกตามกระบวนการพิจารณาทางปกครองที่ไม่ชอบ ถูกเพิกถอนไป หน่วยงานของรัฐย่อมสามารถแก้ไขหลักเกณฑ์การย้ายใหม่แล้วดำเนินการพิจารณาเรื่องย้ายให้ถูกต้องตามหลักเกณฑ์และวิธีการย้ายตามที่กำหนดต่อไปได้ โดยไม่จำเป็นต้องยกเลิกคำร้องขอย้ายเดิม เพราะเป็นคำร้องที่ถูกต้องตามความประสงค์ของผู้ยื่นคำร้องอยู่แล้ว และในการประเมินก็จะเลือกผู้ที่ได้รับการประเมินในคะแนน ที่สูงที่สุดก่อน

ศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยว่า ศึกษาธิการจังหวัดได้มีประกาศสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เรื่อง กำหนดรายละเอียดประกอบการประเมินศักยภาพ การย้ายผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ช. พ.ศ. ๒๕๕๕ ลงวันที่ ๒๖ มีนาคม ๒๕๕๕ และเรื่อง ตำแหน่งว่างตำแหน่ง ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ช. ลงวันที่ ๑๐ เมษายน ๒๕๕๕ ให้ผู้ประสงค์ขอย้ายที่ยื่นคำร้องขอย้ายประจำปีไว้ แต่ไม่ได้ระบุชื่อ สถานศึกษาที่ว่าง (โรงเรียน ม.) ให้ยื่นความประสงค์ขอย้ายไปดำรงตำแหน่งในสถานศึกษา ดังกล่าวได้ รวมทั้งผู้ที่ไม่ได้ยื่นคำขอไว้เดิม หากประสงค์จะขอย้ายไปดำรงตำแหน่ง ในสถานศึกษาดังกล่าวและสถานศึกษาที่ไม่มีตำแหน่งว่าง ก็ให้ยื่นคำร้องขอย้ายพร้อม เอกสารประกอบการพิจารณาเพิ่มเติมภายในวันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๕๕ ซึ่งมีผู้ยื่น ความประสงค์ขอย้ายไปดำรงตำแหน่งโรงเรียน ม. จำนวน ๔ คน ได้แก่ นาย ส. ผู้อำนวยการ โรงเรียน ว. นาย ช. ผู้อำนวยการโรงเรียน ย. นาย ม. ผู้อำนวยการโรงเรียน ป. และนาง ก.



ผู้อำนวยการโรงเรียน ท. ต่อมา คณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัดในการประชุมครั้งที่ ๔/๒๕๕๕ เมื่อวันที่ ๔ พฤษภาคม ๒๕๕๕ ได้มีมติย้ายและแต่งตั้งนาย ส. ไปดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียน ม. และศึกษาธิการจังหวัดได้มีคำสั่งลงวันที่ ๘ พฤษภาคม ๒๕๕๕ แต่งตั้งให้นาย ส. ไปดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียน ม. นาย ช. เห็นว่า คำสั่งแต่งตั้งดังกล่าวไม่ชอบจึงได้มีร้องทุกข์ต่อคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ต่อมาคณะกรรมการดังกล่าวพิจารณาแล้วเห็นว่า คำร้องทุกข์ของนาย ช. ฟังขึ้น จึงมีมติให้เพิกถอนมติของคณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัดในการประชุมครั้งที่ ๔/๒๕๕๕ เมื่อวันที่ ๔ พฤษภาคม ๒๕๕๕ ที่พิจารณาย้ายนาย ส. ไปดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียน ม. และเพิกถอนคำสั่งลงวันที่ ๘ พฤษภาคม ๒๕๕๕ ที่ย้ายนาย ส. ไปดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียน ม. อีกทั้งให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และคณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัดดำเนินการพิจารณาเรื่องย้ายให้ถูกต้องตามหลักเกณฑ์และวิธีการย้ายตามที่กฎหมายกำหนดต่อไป ผู้คณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัดในการประชุมครั้งที่ ๓/๒๕๕๖ เมื่อวันที่ ๑๐ เมษายน ๒๕๕๖ ได้มีมติให้เพิกถอนมติคณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัดในการประชุมครั้งที่ ๔/๒๕๕๕ เมื่อวันที่ ๔ พฤษภาคม ๒๕๕๕ กรณีพิจารณาย้ายนาย ส. ให้ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียน ม. ต่อมา คณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัดในการประชุมครั้งที่ ๖/๒๕๕๖ เมื่อวันที่ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๕๖ เห็นว่าเพื่อให้การพิจารณาย้ายผู้บริหารสถานศึกษาไปดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียน ม. เป็นไปโดยถูกต้องตามมติของคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาดังกล่าว จึงได้ให้ความเห็นชอบร่างรายละเอียดประกอบการประเมินศักยภาพการย้ายผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ช. พ.ศ. ๒๕๕๖ (กรณีโรงเรียน ม.) รวมทั้งกำหนดว่าในการประเมินองค์ประกอบที่ ๑ - ๗ ให้คณะกรรมการกลั่นกรองการย้ายผู้บริหารสถานศึกษาไปโรงเรียน บ.ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ช. พิจารณาจากคำร้องขอย้ายและเอกสารหลักฐานเดิมที่ผู้ประสงค์ขอย้ายไปดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียน ม. ได้ยื่นไว้แล้ว ศึกษาธิการจังหวัดจึงได้มีประกาศ เรื่อง กำหนดรายละเอียดประกอบการประเมินศักยภาพการย้ายผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ลงวันที่ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๕๖ ต่อมา คณะกรรมการกลั่นกรองการย้ายฯ ในการประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๕๖ เมื่อวันที่ ๕ มิถุนายน ๒๕๕๖ ได้ทำการประเมินตามองค์ประกอบการประเมินทั้ง ๗ องค์ประกอบ ปรากฏว่า นาย ส. ได้ ๘๐.๑๓ คะแนน นาย ช. ได้ ๗๖.๖๓ คะแนน นาย ม. ได้ ๖๐.๕๐ คะแนน และนาง ภ. ได้ ๕๓ คะแนน จึงมีมติ



เห็นชอบให้เสนอคณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัดพิจารณา คณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัดในการประชุมครั้งที่ ๗/๒๕๕๖ เมื่อวันที่ ๕ มิถุนายน ๒๕๕๖ ได้มีมติอนุมัติย้ายและแต่งตั้งนาย ส. ให้ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียน ม. ศึกษาธิการจังหวัดได้มีคำสั่งลงวันที่ ๕ มิถุนายน ๒๕๕๖ ให้ย้ายและแต่งตั้งนาย ส. ตามมติของคณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัด ซึ่งคะแนนการประเมินตามองค์ประกอบการประเมินทั้ง ๗ องค์ประกอบ นาย ส. ได้ ๘๐.๑๓ คะแนน ซึ่งมีคะแนนสูงเป็นอันดับที่หนึ่ง ส่วนนาย ข. ได้ ๗๖.๖๓ คะแนน มีคะแนนเป็นอันดับที่สอง นาย ม. ได้ ๖๐.๕๐ คะแนน มีคะแนนเป็นอันดับที่สาม และนาง ภ. ได้ ๕๓ คะแนน มีคะแนนเป็นอันดับที่สี่ โดยเมื่อพิจารณาแบบคำร้องขอย้ายของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาของนาย ส. ในช่องข้อมูลอื่น ๆ ๑. ผลการปฏิบัติงาน ระบุว่าเข้าร่วมโครงการโรงเรียนในฝัน รุ่น ๓ และได้รับการรับรองเป็นโรงเรียนต้นแบบในฝัน ได้รับการรับรองมาตรฐานการศึกษาในระดับดีจากการประเมินคุณภาพการศึกษา โดยสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) (สมศ.) รอบที่ ๓ (มิถุนายน ๒๕๕๔) ได้รับรางวัลระดับทอง ๓ ปีติดต่อกัน ในการประเมินตามโครงการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ ได้รับเกียรติบัตรระดับดีเยี่ยมในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (O-NET ในปีการศึกษา ๒๕๕๓) สูงกว่าร้อยละ ๔ โดยระบุหลักฐานประกอบการพิจารณาในการยื่นคำร้องขอย้ายได้แก่ สำเนา ก.พ. ๗ เกียรติบัตร คำสั่ง ภาพถ่าย สำเนาผลงาน แบบรายงานแนบท้ายคำร้องขอย้าย โดยมีเอกสารผลการประเมินภายนอกจาก สมศ. ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ครั้งล่าสุดที่ดำรงตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษา สรุปความได้ว่าโรงเรียน ว. ซึ่งนาย ส. เป็นผู้อำนวยการโรงเรียนผ่านการประเมิน สมศ. รอบที่ ๓ พ.ศ. ๒๕๕๔ ผลการประเมินอยู่ในระดับดี พร้อมทั้งได้รับรองสำเนาถูกต้องเสนอประกอบการพิจารณาหัวข้อนี้ และเชื่อว่านาย ส. ยื่นพร้อมกับคำขอย้ายภายในวันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๕๕ เมื่อตามประกาศได้กำหนดไว้ว่า ผลการประเมินเฉลี่ยได้ระดับดีได้ ๘ คะแนน การที่คณะกรรมการกลั่นกรองการย้ายฯ ให้คะแนนนาย ส. ๘ คะแนน จึงเป็นการประเมินที่ถูกต้องแล้ว

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อบ. ๕๖๑/๒๕๖๔

เมื่อผู้ที่ได้รับการเลื่อนขั้นเงินเดือนไม่ใช่ผู้ได้รับเงินเดือนเต็มถึงขั้นสูงของอันดับ คศ. ๓ ขั้นที่ ๒๗ ขึ้น ๕๘,๓๙๐ บาท กรณีนี้จึงไม่อยู่ในหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่จะได้รับเงินเดือนสูงกว่าขั้นสูงของอัตราเงินเดือนเดิม ที่ต้องไปรับเงินเดือนใน



อันดับถัดไปอีกหนึ่งอันดับ คือ อันดับ คศ. ๔ ในการเลื่อนขั้นเงินเดือนตามข้อ ๒ วรรคหนึ่ง ของกฎ ก.ค.ศ. ว่าด้วยการให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาได้รับเงินเดือนสูงกว่าหรือต่ำกว่าขั้นต่ำ หรือสูงกว่าขั้นสูงของอันดับ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๕ เมื่อในการพิจารณาเงินเดือนของปี แต่โดยที่ขณะนั้นบุคคลดังกล่าวมีเงินเดือนในอันดับ คศ. ๓ ขั้นที่ ๒๖.๕๐ ขั้น ๕๗,๕๐๐ บาท บุคคลดังกล่าวได้รับการประเมินเลื่อนขั้นเงินเดือนหนึ่งขั้น หากเลื่อนขั้นเงินเดือนอย่างนั้นจะเกินกว่าเงินเดือนขั้นสูงที่เหลืออยู่ ๐.๕ ขั้น กรณีจึงต้องพิจารณาให้ได้รับเงินเดือนขั้น ๕๘,๓๙๐ บาทก่อน และนำจำนวนอัตราที่เหลือ ๐.๕ ขั้น มาเบิกจ่ายเป็นค่าตอบแทนในอัตราร้อยละ ๒ ตามระเบียบกระทรวงการคลังต่อไป

ศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยว่า นาย ส. ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษา วิทยาลัยนานาชาติการพิเศษ โรงเรียน ก. สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา น. ได้รับเงินเดือน ณ วันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๐ อันดับ คศ. ๓ ขั้นที่ ๒๖.๕๐ ขั้น ๕๗,๕๐๐ บาท ซึ่งเงินเดือนขั้นสุดท้ายของอันดับ คศ. ๓ คือ ขั้นที่ ๒๗ ขั้น ๕๘,๓๙๐ บาท ในการเลื่อนขั้นเงินเดือนประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๐ ครั้งที่ ๒ (๑ ตุลาคม ๒๕๖๐) ได้รับการพิจารณาให้เลื่อนขั้นเงินเดือนหนึ่งขั้น จึงเห็นได้ว่า นาย ส. ยังไม่ได้รับเงินเดือนถึงขั้นสูงสุดท้ายของอันดับเงินเดือนของตำแหน่งและวิทยาลัยในอันดับ คศ. ๓ อยู่ก่อนวันที่ได้รับการพิจารณาเลื่อนขั้นเงินเดือนประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ ครั้งที่ ๒ (๑ ตุลาคม ๒๕๖๐) เนื่องจากยังเหลืออยู่อีกครั้งขั้นจะถึงขั้นสูง คือ ขั้นที่ ๒๗ ขั้น ๕๘,๓๙๐ บาท แม้การพิจารณาเลื่อนขั้นเงินเดือนครั้งนี้ นาย ส. จะต้องได้รับการพิจารณาเลื่อนขั้นเงินเดือนครั้งขึ้นก่อนและมีผลทำให้ นาย ส. ได้รับเงินเดือนถึงขั้นสูงของอันดับ คศ. ๓ ก็ตาม แต่กรณีดังกล่าวก็ไม่อาจถือได้ว่า นาย ส. ได้รับขั้นเงินเดือนถึงขั้นสูงของอันดับ คศ. ๓ มาก่อนแล้ว จึงต้องถือว่า ณ วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๐ นาย ส. ไม่ใช่ผู้ได้รับเงินเดือนเต็มถึงขั้นสูงของอันดับ คศ. ๓ ในอัตรา ๕๘,๓๙๐ บาท นาย ส. จึงไม่อยู่ในหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่จะได้รับเงินเดือนสูงกว่าขั้นสูงของอัตราเงินเดือนเดิม และต้องไปปรับเงินเดือนในอันดับถัดไปอีกหนึ่งอันดับ คือ อันดับ คศ. ๔ ในการเลื่อนขั้นเงินเดือนรอบประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๐ ครั้งที่ ๒ (๑ ตุลาคม ๒๕๖๐) ตามนัยข้อ ๒ วรรคหนึ่ง ของกฎ ก.ค.ศ. ว่าด้วยการให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาได้รับเงินเดือนสูงกว่าหรือต่ำกว่าขั้นต่ำ หรือสูงกว่าขั้นสูงของอันดับ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๕ แต่อย่างไรก็ดี เมื่อนาย ส. ได้รับเงินเดือนในอันดับ คศ. ๓ ขั้นที่ ๒๖.๕๐ ขั้น ๕๗,๕๐๐ บาท ซึ่งเงินเดือนขั้นสุดท้าย คือ ขั้นที่ ๒๗ ขั้น ๕๘,๓๙๐ บาท นาย ส. จึงรับเงินเดือนในอันดับ คศ. ๓ อยู่ก่อนถึงขั้นสูงครั้งขึ้น ซึ่งต้องด้วยบทนิยาม



ของเงินเดือนใกล้เคียงขั้นสูงตามข้อ ๔ ของระเบียบกระทรวงการคลัง ว่าด้วยการเบิกจ่าย ค่าตอบแทนพิเศษของข้าราชการและลูกจ้างประจำผู้ได้รับเงินเดือนหรือค่าจ้างถึงขั้นสูงหรือ ใกล้ถึงขั้นสูงของอันดับหรือตำแหน่ง พ.ศ. ๒๕๕๐ (แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑) โดยในการพิจารณาเลื่อนขั้นเงินเดือนประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ ครั้งที่ ๒ (๑ ตุลาคม ๒๕๖๐) คณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัดมีมติเมื่อวันที่ ๑๗ ตุลาคม ๒๕๖๐ เห็นชอบให้นาย ส. ได้รับการประเมินเลื่อนขั้นเงินเดือนหนึ่งขั้น ซึ่งเกินกว่าเงินเดือนที่เหลืออยู่ ๐.๕ ขั้น การเลื่อนขั้นเงินเดือนให้แก่ นาย ส. จึงต้องเป็นไปตามข้อ ๕ วรรคหนึ่ง ของกฎ ก.ค.ศ. ว่าด้วยการเลื่อนขั้นเงินเดือนของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๐ ประกอบกับตามข้อ ๖ และข้อ ๖/๑ (๔) ของระเบียบกระทรวงการคลัง ว่าด้วยการเบิกจ่าย ค่าตอบแทนพิเศษของข้าราชการและลูกจ้างประจำผู้ได้รับเงินเดือนหรือค่าจ้างถึงขั้นสูงหรือ ใกล้ถึงขั้นสูงของอันดับหรือตำแหน่ง พ.ศ. ๒๕๕๐ (แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑) กล่าวคือ นาย ส. ต้องได้รับการเลื่อนขั้นเงินเดือนถึงขั้นสูงของอันดับ คศ. ๓ ก่อน คือ ขั้น ๕๘,๓๙๐ บาท และนำจำนวนอัตราที่เหลือ ๐.๕ ขั้น มาเบิกจ่ายเป็นค่าตอบแทนในอัตรา ร้อยละ ๒ ตามข้อ ๖ และข้อ ๖/๑ (๔) ของระเบียบกระทรวงการคลังดังกล่าวต่อไป ดังนั้น การที่ศึกษาธิการจังหวัดมีคำสั่งลงวันที่ ๑๗ ตุลาคม ๒๕๖๐ ให้เลื่อนขั้นเงินเดือนประจำปี งบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ ครั้งที่ ๒ (๑ ตุลาคม ๒๕๖๐) แก่ นาย ส. ๐.๕ ขั้น จากขั้น ๕๗,๕๐๐ บาท เป็นขั้น ๕๘,๓๙๐ บาท และให้เบิกจ่ายเป็นค่าตอบแทนพิเศษ ร้อยละ ๒ เป็นเงินจำนวน ๑,๑๖๗.๘๐ บาท จึงชอบด้วยกฎหมายแล้ว และเมื่อ คำสั่งดังกล่าวชอบด้วยกฎหมาย จึงไม่เป็นการกระทำละเมิดต่อนาย ส.

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ. ๑๑๓/๒๕๔๗

การดำเนินโครงการเปลี่ยนเส้นทางชีวิต : เกษียณก่อนกำหนด จะต้อง ระบุรายละเอียดเกี่ยวกับคุณสมบัติของผู้เข้าร่วมโครงการในส่วนของกรชดใช้ทุนไว้ด้วย

คดีนี้ศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยว่า การที่โครงการเปลี่ยนเส้นทางชีวิต : เกษียณก่อนกำหนดรุ่นที่ ๑ ไม่ระบุรายละเอียดเรื่องการชดใช้ทุนเหมือนกับรุ่นที่ ๒ ที่ระบุ คุณสมบัติของผู้เข้าร่วมโครงการว่าต้องไม่เป็นผู้อยู่ระหว่างปฏิบัติราชการชดใช้ทุน นั้น ทำให้นาย ช. สำคัญผิดในคุณสมบัติของผู้เข้าร่วมโครงการ นาย ช. จึงแสดงเจตนาโดยสำคัญ ผิดในสาระสำคัญแห่งนิติกรรมซึ่งเป็นโมฆะตามมาตรา ๑๕๖ แห่งประมวลกฎหมายแพ่ง และพาณิชย์ โดยจะเห็นได้ว่า เมื่อนาย ช. ได้รู้ถึงความสำคัญผิดนั้นแล้วได้มีหนังสือลงวันที่ ๔



ตุลาคม ๒๕๔๒ แจ้งระงับการลาออกในระยะเวลาอันใกล้เคียงกับที่ได้รับแจ้งเรื่องการชดใช้ทุน แสดงว่าหากนาย ช. รู้ตั้งแต่แรกว่าถ้าลาออกตามโครงการนี้แล้วต้องชดใช้ทุนเช่นเดิมก็คงจะไม่ยื่นหนังสือขอลาออกอย่างแน่นอน ประกอบกับในระหว่างดำเนินการตามโครงการ เมื่อคณะกรรมการโครงการฯ พิจารณาแล้วมีมติเห็นชอบให้ข้าราชการตามบัญชีรายชื่อที่ สพฐ. จัดทำเสนอมาทุกรายที่มีคุณสมบัติครบถ้วนเข้าร่วมโครงการได้ โดยกำหนดให้ส่วนราชการตรวจสอบความถูกต้องครบถ้วนของคุณสมบัติของผู้ได้รับความเห็นชอบให้ลาออกจากราชการตามโครงการอีกครั้งหนึ่ง ก่อนออกคำสั่งให้ข้าราชการออกจากราชการ หากข้าราชการผู้ขอลาออกจากราชการตามโครงการในวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๔๒ ประสงค์ที่จะอยู่รับราชการต่อไป ให้ผู้นั้นแจ้งขอระงับการเข้าร่วมโครงการเป็นลายลักษณ์อักษรต่อผู้บังคับบัญชา หัวหน้าส่วนราชการ พร้อมส่งสำเนาให้คณะกรรมการโครงการฯ ทราบก่อนวันที่การลาออกจากราชการจะมีผล ซึ่งสำนักงาน ก.พ. ได้มีหนังสือลงวันที่ ๙ กันยายน ๒๕๔๒ แจ้งมติคณะกรรมการโครงการฯ ดังกล่าว ให้ สพฐ. ทราบและดำเนินการโดยด่วน สพฐ. ได้แจ้งให้สำนักงานสามัญศึกษาจังหวัด ส. ทราบและให้ดำเนินการต่อไป แต่สำนักงานสามัญศึกษาจังหวัด ส. มิได้แจ้งให้นาย ช. หรือผู้ที่ได้รับอนุญาตให้ลาออกรายอื่น ๆ ทราบ แต่อย่างใด อีกทั้ง นาย ช. ไม่เคยได้รับทราบเรื่องการชดใช้ทุนก่อนที่จะมีคำสั่งให้ลาออกจากราชการตามโครงการนี้ จึงทำให้นาย ช. ไม่มีโอกาสทบทวนการตัดสินใจของตนเองอีกครั้งหนึ่ง การที่สำนักงานสามัญศึกษาจังหวัด ส. มิได้แจ้งเรื่องต่าง ๆ ดังที่กล่าวมานั้น เป็นการกระทำที่ไม่ถูกต้องตามรูปแบบ ขั้นตอน หรือวิธีการอันเป็นสาระสำคัญที่กำหนดไว้สำหรับการกระทำนั้น จึงเป็นการกระทำที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ. ๑๘๓๓/๒๕๕๙

เมื่อพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ ประกอบกับหลักเกณฑ์และวิธีการย้ายข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาของสำนักงาน ก.ค.ศ. และของสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา ไม่มีบทบัญญัติห้ามเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจหน้าที่ในการพิจารณาการย้ายไว้ จึงต้องนำหลักเกณฑ์ตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ มาใช้บังคับ



ผู้ฟ้องคดีที่ ๑ และผู้ฟ้องคดีที่ ๒ ซึ่งเป็นผู้ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เขต ๒ ได้ยื่นคำร้องขอย้ายประจำปี พ.ศ. ๒๕๔๙ ครั้งที่ ๒ (ระหว่างวันที่ ๑ ถึงวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๔๙) เพื่อขอย้ายไปดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เขต ๑ โดยคณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัด (ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑)^๓ ในการประชุมครั้งที่ ๖/๒๕๔๙ เมื่อวันที่ ๑๘ กรกฎาคม ๒๕๔๙ ได้มีมติอนุมัติให้ใช้หลักเกณฑ์และวิธีการย้ายข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาตามมาตรา ๓๘ ข. (๑) (๒) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เขต ๑ ตามที่คณะทำงานร่างหลักเกณฑ์และวิธีการย้ายข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษากำหนด จากการแต่งตั้งของผู้ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา เขต ๕ และผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขต ๑ (ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒)^๔ โดยมีนาย ส. เป็นคณะทำงานด้วย ซึ่งหลักเกณฑ์ดังกล่าวกำหนดว่า ในการพิจารณาย้ายกรณีปกติ ให้พิจารณาจากคะแนนรวมที่ได้ในแต่ละองค์ประกอบ ส่วนวิธีการการย้ายกรณีปกติ ให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเป็นผู้แต่งตั้งคณะกรรมการกลั่นกรองการย้ายก่อนนำเสนอผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ เพื่อพิจารณา ซึ่งคณะกรรมการกลั่นกรองการย้ายและการตัดโอนตำแหน่งและอัตราเงินเดือนข้าราชการครูที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาแต่งตั้ง ประกอบด้วย กรรมการหลายฝ่าย รวมถึงนาย ส. และนาย ท. ด้วย ในการประชุมคณะกรรมการกลั่นกรองฯ ครั้งที่ ๒/๒๕๔๙ เมื่อวันที่ ๒๖ ธันวาคม ๒๕๔๙ ได้พิจารณาคำร้องขอย้ายของผู้ฟ้องคดีทั้งสอง รวมทั้งข้าราชการครู สายงานผู้บริหารสถานศึกษารายอื่นด้วย โดยคณะกรรมการกลั่นกรองการย้ายเป็นผู้กำหนดค่าคะแนนรวมในแต่ละองค์ประกอบของผู้ยื่นคำร้องขอย้ายแต่ละคน ซึ่งผลการพิจารณาที่ประชุมคณะกรรมการกลั่นกรองการย้ายมีมติเห็นชอบให้ย้ายข้าราชการครู ตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษารายอื่น ๆ แต่ไม่ปรากฏชื่อผู้ฟ้องคดีทั้งสอง ต่อมา ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ โดยมีนาย ส. เป็นประธานอนุกรรมการ และนาย ท. เป็นอนุกรรมการ ในการประชุมครั้งที่ ๑๐/๒๕๔๙ เมื่อวันที่ ๒๖ ธันวาคม ๒๕๔๙ มีมติเห็นชอบการย้ายข้าราชการครู สายงานผู้บริหารสถานศึกษา ตามผลการพิจารณาของคณะกรรมการกลั่นกรองการย้าย หลังจากนั้น ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้มีคำสั่งสำนักงานเขตพื้นที่

^๓ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา เขต ๕ และ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขต ๑ หรือ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา เขต ๑ (เดิม)

^๔ ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เขต ๑ (เดิม)



การศึกษา เขต ๑ ที่ ๖๐๙/๒๕๔๙ ลงวันที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๔๙ ย้ายนาย ส. ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาล ท. ไปเป็นผู้อำนวยการโรงเรียน พ. และย้ายนาย ท. จากผู้อำนวยการโรงเรียน ก. ไปเป็นผู้อำนวยการโรงเรียน บ. โดยไม่ปรากฏรายชื่อผู้ฟ้องคดีทั้งสอง ผู้ฟ้องคดีจึงมีหนังสืออุทธรณ์คำสั่งแต่งตั้งย้ายดังกล่าวต่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ต่อมา ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้มีหนังสือแจ้งผู้ฟ้องคดีว่าการแต่งตั้งย้ายเป็นไปโดยถูกต้อง แต่ผู้ฟ้องคดีเห็นว่าการที่นาย ส. และนาย ท. ได้เข้าร่วมเป็นกรรมการในคณะกรรมการกลั่นกรองการย้าย จึงมีส่วนได้เสียในการพิจารณา เมื่อเป็นผู้พิจารณาอนุมัติการย้ายเสียเอง จึงเป็นการพิจารณาให้คะแนนโดยไม่เป็นธรรม อีกทั้งยังปกปิดข้อความจริงซึ่งควรแจ้งแก่ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในกรณีมีตำแหน่งว่างเพิ่มเติมจากเดิม จึงนำคดีมาฟ้องต่อศาลปกครอง ชั้นต้นขอให้เพิกถอนคำสั่งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เขต ๑ ที่ ๖๐๙/๒๕๔๙ ลงวันที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๔๙ เฉพาะส่วนที่ให้ย้ายนาย ส. ไปเป็นผู้อำนวยการโรงเรียน พ. ในระหว่างการพิจารณาของศาลปกครองชั้นต้น ก.ค.ศ. โดย อ.ก.ค.ศ. วิสามัญเกี่ยวกับการกำหนดแนวปฏิบัติการบริหารงานบุคคล ดูแลและประสานการดำเนินงานด้านบริหารงานบุคคลของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา ในการประชุมครั้งที่ ๗/๒๕๕๐ เมื่อวันที่ ๑๕ พฤษภาคม ๒๕๕๐ มีมติยกคำร้องทุกข์ของผู้ฟ้องคดีทั้งสอง หลังจากนั้น ศาลปกครองชั้นต้นพิพากษาเพิกถอนคำสั่งสำนักงานเขตพื้นที่ เขต ๑ ที่ ๖๐๙/๒๕๔๙ ลงวันที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๔๙ เฉพาะส่วนที่ให้ย้ายนาย ส. ไปเป็นผู้อำนวยการโรงเรียน พ. โดยให้มีผลย้อนหลังนับตั้งแต่วันที่ออกคำสั่งดังกล่าว ส่วนคำขอนอกจากนี้ให้ยก ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองไม่เห็นด้วยจึงอุทธรณ์ต่อศาลปกครองสูงสุด ศาลปกครองสูงสุดเห็นว่า การที่นาย ส. ซึ่งเป็นผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาล ท. ได้ยื่นคำร้องขอย้ายไปดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียน พ. ซึ่งเป็นการยื่นคำร้องเพื่อไปดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียน พ. เช่นเดียวกันกับที่ผู้ฟ้องคดีทั้งสองยื่นคำร้องเป็นผู้ที่เข้าไปมีส่วนร่วมเป็นคณะกรรมการเพื่อร่างหลักเกณฑ์และวิธีการย้ายข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เขต ๑ ซึ่งใช้เป็นหลักเกณฑ์ในการพิจารณาคำร้องขอย้ายในครั้งดังกล่าวด้วย และเข้าร่วมในกระบวนการพิจารณาคำร้องขอย้ายโดยเป็นกรรมการในคณะกรรมการกลั่นกรองการย้ายและการตัดโอนตำแหน่งอัตราเงินเดือนข้าราชการครูตามที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ มอบหมาย ทำหน้าที่พิจารณากลั่นกรองการย้ายก่อนที่จะเสนอให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ พิจารณา ซึ่งผลการประชุมพิจารณาคำร้องขอย้ายในการประชุมครั้งที่ ๒/๒๕๔๙ เมื่อวันที่ ๒๖ ธันวาคม ๒๕๔๙ ที่ประชุมได้เห็นชอบให้ย้ายนาย ส. ไปเป็น



ผู้อำนวยการโรงเรียน พ. ตามคำร้องของตนเอง ดังนั้น แม้ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองจะอ้างว่า ได้ให้นาย ส. ออกนอกห้องประชุมเพื่อไม่ให้มีอำนาจในการพิจารณาและมีส่วนเกี่ยวข้องในการพิจารณา แต่เมื่อข้อเท็จจริงตามรายงานการประชุมครั้งดังกล่าวยังปรากฏชื่อนาย ส. เข้าร่วมประชุมในฐานะกรรมการ โดยไม่มีการบันทึกว่าได้มีการเชิญนาย ส. ออกจากที่ประชุมแต่อย่างใด แม้ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองจะอ้างหลักฐานเอกสารหนังสือรับรอง ลงวันที่ ๒๑ ตุลาคม ๒๕๕๕ ของกรรมการกลั่นกรองการย้ายบางรายที่รับรองว่าได้มีการแจ้งให้นาย ส. ออกจากห้องประชุมก็ตาม แต่หนังสือดังกล่าวเป็นพยานหลักฐานเอกสารที่จัดทำขึ้นภายหลังจากที่ศาลปกครองชั้นต้นมีคำพิพากษาแล้ว จึงไม่น่าเชื่อถือ รวมทั้งในการประชุมของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ในครั้งที่ ๑๐/๒๕๕๔ เมื่อวันที่ ๒๖ ธันวาคม ๒๕๕๔ ที่มีมติเห็นชอบตามมติของคณะกรรมการกลั่นกรองการย้ายฯ โดยมีนาย ส. เป็นประธานอนุกรรมการฯ และต่อมาผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้มีคำสั่งย้ายนาย ส. และข้าราชการครูรายอื่น ๆ ไปดำรงตำแหน่งต่าง ๆ นั้น ยังไม่ปรากฏว่าในวันดังกล่าว นาย ส. ได้ออกจากห้องประชุม ดังนั้น เมื่อกระบวนการพิจารณาคำร้องขอย้ายดังกล่าวเป็นกระบวนการพิจารณาทางปกครอง เพื่อนำไปสู่การออกคำสั่งย้าย อันถือเป็นคำสั่งทางปกครองตามมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ แต่พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ ประกอบกับหลักเกณฑ์และวิธีการย้ายข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาของสำนักงาน ก.ค.ศ. และของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เขต ๑ ไม่มีบทบัญญัติห้ามเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจหน้าที่ในการพิจารณาการย้ายไว้ กรณีจึงต้องนำพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ซึ่งเป็นบทกฎหมายทั่วไปมาใช้บังคับตามนัยมาตรา ๓ เมื่อนาย ส. เข้ามามีส่วนร่วมหรือมีส่วนเกี่ยวข้องกับกระบวนการพิจารณาคำร้องขอย้ายของตนเองทั้งหมด ย่อมก่อให้เกิดแรงจูงใจต่อกรรมการกลั่นกรองการย้ายคนอื่น ๆ ที่จะพิจารณาให้คะแนนตัวชี้วัด จึงถือว่า นาย ส. เป็นคู่กรณีเอง ไม่อาจทำการพิจารณาทางปกครองได้ตามนัยมาตรา ๑๓ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ อันเป็นกรณีมีสภาพร้ายแรง ทำให้การพิจารณาทางปกครองไม่เป็นกลาง ส่งผลให้คำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ เป็นคำสั่งที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย



คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ. ๒/๒๕๖๒

เมื่อผู้ขอรับการประเมินผลงานเพื่อเลื่อนวิทยฐานะได้ผ่านเกณฑ์การประเมินด้านที่ ๓ แล้ว จะต้องแต่งตั้งให้ผู้ประเมินมีวิทยฐานะ ตั้งแต่วันที่ส่งผลงานทางวิชาการเพื่อขอรับการประเมิน

คดีนี้ศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยว่า เนื่องจากเมื่อพิจารณาจากข้อสังเกตของคณะกรรมการประเมินที่มีต่อผลงานทางวิชาการที่จะให้นาย ว. ผ่านเกณฑ์การประเมินด้านที่ ๓ ตั้งแต่วันที่ ๑ เมษายน ๒๕๕๒ ซึ่งเป็นวันที่ทำการประเมินแล้ว กรณีจึงต้องถือว่านาย ว. ผ่านเกณฑ์การประเมินด้านที่ ๓ ในวันที่ ๑ เมษายน ๒๕๕๒ เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยอนุมัติคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาจึงต้องแต่งตั้งให้นาย ว. มีวิทยฐานะรองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจึงต้องแต่งตั้งให้นาย ว. มีวิทยฐานะรองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชำนาญการพิเศษ ตั้งแต่วันที่ส่งผลงานทางวิชาการเพื่อขอรับการประเมิน คือ วันที่ ๒๘ กันยายน ๒๕๕๑ ดังนั้น การที่เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยอนุมัติคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาออกคำสั่งแต่งตั้งนาย ว. มีวิทยฐานะรองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชำนาญการพิเศษโดยให้มีผลย้อนหลังไปตั้งแต่วันที่ ๑๘ พฤษภาคม ๒๕๕๒ อันเป็นวันที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาได้รับผลงานทางวิชาการของนาย ว. ที่แก้ไขปรับปรุงสมบูรณ์แล้ว ตามคำสั่งลงวันที่ ๘ เมษายน ๒๕๕๓ จึงเป็นคำสั่งที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ. ๑๒๐/๒๕๖๒

การที่ อ.ก.ค.ศ. ผู้มีอำนาจและหน้าที่พิจารณาเกี่ยวกับเรื่องการร้องทุกข์ตามมาตรา ๒๑ มาตรา ๒๓ และมาตรา ๑๒๓ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ ประกอบกับข้อ ๑๔ ของกฎ ก.ค.ศ. ว่าด้วยการร้องทุกข์และการพิจารณาร้องทุกข์ พ.ศ. ๒๕๕๑ ได้มีมติให้ผู้อำนวยการโรงเรียนมอบหมายงานในหน้าที่หลักเกี่ยวกับการเรียนการสอนให้แก่ผู้ใดแล้ว มติดังกล่าวเป็นที่สุด ผู้อำนวยการโรงเรียนมีหน้าที่ต้องมีคำสั่งหรือปฏิบัติไปตามมติของ อ.ก.ค.ศ. ดังกล่าว เมื่อไม่ปฏิบัติให้เป็นไปตามมติของ อ.ก.ค.ศ.ฯ จึงเป็นการละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติ และเป็นการกระทำละเมิด

คดีนี้ศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยว่า ผู้อำนวยการโรงเรียน พ. ได้มอบหมายงานให้นาง ส. กับพวก ดำเนินการซึ่งไม่ใช่งานด้านการเรียนการสอนโดยตรง



แต่ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาภูมิภาคให้ผู้อำนวยการโรงเรียน พ. มอบหมายงานในหน้าที่หลักให้แก่นาง ส. กับพวก จำนวนสามครั้ง แต่เมื่อข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่ามติ อ.ก.ค.ศ.ฯ ทั้งสามครั้ง เกิดขึ้นจากการที่ผู้อำนวยการโรงเรียน พ. ไม่เห็นพ้องด้วยกับมติ อ.ก.ค.ศ.ฯ และมีหนังสือร้องทุกข์ต่อประธาน อ.ก.ค.ศ.ฯ เช่นกัน จนกระทั่ง อ.ก.ค.ศ.ฯ มีมติในการประชุม เมื่อวันที่ ๒๗ กันยายน ๒๕๕๔ ให้ผู้อำนวยการโรงเรียน พ. ปฏิบัติตามมติ อ.ก.ค.ศ.ฯ ซึ่งผู้อำนวยการโรงเรียน พ. ก็ได้มีคำสั่งลงวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๕๔ มอบหมายงานในหน้าที่ด้านการเรียนการสอนให้แก่ นาย พ. นาย ส. และนาย อ. เว้นแต่นาง ส. ซึ่งได้ย้ายไปช่วยราชการที่โรงเรียน น. ตั้งแต่เดือนกันยายน ๒๕๕๔ แล้ว กรณีจึงเห็นได้ว่า การที่ผู้อำนวยการโรงเรียน พ. ไม่ปฏิบัติให้เป็นไปตามมติของ อ.ก.ค.ศ.ฯ ตั้งแต่วันที่ได้รับแจ้งมติ อ.ก.ค.ศ.ฯ ดังกล่าว ถึงแม้จะเป็นการละเลยต่อหน้าที่ ในการมอบหมายงานในหน้าที่ด้านการเรียนการสอนก็ตาม ก็ยังไม่เพียงพอที่จะถือได้ว่า เกิดขึ้นจากการจงใจหรือการประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรงที่จะไม่ปฏิบัติให้เป็นไปตามกฎหมายและตามมติของ อ.ก.ค.ศ.ฯ แต่การที่ อ.ก.ค.ศ.ฯ ผู้มีอำนาจและหน้าที่พิจารณาเกี่ยวกับเรื่องการร้องทุกข์ของนาง ส. กับพวก ตามมาตรา ๒๑ มาตรา ๒๓ และมาตรา ๑๒๓ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ ประกอบกับข้อ ๑๔ ของกฎ ก.ค.ศ. ว่าด้วยการร้องทุกข์และการพิจารณาร้องทุกข์ พ.ศ. ๒๕๕๑ ได้มีมติให้ผู้อำนวยการโรงเรียน พ. มอบหมายงานในหน้าที่หลักเกี่ยวกับการเรียนการสอนให้แก่ นาง ส. กับพวก แล้ว โดยมติดังกล่าวเป็นที่สุดตามมาตรา ๑๒๓ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว ประกอบกับข้อ ๑๕ ของกฎ ก.ค.ศ. ดังกล่าว เห็นได้ว่า ผู้อำนวยการโรงเรียน พ. มีหน้าที่ต้องมีคำสั่งหรือปฏิบัติไปตามมติของ อ.ก.ค.ศ. ดังกล่าวตามมาตรา ๑๒๔ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติเดียวกัน เมื่อปรากฏว่าภายหลังจากที่ อ.ก.ค.ศ.ฯ มีมติและได้แจ้งให้ผู้อำนวยการโรงเรียน พ. ดำเนินการตามมติดังกล่าวถึงสามครั้ง แต่ผู้อำนวยการโรงเรียน พ. มิได้ดำเนินการแต่อย่างใด กลับปล่อยให้เวลาล่วงเลยจนปิดการเรียนการสอนในปีการศึกษา ๒๕๕๔ จึงยังคงต้องถือว่าเป็นกรณีที่ผู้อำนวยการโรงเรียน พ. ไม่ปฏิบัติให้เป็นไปตามมติของ อ.ก.ค.ศ.ฯ อันเป็นการละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติ กรณีจึงเป็นการกระทำละเมิดทำให้นาง ส. กับพวกได้รับความเสียหายตามมาตรา ๔๒๐ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ สพฐ. ซึ่งเป็นส่วนราชการต้นสังกัดของผู้อำนวยการโรงเรียน พ. และเป็นหน่วยงานของรัฐจึงต้องรับผิดชอบนาง ส.



กับพวก ในผลแห่งละเมิดที่ผู้อำนวยการโรงเรียน พ. ละเลยต่อหน้าที่ตามมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ. ๔๙๑/๒๕๖๒

การประเมินผลการปฏิบัติงานและผลงานทางวิชาการ (ด้านที่ ๓) ของผู้ส่งผลงานประเมิน ไม่ใช่เป็นการประเมินความประพฤติของผู้ส่งผลงานประเมิน การออกคำสั่งไม่รับรองรายงานผลการปฏิบัติงานและผลงานทางวิชาการดังกล่าว จึงไม่อาจอ้างเหตุผลเกี่ยวกับความประพฤติของผู้ส่งผลงานประเมินได้

คดีนี้ศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยว่า นาง พ. ผ่านการประเมินด้านที่ ๑ และด้านที่ ๒ แล้ว และได้เสนอผลงานด้านที่ ๓ ให้ผู้อำนวยการโรงเรียนตรวจสอบและรับรอง แต่ผู้อำนวยการโรงเรียนไม่รับรองรายงานผลการปฏิบัติงานและผลงานทางวิชาการ (ด้านที่ ๓) ของนาง พ. โดยอ้างเหตุผลตามหนังสือโรงเรียน ลงวันที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๕๑ ว่า ผู้อำนวยการโรงเรียนได้พิจารณาและวินิจฉัยจากเอกสารข้อมูลการปฏิบัติจริง ในเชิงประจักษ์ในฐานะผู้ใกล้ชิดรายละเอียด ดังนี้ ๑. ในระหว่างพัฒนาหลังจากการอบรมจากเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานี เขต ๑ แล้ว ในเชิงประจักษ์ผู้ขอไม่มีความมุ่งมั่นในการพัฒนางาน ขาดประสิทธิภาพในการทำงานโดยเฉพาะผลที่เกิดกับนักเรียน ๒. นับแต่ผู้บริหารประเมินให้ผ่านด้านที่ ๑ และด้านที่ ๒ ผู้ขอไม่สำนึกต่อความดีและคุณธรรมที่ให้ไว้ ไม่ว่าจะเป็นผู้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงาน และนักเรียน ๓. ผู้บังคับบัญชาขอเอกสารประกอบนาง พ. พยายามบ่ายเบี่ยงส่อไปในทางไม่สุจริต นั้น เหตุผลทั้งสามข้อดังกล่าวมิใช่ การตรวจสอบว่ารายงานผลการปฏิบัติงานและผลงานทางวิชาการของนาง พ. มีความถูกต้อง และเป็นผลงานที่ นาง พ. ได้ปฏิบัติจริงหรือไม่ แต่เข้าลักษณะเป็นการประเมินความประพฤติของนาง พ. กรณีจึงเป็นการใช้ดุลพินิจในการตรวจสอบที่ไม่ชอบด้วยเหตุผล ส่งผลให้คำสั่งของผู้อำนวยการโรงเรียนที่ไม่รับรองรายงานผลการปฏิบัติงานและผลงานทางวิชาการของนาง พ. ไม่ชอบด้วยกฎหมายตามไปด้วย ทั้งนี้ ตามมาตรา ๕๔ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ ส่วนการที่ศึกษาธิการจังหวัดไม่ดำเนินการนำเรื่องดังกล่าวเสนอให้ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานี เขต ๑ พิจารณาตามนัยข้อ ๑๑ ของกฎ ก.ค.ศ. ว่าด้วยการร้องทุกข์และพิจารณาร้องทุกข์ พ.ศ. ๒๕๕๑ แต่กลับเรียกให้ผู้อำนวยการโรงเรียนเข้าพบเพื่อรับทราบข้อเท็จจริงและสั่งการให้ไปทำ ความเข้าใจ ถึงเหตุและอำนาจของผู้บังคับบัญชาชั้นต้นกับนาง พ. และรายงานเป็นหนังสือถึง



เหตุที่ไม่รับรองผลงานทางวิชาการของนาง พ. เพื่อเป็นหลักฐานในการพิจารณาต่อไปนั้น ถือได้ว่าศึกษาธิการจังหวัดละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติ เมื่อคำสั่งของผู้อำนวยการโรงเรียนไม่ชอบด้วยกฎหมายและการกระทำของศึกษาธิการจังหวัดเป็นการละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติ จึงเป็นการกระทำละเมิดต่อนาง พ. ตามมาตรา ๔๒๐ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ สพฐ. ซึ่งเป็นหน่วยงานของรัฐที่ผู้อำนวยการโรงเรียนและศึกษาธิการจังหวัดอยู่ในสังกัดจึงต้องรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่นาง พ. ตามมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อบ. ๑๗๓/๒๕๖๒

เมื่อคำสั่งให้ครูผู้ช่วยออกจากราชการเป็นคำสั่งที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย อ.ก.ค.ศ. วิสามัญเกี่ยวกับการอุทธรณ์และการร้องทุกข์ย่อมมีอำนาจในการเพิกถอนคำสั่งที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายดังกล่าว และเมื่อได้มีการเพิกถอนออกคำสั่งและให้กลับเข้ารับราชการในตำแหน่งครูผู้ช่วยตั้งเดิมแล้ว หน่วยงานทางปกครองก็ต้องรับผิดชอบในมูลละเมิดจากคำสั่งที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายนั้นต่อไปด้วย

คดีนี้ศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยว่า ระหว่างการพิจารณาคดี ก.ค.ศ. โดย อ.ก.ค.ศ. วิสามัญเกี่ยวกับการอุทธรณ์และการร้องทุกข์ในการประชุมเมื่อวันที่ ๒๖ กรกฎาคม ๒๕๕๗ พิจารณาเรื่องร้องทุกข์ของนาย ช. แล้วเห็นว่า นาย ช. ไม่เป็นผู้ขาดคุณสมบัติทั่วไปในการเข้ารับราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา คำสั่งลงวันที่ ๑๘ มีนาคม ๒๕๕๗ ที่ให้นาย ช. ออกจากราชการจึงไม่ชอบด้วยกฎหมาย และมีมติให้ผู้บังคับบัญชาเพิกถอนคำสั่งดังกล่าวพร้อมทั้งสั่งให้นาย ช. กลับเข้ารับราชการต่อไป โดยให้มีผลย้อนหลังไปถึงวันที่สั่งให้ออกจากราชการ ต่อมา ผู้อำนวยการโรงเรียนจึงมีคำสั่งลงวันที่ ๒๑ เมษายน ๒๕๕๘ ให้ยกเลิกคำสั่งลงวันที่ ๑๘ มีนาคม ๒๕๕๗ โดยให้มีผลตั้งแต่วันที่ ๑๘ มีนาคม ๒๕๕๗ พร้อมทั้งมีคำสั่งลงวันที่ ๒๑ เมษายน ๒๕๕๘ ให้นาย ช. กลับเข้ารับราชการในตำแหน่งครูผู้ช่วย โดยให้ได้รับเงินเดือนในอันดับครูผู้ช่วย ชั้น ๑๖,๑๙๐ บาท ตั้งแต่วันที่ ๒๑ เมษายน ๒๕๕๘ เป็นต้นไป โดยผลของคำสั่งของผู้อำนวยการโรงเรียนดังกล่าว ย่อมทำให้นาย ช. ได้สถานภาพการเป็นข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในตำแหน่งครูผู้ช่วยกลับคืนมา โดยถือว่านาย ช. มิเคยถูกสั่งให้ออกจากราชการมาก่อน รวมทั้งได้รับเงินเดือนและสิทธิประโยชน์อื่น ๆ ในตำแหน่งหน้าที่ราชการของตนตามสิทธิอันพึงได้รับตามกฎหมาย



แต่การที่นาย ธ. ไม่ได้ปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งครูผู้ช่วยในช่วงระยะเวลาตั้งแต่วันที่ ๑๘ มีนาคม ๒๕๕๗ ซึ่งเป็นวันที่ให้นาย ธ. ออกจากราชการจนถึงวันที่ ๒๐ เมษายน ๒๕๕๘ ซึ่งเป็นวันก่อนวันที่มีคำสั่งให้นาย ธ. กลับเข้ารับราชการในตำแหน่งเดิม รวมระยะเวลา ๑๒ เดือน ๓๔ วัน นาย ธ. ย่อมเสียโอกาสที่จะเจริญก้าวหน้าในหน้าที่การงาน ซึ่งศาลกำหนดค่าสินไหมทดแทนความเสียหายในส่วนนี้ โดยให้ สพฐ. ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่นาย ธ. เป็นเงิน ๑๐,๐๐๐ บาท

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ. ๖๘๗-๖๘๘/๒๕๖๓

การประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผลการปฏิบัติงานของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาเพื่อพิจารณาเลื่อนขั้นเงินเดือน นั้น มีขั้นตอนและวิธีการเริ่มตั้งแต่การประกาศหลักเกณฑ์ที่จะใช้ในการประเมินดังกล่าว การปฏิบัติงานของข้าราชการในสังกัด และมาตรฐานหรือตัวชี้วัดผลการปฏิบัติงานตามลักษณะงานของผู้รับการประเมินที่ชัดเจน โดยอาจจัดทำในรูปแบบของข้อตกลงระหว่างผู้ประเมินและผู้รับการประเมินก่อนที่จะมีการประเมินผลการปฏิบัติงาน เมื่อถึงรอบการประเมินที่กำหนดให้ผู้บังคับบัญชาระดับต้นหรือบุคคลที่ผู้บังคับบัญชามอบหมายทำการประเมินตามแบบที่กฎหมายกำหนดไว้หรืออาจแก้ไขปรับปรุงแบบตามความเหมาะสมของลักษณะงานก็ได้ และให้แจ้งผลการประเมินให้ผู้รับการประเมินทราบเพื่อเปิดโอกาสให้ผู้ที่ถูกประเมินโดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ที่อยู่ในข่ายที่จะไม่ได้รับการเลื่อนขั้นเงินเดือน ได้มีโอกาสชี้แจงให้เห็น หรือขอคำปรึกษาเกี่ยวกับการประเมิน และผลการประเมินดังกล่าว

คดีนี้ ศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยว่า เมื่อพิจารณาจากบทบัญญัติของพระราชบัญญัติ ระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ มาตรา ๗๒ และมาตรา ๗๓ วรรคหนึ่ง วรรคสอง วรรคสาม และวรรคห้า กฎ ก.ค.ศ. ว่าด้วยการเลื่อนขั้นเงินเดือนของข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๐ ข้อ ๒ ข้อ ๓ ข้อ ๖ และข้อ ๗ และประกาศสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เรื่องแนวปฏิบัติในการพิจารณาเลื่อนขั้นเงินเดือนข้าราชการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. ๒๕๕๑ ลงวันที่ ๔ มีนาคม ๒๕๕๑ ข้อ ๕ ข้อ ๗ ข้อ ๑๐ และข้อ ๑๑ เห็นได้ว่า การประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผลการปฏิบัติงานของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาเพื่อพิจารณาเลื่อนขั้นเงินเดือน นั้น มีขั้นตอนและวิธีการ



เริ่มตั้งแต่การประกาศหลักเกณฑ์ที่จะใช้ในการประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผลการปฏิบัติงานของข้าราชการในสังกัด และมาตรฐานหรือตัวชี้วัดผลการปฏิบัติงานตามลักษณะงานของผู้รับการประเมินที่ชัดเจน โดยอาจจัดทำในรูปแบบของข้อตกลงระหว่างผู้ประเมิน และผู้รับการประเมินก่อนที่จะมีการประเมินผลการปฏิบัติงานเมื่อถึงรอบระยะเวลาการประเมิน ที่กำหนด ให้ผู้บังคับบัญชาระดับต้นหรือบุคคลที่ผู้บังคับบัญชามอบหมายทำการประเมินตามแบบที่กฎหมายกำหนดไว้หรืออาจแก้ไขปรับปรุงแบบตามความเหมาะสมของลักษณะงานก็ได้ และให้แจ้งผลการประเมินให้ผู้รับการประเมินทราบเพื่อเปิดโอกาสให้ผู้ได้บังคับบัญชาที่ถูกประเมินโดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ที่อยู่ในข่ายที่จะไม่ได้รับการเลื่อนขั้นเงินเดือนได้มีโอกาสชี้แจงให้เห็นหรือขอคำปรึกษาเกี่ยวกับการประเมินและผลการประเมินดังกล่าว โดยมีวัตถุประสงค์ที่สำคัญเพื่อให้การประเมินผลการปฏิบัติงานเป็นไปด้วยความเป็นธรรม โปร่งใส และตรวจสอบได้ และหลังจากที่ได้มีการประเมินผลการปฏิบัติงานของนาง อ. และนาย ศ. ในครั้งที่พิพาทแล้ว ไม่ได้มีการปิดประกาศผลการประเมินหรือแจ้งผลการประเมินให้นาง อ. และนาย ศ. ทราบก่อนที่ศึกษาธิการจังหวัดจะพิจารณาออกคำสั่งเลื่อนขั้นเงินเดือนตามคำสั่งลงวันที่ ๘ ตุลาคม ๒๕๕๒ แต่อย่างไร โดยนาง อ. และนาย ศ. ได้รับทราบผลคะแนน รายชื่อหลังจากที่ได้มีหนังสือทวงถามผลคะแนนประเมินจากผู้อำนวยการโรงเรียนหลายครั้ง ซึ่งถือว่าเป็นการไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และขั้นตอนที่กฎหมายข้างต้นกำหนดไว้ในเรื่องของการเลื่อนขั้นเงินเดือนในระบบเปิด แต่อย่างไรก็ตามเนื่องจากการแจ้งผลการประเมินให้ผู้รับการประเมินทราบและเปิดโอกาสให้ชี้แจง แสดงความเห็นหรือขอคำปรึกษาเกี่ยวกับผลการประเมินก่อนมีคำสั่งเลื่อนขั้นเงินเดือนตามหลักเกณฑ์ในเรื่องระบบเปิด นั้น นอกจากจะมีเจตนารมณ์เพื่อให้ผู้รับการประเมินได้มีโอกาสทราบถึงรายละเอียดของการประเมิน และผลการประเมิน อันอาจโต้แย้งหรือชี้แจงข้อเท็จจริงแล้ว ยังเป็นไปเพื่อให้ผู้รับการประเมินนำข้อมูลที่ได้ไปใช้ในการปรับปรุงการทำงานของตนตามที่ผู้บังคับบัญชามีความเห็นหรือให้คำปรึกษาต่อไปด้วย ซึ่งเมื่อมีการเปิดโอกาสในลักษณะดังกล่าว ก็อาจจะทำให้ผลการประเมินเปลี่ยนแปลงหรือไม่เปลี่ยนแปลงก็ได้ ดังนั้น หากไม่ได้มีการดำเนินการดังกล่าวจึงไม่ได้ส่งผลให้ผลการประเมินต้องเปลี่ยนแปลงไปหรือถือว่าเป็นการประเมินที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายเสมอไป การที่ผู้อำนวยการโรงเรียนไม่ได้ปิดประกาศผลการประเมินหรือแจ้งผลการประเมินให้นาง อ. และนาย ศ. ทราบก่อนที่ศึกษาธิการจังหวัดจะพิจารณาออกคำสั่งเลื่อนขั้นเงินเดือนตามกรณีพิพาท จึงยังไม่ใช่สาระสำคัญที่ถึงขนาดทำให้กระบวนการหรือขั้นตอน



ในการพิจารณาเลื่อนชั้นเงินเดือนครั้งพิพาทต้องเสียไปทั้งหมดแต่อย่างใด อย่างไรก็ตาม
เมื่อศึกษาธิการจังหวัดได้พิจารณาผลการปฏิบัติงานของนาง อ. และนาย ศ. แล้วมีความเห็น
ตามที่ผู้อำนวยการโรงเรียนเสนอว่านาง อ. และนาย ศ. เป็นผู้สมควรได้รับการเลื่อนชั้น
เงินเดือนในครั้งพิพาทเพียง ๐.๕ ชั้น เนื่องจากมีผลการประเมินประสิทธิภาพ
และประสิทธิผลการปฏิบัติงานอยู่ในเกณฑ์ที่ยอมรับได้เท่านั้น แต่นาง อ. และนาย ศ. ได้
แสดงพยานหลักฐานเกี่ยวกับการมีผลงานเป็นที่ประจักษ์ซึ่งอยู่ในช่วงเวลาของการพิจารณา
เลื่อนชั้นเงินเดือน ครั้งที่ ๒ (๑ ตุลาคม ๒๕๕๒) อันแสดงถึงความตั้งใจในการปฏิบัติงาน
และมีความประพฤติปฏิบัติที่ดีจนได้รับรางวัล ซึ่งรางวัลดังกล่าวย่อมเป็นหลักฐานยืนยัน
ในเบื้องต้นได้ว่า ผู้ได้รับรางวัลต้องเป็นบุคคลที่มีความรู้ ความสามารถ ความชำนาญ
ความอุทิศสละเป็นที่ประจักษ์และยอมรับได้ โดยในส่วนของนาง อ. ที่ได้รับรางวัล
ครูดีในดวงใจ ย่อมแสดงว่านาง อ. มีความรู้ ความสามารถ และมีผลงานเป็นไป
ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดไว้ จึงได้รับการคัดเลือกให้ได้รับรางวัลดังกล่าว
ส่วนนาย ศ. ย่อมเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถและมีผลงานเช่นกัน จึงได้รับมอบหมาย
งานต่าง ๆ จากผู้อำนวยการโรงเรียนจนได้รับรางวัลจากการทำกิจกรรมหรืองานที่ได้รับ
มอบหมายดังกล่าว นอกจากนี้ การแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริงนาง อ. และ
นาย ศ. กรณีได้จัดทำบันทึกขอไปช่วยราชการโดยมีข้อความอันเป็นเท็จและไม่ปฏิบัติตาม
ขั้นตอนและระเบียบของทางราชการ อันจะนำมาเป็นเหตุว่า นาง อ. และนาย ศ.
มีพฤติกรรมไม่เหมาะสม ก็ปรากฏผลการสอบสวนว่าไม่มีมูล ดังนั้น การที่ศึกษาธิการจังหวัด
พิจารณาแล้วเห็นชอบตามความเห็นของผู้อำนวยการโรงเรียนที่เสนอให้เลื่อนชั้นเงินเดือน
นาง อ. และนาย ศ. ครั้งที่ ๒ (๑ ตุลาคม ๒๕๕๒) จำนวน ๐.๕ ชั้น และได้มีคำสั่ง
ลงวันที่ ๘ ตุลาคม ๒๕๕๒ เลื่อนชั้นเงินเดือนให้นาง อ. และนาย ศ. คนละ ๐.๕ ชั้น
จึงไม่ชอบด้วยกฎหมาย

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ. ๑๓๘๕/๒๕๖๓

สถานภาพแห่งสิทธิใด ๆ ที่มีอยู่ในตำแหน่งเดิมก่อนมีการเปลี่ยนชื่อ
ตำแหน่งเป็นสิทธิที่ได้มีอยู่แล้วและยังคงมีอยู่ตลอดไป แม้จะได้ถูกเปลี่ยนชื่อตำแหน่งไปก็ตาม
คดีนี้ศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยว่า ตามประวัติการรับราชการของนาย ท.
ปรากฏว่านาย ท. ได้รับการบรรจุแต่งตั้งเข้ารับราชการครูครั้งแรก ในตำแหน่งอาจารย์ ๑
ตั้งแต่วันที่ ๓ ธันวาคม ๒๕๔๔ ถึงวันที่ ๒๓ ธันวาคม ๒๕๔๗ ตามมาตรา ๓๐ วรรคหนึ่ง (ก)



(๓) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครู พ.ศ. ๒๕๒๓ ต่อมา เมื่อพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ ใช้บังคับวันที่ ๒๔ ธันวาคม ๒๕๔๗ นาย ท. ถูกเปลี่ยนตำแหน่งตามกฎหมายดังกล่าวเป็นตำแหน่งครู (อันดับ คศ. ๑) ตั้งแต่วันที่ ๒๔ ธันวาคม ๒๕๔๗ และได้ดำรงตำแหน่งดังกล่าวมาจนถึงวันที่ ๒๐ สิงหาคม ๒๕๕๑ กรณีของนาย ท. จึงเป็นการเปลี่ยนชื่อตำแหน่งจากตำแหน่งอาจารย์ ๑ เป็นตำแหน่ง ครู (อันดับ คศ. ๑) ตามมาตรา ๑๓๐ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ ซึ่งกำหนดให้ข้าราชการครูตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครู พ.ศ. ๒๕๒๓ ที่ดำรงตำแหน่งอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ถือว่าเป็นข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาตามพระราชบัญญัตินี้ และดำรงตำแหน่งหรือดำรงตำแหน่งที่มีวิทยฐานะตามที่ ก.ค.ศ. กำหนด ดังนั้น สถานภาพแห่งสิทธิใด ๆ ที่นาย ท. มีอยู่ในตำแหน่งเดิมก่อนมีการเปลี่ยนชื่อตำแหน่ง จึงเป็นสิทธิที่นาย ท. ได้มีอยู่แล้วยังคงมีอยู่ตลอดไป แม้นาย ท. จะได้ถูกเปลี่ยนชื่อตำแหน่งไปก็ตาม และเมื่อพิจารณาตามมาตรฐานตำแหน่งและมาตรฐานวิทยฐานะของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ ก.ค.ศ. กำหนดตามมาตรา ๔๒ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ แจ้งตามหนังสือสำนักงาน ก.ค.ศ. ที่ ศธ ๐๒๐๖.๓/ ว ๑๗ ลงวันที่ ๒๑ ตุลาคม ๒๕๔๘ เห็นได้ว่า นาย ท. ได้รับการบรรจุและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งอาจารย์ ๑ ตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครู พ.ศ. ๒๕๒๓ สำหรับผู้มีวุฒิปริญญาตรีทางการศึกษา ซึ่งเป็นคุณสมบัติเฉพาะที่กำหนดสำหรับผู้ดำรงตำแหน่งครู ตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ โดยที่ทั้งสองตำแหน่งมีหน้าที่และความรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่หลักเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนเช่นเดียวกัน นอกจากนี้ การที่ ก.ค.ศ. มีมติกำหนดคุณสมบัติของผู้มีสิทธิเข้ารับการสรรหาตำแหน่งรองผู้อำนวยการสถานศึกษา กลุ่มทั่วไป โดยให้ผู้ที่ดำรงตำแหน่งอาจารย์ ๑ ไม่น้อยกว่า ๖ ปี สำหรับผู้มีวุฒิปริญญาตรีเป็นตำแหน่งที่ ก.ค.ศ. เทียบเท่า และมีคุณสมบัติที่จะเป็นผู้มีสิทธิเข้ารับการสรรหาได้เช่นเดียวกันกับผู้ดำรงตำแหน่งครูมาแล้วไม่น้อยกว่า ๔ ปี สำหรับผู้มีวุฒิปริญญาตรีนั้น หากพิจารณาตามมาตรฐานตำแหน่งและมาตรฐานวิทยฐานะของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ ก.ค.ศ. กำหนด ประกอบกับมาตรา ๕๖ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ ซึ่งกำหนดให้ผู้ที่ได้รับการบรรจุและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งครูผู้ช่วย ต้องเตรียมความพร้อมและพัฒนาอย่างเข้ม



เป็นเวลา ๒ ปี ก่อนแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งครูแล้ว ย่อมเห็นได้ว่าผู้ที่ดำรงตำแหน่งครูมาแล้ว ไม่น้อยกว่า ๔ ปี จะต้องเป็นผู้ดำรงตำแหน่งครูผู้ช่วยและเตรียมความพร้อมและพัฒนา อย่างเข้มมาก่อนเป็นเวลาไม่น้อยกว่า ๒ ปี โดยที่ตำแหน่งครูผู้ช่วยต้องมีคุณสมบัติเฉพาะ เป็นผู้มีความไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีทางการศึกษาและปฏิบัติหน้าที่หลักเกี่ยวกับการเรียน การสอนเช่นกัน เมื่อรวมระยะเวลาการดำรงตำแหน่งครูและครูผู้ช่วยจึงเป็นระยะเวลาไม่น้อย กว่า ๖ ปี เช่นเดียวกับที่กำหนดไว้สำหรับผู้ดำรงตำแหน่งอาจารย์ ๑ ข้างต้น กรณีจึงเห็นได้ว่า ตำแหน่งอาจารย์ ๑ และตำแหน่งครู มิได้มีคุณสมบัติที่มีนัยที่แตกต่างกันในสาระสำคัญ แต่อย่างไร จึงขอขบถที่จจะนับระยะเวลาการดำรงตำแหน่งทั้งสองให้ต่อเนื่องกันได้ เมื่อนาย ท. ดำรงตำแหน่งอาจารย์ ๑ ตั้งแต่วันที่ ๓ ธันวาคม ๒๕๔๔ ถึงวันที่ ๒๓ ธันวาคม ๒๕๔๗ รวมเป็นเวลา ๓ ปี ๒๒ วัน ต่อมาได้เปลี่ยนชื่อตำแหน่งเป็นตำแหน่งครูโดยผลของกฎหมาย ตั้งแต่วันที่ ๒๔ ธันวาคม ๒๕๔๗ จนถึงวันที่ ๒๐ สิงหาคม ๒๕๕๑ รวมเป็นเวลา ๓ ปี ๗ เดือน ๒๘ วัน ระยะเวลาที่นาย ท. ดำรงตำแหน่งทั้งสองต่อเนื่องกันมารวมเวลาได้ทั้งสิ้น ๖ ปี ๘ เดือน ๒๐ วัน จึงถือได้ว่านาย ท. มีคุณสมบัติเป็นผู้ดำรงตำแหน่งอาจารย์ ๑ มาแล้ว ไม่น้อยกว่า ๖ ปี หรือมีคุณสมบัติเป็นผู้ดำรงตำแหน่งครูมาแล้วไม่น้อยกว่า ๔ ปี

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อบ. ๑๘๓/๒๕๖๓

ระยะเวลาเก้าสิบวันถือเป็นระยะเวลาอันสมควรที่ผู้บังคับบัญชา จะสามารถพิจารณากรณีของเจ้าหน้าที่เกี่ยวกับการได้รับเงินเพิ่มสำหรับตำแหน่งที่มี เหตุพิเศษให้แล้วเสร็จได้ การที่เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานพิจารณา สิทธิการได้รับเงินเพิ่มสำหรับตำแหน่งที่มีเหตุพิเศษตำแหน่งนิติกร (พ.ต.ก.) ไม่แล้วเสร็จ แม้จะมีเจ้าหน้าที่พิจารณาเรื่องดังกล่าวแต่จนเวลาล่วงเลยมากกว่า ๓ ปีเศษ ที่มีได้มีการแจ้งผลการพิจารณากรณียอมถือว่าเจ้าหน้าที่ปฏิเสธหน้าที่ล่าช้าเกินสมควร

คดีนี้ศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยว่า แม้ว่าเลขาธิการคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐานได้มีหนังสือลงวันที่ ๗ มิถุนายน ๒๕๕๔ ส่งรายชื่อ นาย ส. ให้ได้รับเงิน เพิ่มสำหรับตำแหน่งที่มีเหตุพิเศษ ตำแหน่งนิติกร (พ.ต.ก.) ให้ ก.ค.ศ. พิจารณา ต่อมา สำนักงาน ก.ค.ศ. มีหนังสือลงวันที่ ๑๕ มิถุนายน ๒๕๕๕ แจ้งว่า นาย ส. เป็นผู้ถูกกักท้วง เรื่องคุณสมบัติ ซึ่งเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และ สพฐ. อ้างว่า ได้ติดตามและประสานเป็นการภายในกับเจ้าหน้าที่ของสำนักงาน ก.ค.ศ. เพื่อให้ได้ ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการตรวจสอบคุณสมบัติของบุคคลและประเด็นการกักท้วงคุณสมบัติ



ของบุคคลตลอดมา การดำเนินการดังกล่าวจะมีได้กำหนดระยะเวลาอันสมควร ในการพิจารณาตามหลักเกณฑ์และวิธีการดังกล่าวของเลขาธิการฯ กรณีผู้ขอรับการประเมิน ถูก ก.ค.ศ. ทักท้วงไว้ แต่เลขาธิการฯ ก็ชอบที่จะต้องพิจารณากรณีดังกล่าวให้แล้วเสร็จ ภายในระยะเวลาอันสมควร ซึ่งเมื่อพิจารณามาตรา ๔๙ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้ง ศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ ได้บัญญัติให้สิทธิแก่นาย ส. ในการนำคดีมาฟ้องต่อศาลปกครองหากพ้นกำหนดเก้าสิบวันนับแต่วันที่ให้มีหนังสือร้องขอ ต่อหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐเพื่อให้ปฏิบัติหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนด และไม่ได้รับหนังสือชี้แจงจากหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐดังกล่าว จึงเห็นว่า ระยะเวลาเก้าสิบวันถือเป็นระยะเวลาอันสมควรที่เลขาธิการฯ จะสามารถพิจารณากรณี ของนาย ส. ให้แล้วเสร็จได้ ดังนั้น เมื่อสำนักงาน ก.ค.ศ. มีหนังสือลงวันที่ ๑๕ มิถุนายน ๒๕๕๕ ถึง สพฐ. ว่า นาย ส. ถูกทักท้วงเกี่ยวกับคุณสมบัติ ต่อมาเลขาธิการฯ ได้มีหนังสือ ลงวันที่ ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๖ ถึง สำนักงาน ก.ค.ศ. แจ้งว่า อ.ก.ค.ศ. วิสามัญเฉพาะกิจฯ ได้ประชุมพิจารณาแล้วมีผู้ผ่านการประเมินความรู้ ความสามารถของบุคคล เพื่อให้ได้รับ เงินเพิ่มสำหรับตำแหน่งที่มีเหตุพิเศษ ตำแหน่งนิติกร (พ.ต.ก.) จำนวน ๒๕ ราย โดยไม่มีชื่อ นาย ส. ต่อมา สำนักงาน ก.ค.ศ. ได้มีหนังสือลงวันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๕๖ แจ้ง สพฐ. ว่า ก.ค.ศ. มีมติอนุมัติให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ผู้ดำรงตำแหน่งนิติกร ได้รับ เงินเพิ่มสำหรับตำแหน่งที่มีเหตุพิเศษ ตำแหน่งนิติกร (พ.ต.ก.) รวม ๒๕ ราย และเลขาธิการฯ ได้มีหนังสือลงวันที่ ๑๙ มิถุนายน ๒๕๕๖ แจ้งผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาพะเยา เขต ๒ ทราบมติดังกล่าว แต่ไม่ปรากฏว่าเลขาธิการฯ และ สพฐ. ได้มีหนังสือแจ้งผลการดำเนินการในเรื่องดังกล่าวให้นาย ส. ทราบ จนถึงวันที่นาย ส. มีหนังสือฉบับแรก ลงวันที่ ๓ กรกฎาคม ๒๕๕๗ ถึงเลขาธิการฯ ขอทราบข้อเท็จจริง ในเรื่องดังกล่าว ซึ่งเวลาได้ล่วงเลยมาประมาณ ๓ ปีเศษ ก็ยังไม่มีผลการพิจารณา แก่นาย ส. ทั้งไม่ปรากฏหลักฐานว่ามีการประสานงานดังกล่าวในประเด็นที่ถูกทักท้วงกรณี ของนาย ส. ทำให้นาย ส. ไม่สามารถชี้แจงแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้ทันการพิจารณา จึงถือได้ว่าเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานปฏิบัติหน้าที่ล่าช้าเกินสมควร ในการประเมินความรู้ ความสามารถของนาย ส. เพื่อให้ได้รับเงินเพิ่มสำหรับตำแหน่งที่มี เหตุพิเศษ ตำแหน่งนิติกร (พ.ต.ก.) กรณีที่ได้รับ พ.ต.ก. ครั้งแรก



คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อบ. ๒๓๕/๒๕๖๔

การปฏิบัติต่อบุคคลในสาระสำคัญที่แตกต่างกันเป็นอย่างเดียวกัน ย่อมถือเป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรม ด้วยเหตุนี้ ในกรณีที่คณะกรรมการประเมินผลงานทางวิชาการดำเนินการประเมินผลงานของผู้ขอรับการประเมินโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย โดยความผิดพลาดบกพร่องไม่ได้เกิดจากผู้ขอรับการประเมิน จนเป็นเหตุให้ระยะเวลา ๕ ปีที่ผู้ฟ้องคดีได้ผ่านการพัฒนาอันจะเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่ต้องดำเนินการก่อนการแต่งตั้งให้มีและเลื่อนวิทยฐานะตามที่กำหนดต้องร่วมผลไปก่อนที่กระบวนการประเมินทั้งหมดจะเสร็จสิ้น แต่เมื่อการประเมินแล้วเสร็จ ได้มีการกำหนดให้ผู้ขอรับการประเมินดังกล่าวต้องไปรับการพัฒนาก่อนแต่งตั้งให้เลื่อนวิทยฐานะ ครุชำนาญการพิเศษตามหลักเกณฑ์และวิธีการดังกล่าวเหมือนกรณีปกติ จึงถือเป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อผู้ขอรับการประเมินดังกล่าว

คดีนี้ศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยว่า ในคดีเดิมได้วินิจฉัยว่าคณะกรรมการประเมินผลงานทางวิชาการดำเนินการประเมินผลงานของนาย ส. โดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย กรณีความผิดพลาดบกพร่องของคณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัด ก. ในการประเมินผลงานทางวิชาการของนาย ส. กรณีการประเมินผลงานทางวิชาการของนาย ส. จึงมิใช่เป็นกรณีตามปกติทั่วไปดังที่กำหนดไว้ในหลักเกณฑ์และวิธีการตามหนังสือสำนักงาน ก.ค.ศ. ที่ ศธ ๐๒๐๖.๓/ว ๒๕ ลงวันที่ ๒๙ ธันวาคม ๒๕๕๘ ดังนั้น เมื่อคณะกรรมการประเมินผลงานทางวิชาการมีมติเสนอคณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัด ก. เห็นควรให้ผ่านการประเมินผลงานทางวิชาการของนาย ส. และคณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัด ล. ได้รับทราบมติตามที่คณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัด ก. รายงานแล้ว ดังนั้น ในคราวประชุมของคณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัด ล. เมื่อวันที่ ๒๔ มกราคม ๒๕๕๖ ควรต้องพิจารณาเรื่องราวของนาย ส. ตามลำดับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น แล้วพิจารณาตามข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายให้ยุติเสียก่อนว่า กรณีที่ระยะเวลา ๕ ปี ที่นาย ส. ได้ผ่านการพัฒนามาแล้วต้องล่วงพ้นไปก่อนกระบวนการประเมินทั้งหมดเสร็จสิ้น เป็นเพราะความผิดของฝ่ายใด หากเป็นเพราะความผิดของนาย ส. ที่แก้ไขหรือปรับปรุงผลงานล่าช้า ก็ต้องพิจารณาไปตามข้อเท็จจริงแห่งกรณี หากในทางกลับกันเหตุที่ระยะเวลา ๕ ปี ที่นาย ส. ได้ผ่านการพัฒนามาแล้วต้องล่วงพ้นไปก่อนกระบวนการประเมินทั้งหมดเสร็จสิ้นเป็นเพราะความผิดของฝ่ายคณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัด ล. เอง คณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัด ล. ก็ต้อง



พิจารณาไปตามข้อเท็จจริงแห่งกรณีนั้น ๆ เช่นกัน เพราะการจะบังคับใช้กฎหมาย หรือระเบียบแก่ทั้งสองกรณี ควรมีความแตกต่างกัน แต่ในการมีมติของคณะกรรมการ ศึกษาธิการจังหวัด ล. ในคราวการประชุมดังกล่าวข้างต้นได้อนุมัติให้นาย ส. ผ่านการประเมิน แต่ยังไม่สามารถเลื่อนและแต่งตั้งได้เนื่องจากไม่ผ่านการพัฒนาก่อนแต่งตั้ง โดยมีได้พิจารณาถึงสาเหตุที่ทำให้ระยะเวลา ๕ ปีที่นาย ส. ได้ผ่านการพัฒนามาแล้ว ต้องล่วงพ้นไปโดยมิใช่ความผิดของนาย ส. และคณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัด ล. ได้ใช้อำนาจทางปกครองมีมติให้นาย ส. ต้องเข้ารับการพัฒนา ก่อนแต่งตั้งอีกครั้งเสียก่อน คณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัด ล. จึงจะมีคำสั่งเลื่อนและแต่งตั้งให้นาย ส. ดำรงตำแหน่ง ครูชำนาญการพิเศษได้ ทั้งนี้ เนื่องจากการใช้อำนาจในการมีมติเลื่อนและแต่งตั้งให้นาย ส. ดำรงตำแหน่งครูชำนาญการพิเศษได้ทันทีเลย หรือไม่ หรือต้องเข้ารับการพัฒนา ก่อนแต่งตั้ง อีกครั้งเสียก่อนนั้น ได้ว่าเป็นการถือปฏิบัติต่อบุคคลที่แตกต่างกันในสาระสำคัญ เป็นอย่างเดียวกัน คือ สั่งการให้ประเมินผลการพัฒนาก่อนแต่งตั้งล่วงพ้นระยะเวลา ๕ ปี ไปแล้ว ต้องเข้ารับการพัฒนาใหม่เหมือนกันทั้ง ๒ กรณี ดังนั้น มติของคณะกรรมการ ศึกษาธิการจังหวัด ล. ครั้งที่ ๒/๒๕๕๖ ลงวันที่ ๒๔ มกราคม ๒๕๕๖ ที่มีมติให้นาย ส. ต้องไปรับการพัฒนา ก่อนแต่งตั้งให้เลื่อนวิทยฐานะครูชำนาญการพิเศษตามหลักเกณฑ์และ วิธีการที่กำหนดตามหนังสือสำนักงาน ก.ค.ศ. ที่ ศธ ๐๒๐๖.๒/ว ๒ ลงวันที่ ๑๓ มกราคม ๒๕๕๙ และตามหนังสือสำนักงาน ก.ค.ศ. ที่ ๐๒๐๖.๗/ว ๓ ลงวันที่ ๗ เมษายน ๒๕๕๔ จึงเป็นการเลือกปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรมแก่นาย ส. และมีผลทำให้มติของคณะกรรมการ ศึกษาธิการจังหวัด ล. ในการประชุมครั้งที่ ๒/๒๕๕๖ เมื่อวันที่ ๒๔ มกราคม ๒๕๕๖ ในส่วนนี้ จึงเป็นคำสั่งที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อบ. ๔๓/๒๕๖๕

ก่อนออกคำสั่งทางปกครองจะต้องรับฟังข้อเท็จจริงจากคำชี้แจง
ของผู้ได้รับผลกระทบจากคำสั่งจนครบถ้วน

คดีนี้ศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยว่า ก่อนที่ผู้อำนวยการโรงเรียนจะออก คำสั่งให้นางสาว ป. ออกจากราชการ ผู้อำนวยการโรงเรียนได้รับฟังมติของ ก.ค.ศ. ในคราว ประชุมครั้งที่ ๕/๒๕๕๖ เมื่อวันที่ ๑๗ พฤษภาคม ๒๕๕๖ และได้รับฟังคำชี้แจง แก่ข้อกล่าวหา ลงวันที่ ๖ มิถุนายน ๒๕๕๖ ซึ่งได้โต้แย้งข้อกล่าวหา โดยปฏิเสธข้อกล่าวหา ทุกประเด็นอย่างสิ้นเชิงรวม ๓ ข้อ โต้แย้งข้อกล่าวหาทุกประเด็น โดยเฉพาะอย่างยิ่ง



นางสาว ป. ได้โต้แย้งมติของ ก.ค.ศ. ในคราวประชุมครั้งที่ ๕/๒๕๕๖ เมื่อวันที่ ๑๗ พฤษภาคม ๒๕๕๖ ที่มีมติให้แจ้งผู้อำนวยการโรงเรียนดำเนินการกับนางสาว ป. เนื่องจากเป็นผู้บกพร่องในศีลธรรมอันดี และเป็นผู้เคยกระทำการทุจริตในการสอบมาก่อน การที่ผู้อำนวยการโรงเรียนได้รับฟังข้อเท็จจริงจากคำชี้แจงของนางสาว ป. จนครบถ้วนแล้ว เห็นว่าไม่อาจหักล้างพยานหลักฐานที่ทำให้ผู้อำนวยการโรงเรียนเชื่อเช่นนั้นได้ และรับฟังมติของคณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัด ในการประชุมครั้งที่ ๕/๒๕๕๖ เมื่อวันที่ ๓๐ พฤษภาคม ๒๕๕๖ ที่อนุมัติให้ผู้อำนวยการโรงเรียนออกคำสั่งให้นางสาว ป. ออกจากราชการแล้ว ผู้อำนวยการโรงเรียนจึงออกคำสั่งที่พิพาท จึงเป็นการใช้ดุลพินิจที่เชื่อตามพยานหลักฐานที่รับฟังได้จากการพิจารณาทางปกครอง และการใช้ดุลพินิจในการเลือกที่จะออกคำสั่งทางปกครองเช่นนั้น ไม่ได้เบี่ยงเบนไปจากมาตรฐานของเจ้าหน้าที่อื่นที่จะต้องออกคำสั่งเช่นนั้นหากรับฟังพยานหลักฐานได้เช่นเดียวกัน กรณีจึงถือว่าผู้อำนวยการโรงเรียนใช้ดุลพินิจในการออกคำสั่งให้นางสาว ป. ออกจากราชการโดยชอบด้วยข้อเท็จจริง และข้อกฎหมายแล้ว

วิเคราะห์คำวินิจฉัยของศาลปกครองสูงสุด

จากคำวินิจฉัยของศาลปกครองสูงสุดข้างต้น ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานบุคคล เช่น เข้าสู่ตำแหน่ง การเปลี่ยนตำแหน่ง การเลื่อนตำแหน่ง การโอนย้าย การให้ออกจากราชการ การขอลกลับเข้ารับราชการ จะเห็นได้ว่า ศาลได้เข้าไปตรวจสอบการใช้ดุลพินิจของผู้บังคับบัญชาในการออกคำสั่งว่าได้ดำเนินการโดยชอบด้วยกฎหมาย หรือไม่ โดยศาลจะพิจารณาจากกฎหมาย กฎ ระเบียบ ประกาศ หรือหลักเกณฑ์ต่าง ๆ ตามที่หน่วยงานกำหนดขึ้นเพื่อให้อำนาจผู้บังคับบัญชาในการดำเนินการออกคำสั่ง ซึ่งผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจในการออกคำสั่งจะต้องปฏิบัติตาม และในการตรวจสอบดุลพินิจนั้น นอกจากหลักความชอบด้วยกฎหมายแล้ว ศาลยังได้ใช้หลักแห่งความได้สัดส่วน^๕ เข้ามาประกอบการตรวจสอบดุลพินิจในการออกคำสั่งด้วย ซึ่งในการบริหารงาน

^๕ วรพจน์ วิศรุตพิชญ์ อธิบาย “หลักความได้สัดส่วน” ว่าเป็นหลักการขั้นพื้นฐานของความสัมพันธ์ระหว่างผู้ใช้อำนาจกับผู้ที่อยู่ภายใต้อำนาจ บังคับให้ผู้ใช้อำนาจจำกัดสิทธิและเสรีภาพของฝ่ายปกครอง เช่น การออกคำสั่งทางปกครอง การออกกฎ หรือการกระทำอื่นใด เพื่อมิให้ฝ่ายปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐใช้อำนาจเกินขอบเขตที่กฎหมายกำหนดไว้จนไปแทรกแซงสิทธิและเสรีภาพของประชาชนผู้อยู่ภายใต้อำนาจหรืออีกนัยหนึ่งหลักความได้สัดส่วนนี้เป็นหลักประกันในทางเนื้อหาที่ห้ามมิให้ฝ่ายปกครอง



บุคคลนี้จะใช้หลักความเหมาะสม และหลักความจำเป็นมาตรวจสอบดุลพินิจของผู้ออกคำสั่ง กล่าวคือ การออกคำสั่งจะต้องสัมฤทธิ์ผลตามวัตถุประสงค์ของกฎหมายตามหลักความเหมาะสม และหากจะต้องเลือกในการออกคำสั่งก็ต้องเลือกทางที่ทำให้เกิดประโยชน์ต่อสาธารณะมากกว่า

สำหรับการรับฟังข้อเท็จจริงก่อนออกคำสั่งให้เจ้าหน้าที่ออกจากราชการฐานทุจริตนั้น จะต้องมีการสืบสวนสอบสวน ค้นหาข้อเท็จจริงในเชิงประจักษ์และหรือพยานแวดล้อมกรณีที่มีการกล่าวหาเจ้าหน้าที่มาประกอบการพิจารณาให้เป็นที่ยุติ และทำให้เชื่อได้ว่าเจ้าหน้าที่ผู้นั้นเป็นผู้มีพฤติกรรมตามที่ถูกกล่าวหาจริง โดยปราศจากข้อสงสัยเช่นกรณีตามมาตรา ๔๙ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ ที่บัญญัติให้ผู้มีอำนาจตามมาตรา ๕๓ สั่งให้ข้าราชการคุณสมบัติทั่วไป ขาดคุณสมบัติตามมาตรฐานตำแหน่ง หรือขาดคุณสมบัติพิเศษ ออกจากราชการโดยพลัน แต่การที่ผู้มีอำนาจตามมาตรา ๕๓ จะใช้อำนาจดังกล่าวออกคำสั่งให้เจ้าหน้าที่ออกจากราชการได้โดยพลัน นั้น จะต้องปรากฏว่าเจ้าหน้าที่ดังกล่าวเป็นผู้ขาดคุณสมบัติทั่วไปตามที่กำหนดในมาตรา ๓๐ (๗) หรือ (๑๓) แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว แต่ต้องมีการสืบสวนสอบสวนหาข้อเท็จจริงให้ได้ความเป็นที่ยุติก่อนว่า เจ้าหน้าที่เป็นผู้ขาดคุณสมบัติทั่วไป ขาดคุณสมบัติตามมาตรฐานตำแหน่ง หรือขาดคุณสมบัติพิเศษจริง หรือไม่

ข้อเสนอแนะ

จากบทวิเคราะห์คำวินิจฉัยของศาลปกครองสูงสุดจึงเห็นได้ว่า การฟ้องคดีเกี่ยวกับบริหารงานบุคคลของครูและบุคลากรทางการศึกษาในหลายเรื่องจะเป็นกรณีที่เกี่ยวข้องกับปัญหาหลักเกณฑ์ในการปรับใช้กฎหมาย โดยเฉพาะกฎหมายวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองประกอบกับหลักเกณฑ์การปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการครูที่เป็นบุคลากรสำคัญที่

ใช้อำนาจตามอำเภอใจในกรณีที่กฎหมายให้อำนาจดุลพินิจ (Discretionary power) แก่ฝ่ายปกครองให้สามารถตัดสินใจอย่างอิสระที่จะเลือกกระทำหรือไม่กระทำอย่างหนึ่งอย่างใดภายในขอบเขตวัตถุประสงค์ของกฎหมายที่ให้อำนาจโดยฝ่ายปกครองจะต้องเลือกกระทำไปในทางที่มีความเหมาะสม ในอันที่จะทำให้บรรลุวัตถุประสงค์ของกฎหมายที่ให้อำนาจอย่างแท้จริงและวิธีการหรือมาตรการที่เลือกใช้ต้องมีความจำเป็นต่อการดำเนินการเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อสาธารณะมากกว่าเมื่อเทียบกับความเสียหายของปัจเจกบุคคล



มีหน้าที่โดยตรงในการเสริมสร้างเด็กและเยาวชนของชาติในอนาคต จึงมีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

๑. เห็นสมควรให้หน่วยงานของรัฐส่งเสริมความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ราชการให้เป็นไปตามมาตรฐานกฎหมายปกครอง โดยเฉพาะกฎหมายวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองให้แก่บุคลากรในสังกัด เพื่อเป็นพื้นฐานในการสร้างมาตรฐานในการปฏิบัติหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานบุคคลภาครัฐ รวมทั้งเผยแพร่แนวปฏิบัติราชการทางปกครองที่มาจากคำวินิจฉัยของศาลปกครองสูงสุดเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลให้ข้าราชการได้รับทราบและทำความเข้าใจ เพื่อสร้างบรรทัดฐานในการบริหารงานบุคคลต่อไป

๒. ในฐานะที่ข้าราชการครูเป็นบุคลากรภาครัฐที่มีหน้าที่โดยตรงในการรับผิดชอบการเสริมสร้างเด็กและเยาวชนของชาติ จึงสมควรเป็นบุคลากรภาครัฐที่ควรเป็นคนดีคนเก่งตามแผนยุทธศาสตร์ชาติในระบบคุณธรรม^๖ จึงเห็นควรส่งเสริมให้มีการพัฒนาบุคลากรข้าราชการครูในด้านระบบคุณธรรมมากขึ้น ก็จะเป็นส่วนสำคัญในการปฏิบัติหน้าที่เสริมสร้างเด็กและเยาวชนของชาติให้เป็นคนดีคนเก่งที่ยึดหลักคุณธรรม มีจิตสำนึกที่ดี และเป็นบุคคลที่มีความสำคัญต่อชาติบ้านเมืองได้ในอนาคต

๒. คติพิพาทเกี่ยวกับวินัยของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

การดำเนินการทางวินัยข้าราชการนั้นมีจุดมุ่งหมายและขอบเขตของวินัยข้าราชการ คือ ๑. ให้ราชการดำเนินไปด้วยดีมีประสิทธิภาพ ๒. ความเจริญ ความสงบเรียบร้อยของประเทศชาติ ๓. ความผาสุกของประชาชน ๔. ภาพพจน์ชื่อเสียงที่ดีของทางราชการ ข้าราชการจะต้องรักษาวินัยข้าราชการ^๗ มูลกรณีที่ข้าราชการจะถูกดำเนินการ

^๖ ยุทธศาสตร์ชาติ

บุคลากรภาครัฐเป็นคนดีและเก่ง ยึดหลักคุณธรรม จริยธรรม มีจิตสำนึก มีความสามารถสูง มุ่งมั่น และเป็นมืออาชีพ โดยเป็นคนดีและเก่ง มีค่านิยมทำงานเพื่อประชาชน และการบริหารกำลังพลมีความคล่องตัว ยึดระบบคุณธรรม

^๗ การรักษาวินัย หมายถึง การที่ข้าราชการพลเรือนปฏิบัติตามวินัย ที่กำหนดไว้ และหมายความรวมถึงการที่ผู้บังคับบัญชาจะต้องส่งเสริมและดูแลระมัดระวังให้ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาปฏิบัติตามวินัย และดำเนินการทางวินัยแก่ผู้ที่กระทำผิดวินัยด้วย



ทางวินัย^{๕๕} ได้แก่ มีผู้ร้องเรียนกล่าวหา มีบัตรสนเท่ห์ระบุพยานหลักฐานหรือกรณีแวดล้อม ชัดแจ้งและระบุพยานบุคคลแน่นอน เรื่องปรากฏเป็นข่าวทางสื่อมวลชน ส่วนราชการหรือ หน่วยงานของรัฐแจ้งเรื่องมา ผู้บังคับบัญชาพบเห็นการกระทำผิดเองเรื่องปรากฏจากการ สอบสวนทางวินัย และเมื่อผู้บังคับบัญชาได้รับเรื่องที่เป็นมูลกรณีแล้ว ก็จะต้องดำเนินการ ตามที่กฎหมายกำหนดซึ่งในกรณีข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาการดำเนินการทาง วินัยนั้นก็จะอยู่ภายใต้บังคับของพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากร ทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ และพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ (ตามมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗)^{๕๖}

ข้อพิพาททางวินัยของครูและบุคลากรทางการศึกษา มีกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ๑. พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ ๒. พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ๓. กฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง เช่น รัฐธรรมนูญ

การบริหารงานบุคคลและการดำเนินการทางวินัยข้าราชการครูและ บุคลากรทางการศึกษา แบ่งเป็น ๓ ช่วง ได้แก่

๑. ก่อนเป็นข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ครูและบุคลากร ทางการศึกษาต้องมีคุณสมบัติครบ ไม่มีลักษณะต้องห้าม การเข้าสู่ตำแหน่งต้องเป็นไปด้วย ความบริสุทธิ์ยุติธรรม

๒. ขณะเป็นข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา เมื่อเป็นข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษาต้องอยู่ภายใต้ระบบคุณธรรม ได้รับเงินเดือน ค่าตอบแทน สิทธิ ประโยชน์ที่ไม่ใช่ตัวเงิน (เช่น สิทธิการลา) ได้รับการส่งเสริมประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน จากผู้บังคับบัญชา การดำเนินการทางวินัย และสิทธิในการฟ้องคดีปกครอง

^{๕๕}<https://www.mof.go.th/th/view/file/01fdffd6f0dbf539685dc23c7ee45fa3ba08d607b5ebd7fc2c>

^{๕๖} **พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗**

มาตรา ๕ บรรดาคำว่า “ข้าราชการพลเรือน” ที่มีอยู่ในกฎหมาย ประกาศ ระเบียบ และข้อบังคับอื่นใด ให้หมายความรวมถึงข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาด้วย เว้นแต่จะได้มี กฎหมาย ประกาศ ระเบียบ หรือข้อบังคับอื่นใดที่บัญญัติไว้สำหรับข้าราชการครูและบุคลากรทางการ ศึกษาโดยเฉพาะ



๓. พันจากการเป็นข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา เมื่อข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาพ้นจากการเป็นราชการแล้ว ก็จะไม่มีความผูกพันกับราชการที่อยู่ในบังคับของการบริหารบุคคลตามกฎหมาย เว้นแต่สิทธิประโยชน์บางประเภท สิทธิในการอุทธรณ์คำสั่งทางปกครอง สิทธิในการฟ้องคดีปกครอง เว้นแต่คำสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน

กรณีที่มีความผิดวินัยอย่างร้ายแรง

๑. กรณีมีการกล่าวหาต่อผู้บังคับบัญชา
๒. กรณีมีการกล่าวหาต่อผู้มีอำนาจหน้าที่ในการสืบสวนสอบสวน ในส่วนนี้จะเชื่อมกับ ป.ป.ช.

ในส่วนของการดำเนินการของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (คณะกรรมการ ป.ป.ช.) โดยคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจชี้มูลจนระบับราชการสามารถชี้มูลได้ตลอด ในหมวด ๒ อำนาจในการไต่สวนแบ่งเป็นการไต่สวนเบื้องต้นซึ่งอาจจะยกขึ้นมาใช้เวลา ๑๘๐ วัน ขยายได้ ๒ ครั้ง ครั้งละไม่เกิน ๖๐ วัน แต่ต้องดำเนินการไต่สวนให้แล้วเสร็จภายใน ๒ ปี และขยายได้ถึง ๓ ปี แต่เวลาดังกล่าวเป็นเพียงระยะเวลาเร่งรัด ดังนั้น เรื่องระยะเวลาจึงไม่มีผลต่อการพิจารณาของคณะกรรมการ ป.ป.ช. เลย

การดำเนินการของคณะกรรมการ ป.ป.ช. เมื่อพิจารณาว่ามีความผิดอาญา กล่าวคือ อำนาจในการพิจารณาวินิจฉัยในเรื่องดังต่อไปนี้ ๑. ร่ำรวยผิดปกติ ๒. ทุจริตต่อหน้าที่ ๓. ความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ และ/หรือ ความผิดต่อหน้าที่ในการยุติธรรม คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจที่เป็นอำนาจเสริมโดยไม่มีอำนาจในการออกคำสั่งลงโทษแต่อย่างใด การชี้มูลฐานทุจริตสามารถลงโทษทางวินัยในส่วนที่เกี่ยวข้องได้โดยหน่วยงานจะถือเอาสำนวนสอบสวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นสำนวนการสอบสวนได้เลย แต่หากไม่มีการชี้มูลฐานทุจริตก็ไม่สามารถนำสำนวนของ คณะกรรมการ ป.ป.ช. มาลงโทษทางวินัยโดยไม่ตั้งคณะกรรมการสอบสวนทางวินัยได้

ศาลปกครองได้วางแนวทางปฏิบัติราชการในคดีพิพาทเกี่ยวกับวินัยของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ได้ดังนี้

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ. ๓๗๗/๒๕๕๒

เมื่อข้อเท็จจริงในสำนวนการสอบสวนมีเหตุผลเพียงพอที่ฟังได้ว่าเจ้าหน้าที่กระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรงฐานกระทำการอันได้ชื่อว่าเป็นผู้ประพฤติชั่วอย่างร้ายแรงแล้ว การใช้ดุลพินิจของผู้บังคับบัญชาในการออกคำสั่งลงโทษไล่เจ้าหน้าที่



ผู้นั้นออกจากราชการ จึงชอบด้วยกฎหมาย แม้จะมีการถอนคำร้องทุกข์และศาลฎีกา ได้มีคำสั่งจำหน่ายคดีออกจากรบบความ แต่การดำเนินการในทางอาญากับการดำเนินการในทางวินัยเป็นคนละส่วนกัน ความผิดในทางอาญานั้นอาจยุติได้ถึงแม้ผู้ถูกกล่าวหาจะได้กระทำผิดจริงหากเป็นกรณีที่กฎหมายกำหนดว่าเป็นคดีความผิดต่อส่วนตัวที่ยอมความได้ ในขณะที่การพิจารณาดำเนินการทางวินัยไม่อาจยอมความได้ การกระทำที่อาจไม่เป็นความผิดที่ต้องรับโทษทางอาญา อาจจะเป็นความผิดที่ต้องรับโทษทางวินัยได้ ไม่มีบทกฎหมายใดกำหนดให้การสอบสวนและการลงโทษทางวินัยต้องยุติตามผลในทางคดีอาญา รวมทั้งไม่เป็นเหตุที่จะนำมาลดหย่อนโทษทางวินัยแก่เจ้าหน้าที่ดังกล่าวได้

คดีนี้ศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยว่า เมื่อครั้งที่นาง ส. รับราชการเป็นข้าราชการครู ตำแหน่งอาจารย์ ๒ ถูกร้องเรียนกล่าวหาว่า เรียกรับเงินจากนาย ว. โดยอ้างว่าจะช่วยเหลือให้บุตรของนาย ว. ได้เข้าเรียนที่โรงเรียนเอกชนแห่งหนึ่ง แต่ดำเนินการไม่สำเร็จและไม่ยอมคืนเงิน และกรณีลูกนาง น. กล่าวหาว่าหลอกลวงเงินจากนาง น. โดยอ้างว่าจะฝากบุตรสาวของนาง น. ได้เข้าเรียนในโครงการ พสวท. แต่ไม่สามารถฝากเข้าเรียนได้และไม่ยอมคืนเงิน คณะกรรมการสอบสวนหาข้อเท็จจริงเห็นว่า กรณีมีมูลว่านาง ส. กระทำผิดตามที่ถูกกล่าวหา เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจึงได้มีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยอย่างร้ายแรงในเรื่องดังกล่าว คณะกรรมการสอบสวนได้ดำเนินการตามเงื่อนไขที่กำหนดในมาตรา ๑๐๒ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ โดยมีมติว่านาง ส. มีการกระทำอันได้ชื่อว่าเป็นผู้ประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง อันเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรงตามมาตรา ๘๘ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติเดียวกัน และได้รายงานผลการสอบสวนต่อเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ต่อมาได้เสนอเรื่องต่อคณะอนุกรรมการข้าราชการครูสามัญประจำกรม ในขณะนั้นพิจารณา แล้วมีมติให้ไล่นาง ส. ออกจากราชการ เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจึงมีคำสั่งลงวันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๗ ลงโทษไล่นาง ส. ออกจากราชการตั้งแต่วันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๔๖ อันเป็นวันที่นาง ส. เกษียณอายุราชการเป็นต้นไป นาง ส. อุทธรณ์คำสั่งดังกล่าว คณะอนุกรรมการวิสามัญเกี่ยวกับการอุทธรณ์และการร้องทุกข์ได้พิจารณาอุทธรณ์ของนาง ส. และได้มีมติให้ยกอุทธรณ์ ซึ่งคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาได้พิจารณาเห็นชอบ เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจึงได้มีหนังสือแจ้งมติให้นาง ส. ทราบ กรณีจึงถือได้ว่าการดำเนินการ



เพื่อมีคำสั่งลงโทษทางวินัยนาง ส. ได้มีการดำเนินการตามขั้นตอนและวิธีการที่กฎหมายกำหนดไว้แล้ว เมื่อข้อเท็จจริงที่ปรากฏในสำนวนการสอบสวนและเหตุผลเพียงพอที่จะรับฟังได้ว่า นาง ส. กระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรงฐานกระทำการอันได้ชื่อว่าเป็นผู้ประพฤติชั่วอย่างร้ายแรงตามมาตรา ๙๘ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติข้างต้นแล้ว การใช้ดุลพินิจของเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในการออกคำสั่งลงโทษไล่นาง ส. ออกจากราชการจึงชอบด้วยกฎหมาย อย่างไรก็ดี แม้อ่อนนาย ว. จะถอนคำร้องทุกข์และศาลฎีกาได้มีคำสั่งจำหน่ายคดีออกจากสารบบความและกรณีนาง น. ได้ถอนคำร้องทุกข์เนื่องจากได้รับเงินคืนเป็นที่พอใจแล้วก็ตาม แต่การดำเนินการในทางอาญากับการดำเนินการในทางวินัยเป็นคนละส่วนกัน ความผิดในทางอาญานั้นอาจยุติได้ถึงแม้ผู้ถูกกล่าวหาจะได้กระทำผิดจริงหากเป็นกรณีที่กฎหมายกำหนดว่าเป็นคดีความผิดต่อส่วนตัวที่ยอมความกันได้ ในขณะที่การพิจารณาดำเนินการทางวินัยไม่อาจยอมความกันได้ การกระทำที่อาจไม่เป็นความผิดที่ต้องรับโทษทางอาญา อาจจะเป็นความผิดที่ต้องรับโทษทางวินัยได้ ไม่มีบทกฎหมายใดกำหนดให้การสอบสวนและการลงโทษทางวินัยต้องยุติ ตามผลในทางคดีอาญา รวมทั้งไม่เป็นเหตุที่จะนำมาลดหย่อนโทษทางวินัยแก่นาง ส. ได้ แม้คู่กรณีจะอ้างความได้เปรียบในด้านกฎหมายของคู่กรณีอีกฝ่าย ก็เป็นดุลพินิจของศาล ที่จะยกข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องในคดีขึ้นพิจารณาวินิจฉัยได้เองโดยยึดหลักความยุติธรรมและเป็นธรรมอย่างเสมอภาค ดังนั้นการที่เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้มีคำสั่ง ลงวันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗ ไล่นาง ส. ออกจากราชการโดยให้มีผลย้อนหลังตั้งแต่วันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๖ ซึ่งเป็นวันที่นาง ส. เกษียณอายุราชการเป็นต้นไป จึงเป็นคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมาย และการที่คณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาได้พิจารณาเห็นชอบตามมติคณะอนุกรรมการวิสามัญเกี่ยวกับการอุทธรณ์และการร้องทุกข์ ให้ยกอุทธรณ์ของนาง ส. จึงเป็นการกระทำที่ชอบด้วยกฎหมายด้วย

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ. ๔๕/๒๕๕๓

การกล่าวหาว่าข้าราชการกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง ผู้บังคับบัญชาต้องแต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นทำการสอบสวน โดยแจ้งข้อกล่าวหาและสรุป্যানหลักฐานเท่าที่มีให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบเพื่อให้ผู้ถูกกล่าวหาชี้แจงและนำสืบแก้ข้อกล่าวหา ส่วนการกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรงให้ดำเนินการตามวิธีการที่ผู้บังคับบัญชาเห็นสมควร แต่ต้องดำเนินการในแนวทางเดียวกับการสอบสวนการกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง



คดีนี้ศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยว่า การกล่าวหาว่าข้าราชการกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง ผู้บังคับบัญชาต้องแต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นทำการสอบสวน โดยแจ้งข้อกล่าวหาและสรุปพยานหลักฐานเท่าที่มีให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบเพื่อให้ผู้ถูกกล่าวหาชี้แจงและนำสืบแก้ข้อกล่าวหา ส่วนการกระทำผิดวินัยอย่างไม่ร้ายแรงให้ดำเนินการตามวิธีการที่ผู้บังคับบัญชาเห็นสมควร แต่ต้องดำเนินการในแนวทางเดียวกับการสอบสวนการกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง เพื่อให้สอดคล้องกับมาตรา ๓ และมาตรา ๓๐ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ด้วย ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสืบสวนข้อเท็จจริง กรณี นาย ว. ร้องเรียนต่อนักการเมืองท้องถิ่น และผู้สื่อข่าว กล่าวหาว่าไม่ได้รับความเป็นธรรมจากผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในการย้าย นาย ว. ไปปฏิบัติหน้าที่ที่โรงเรียนอื่น โดย นาย ว. ได้ชี้แจงเป็นหนังสือต่อหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ ว่า มิได้มีส่วนเกี่ยวข้องกับเรื่องดังกล่าว แต่ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเห็นว่า การชี้แจงไม่ตรงตามความเป็นจริง จึงให้หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอกล่าวตักเตือน นาย ว. และรายงานให้ทราบ ซึ่งสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอมีหนังสือลงวันที่ ๑๕ ตุลาคม ๒๕๔๕ ว่ากล่าวตักเตือน นาย ว. แต่ นาย ว. ไม่ได้ลงชื่อในหนังสือดังกล่าว และได้ชี้แจงเป็นหนังสือว่า หากลงชื่อรับทราบ จะเป็นการรับสารภาพตามข้อกล่าวหา หลังจากนั้น ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จึงมีหนังสือตักเตือน นาย ว. แต่ นาย ว. ไม่ได้ลงชื่อรับทราบ และได้มีหนังสือชี้แจงต่อหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอด้วยเหตุผลเดิม ผลการสืบสวนของคณะกรรมการสืบสวนข้อเท็จจริง ที่รายงานต่อผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา โดยได้พิจารณาพยานบุคคล ซึ่งประกอบด้วย ข้าราชการครู นักการเมืองท้องถิ่น และชาวบ้านซึ่งให้ถ้อยคำ ว่า นาย ว. เป็นผู้ให้ถ้อยคำ ว่า ถูกผู้บังคับบัญชาย้ายโดยไม่เป็นธรรม ประกอบกับบันทึกถ้อยคำของ นาย ว. ที่ได้ให้การต่อคณะกรรมการสืบสวนข้อเท็จจริง เมื่อวันที่ ๑๙ พฤศจิกายน ๒๕๔๕ ว่า ไม่มีส่วนเกี่ยวข้องใด ๆ กับเรื่องดังกล่าว แต่เป็นเรื่องที่สมาชิกสภาจังหวัดและผู้สื่อข่าวได้รับการร้องเรียนจากชาวบ้านที่รักและสงสาร นาย ว. เท่านั้น และเหตุที่ไม่ลงชื่อรับทราบ หนังสือว่ากล่าวตักเตือน เนื่องจากจะเป็นการรับสารภาพว่า นาย ว. เป็นผู้ให้ข่าว แสดงว่า นาย ว. ได้รับทราบคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสืบสวนข้อเท็จจริง และได้รับทราบข้อเท็จจริงในเรื่องที่ถูกกล่าวหาอย่างเพียงพอ รวมทั้งให้โอกาส นาย ว. ได้โต้แย้งข้อกล่าวหาและแสดงพยานหลักฐานเพื่อหักล้างข้อกล่าวหา ตามมาตรา ๓๐ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ แล้ว เมื่อข้อเท็จจริงฟังได้ว่าการกระทำของ นาย ว.



เป็นการให้ข้อมูลอันเป็นเท็จ ทำให้ผู้บังคับบัญชาได้รับความเสียหาย เมื่อผู้บังคับบัญชาชั้นต้น ว่ากล่าวตักเตือน นาย ว. ไม่ยอมลงชื่อรับทราบ ผู้บังคับบัญชาจึงได้ว่ากล่าวตักเตือน เป็นหนังสืออีกครั้ง พฤติการณ์ดังกล่าวเป็นการกระทำอันได้ชื่อว่าเป็น ผู้ประพฤติชั่ว ตามมาตรา ๙๘ วรรคแรก ประกอบกับมาตรา ๘๘ วรรคแรก แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ สมควรได้รับโทษตัดเงินเดือน ๕% เป็นเวลา ๑ เดือน การที่ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิจารณาแล้วเห็นชอบตามที่คณะกรรมการ สืบสวนข้อเท็จจริงเสนอ โดยมีคำสั่งลงโทษตัดเงินเดือนนาย ว. ๕% เป็นเวลา ๑ เดือน จึงเป็นการใช้อำนาจโดยชอบของผู้ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและคำวินิจฉัย อุตธรณ์ของ อ.ก.ค. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ให้ยกอุทธรณ์ของนาย ว. จึงชอบด้วยกฎหมาย

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ. ๑๙/๒๕๕๕

ตามหลักเกณฑ์ของระดับโทษทางวินัยตามหนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ นร ๐๗๐๙.๓/ว.๒ ลงวันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๘ การลงโทษผู้กระทำผิดในระดับเดียวกับ ความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ราชการ จึงไม่อาจลดหย่อนโทษเป็นปลดออกจากราชการได้

คดีนี้ศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยว่า เมื่อมีกรณีว่านาย ส. ถูกกล่าวหาว่า เรียกเงินจำนวน ๕๐,๐๐๐ บาท เพื่อช่วยเหลือให้บุคคลได้รับการบรรจุแต่งตั้ง เป็นข้าราชการครูในการสอบบรรจุและแต่งตั้งเข้ารับราชการเป็นข้าราชการครู และการสอบ คัดเลือกลูกจ้างชั่วคราวรายเดือน ณ สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ผู้อำนวยการ การประถมศึกษาจังหวัดจึงมีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสืบสวนข้อเท็จจริงผลการสืบสวน ปรากฏว่าคดีมีมูล เลขาธิการคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติจึงมีคำสั่งแต่งตั้ง คณะกรรมการสอบสวนทางวินัยนาย ส. ในการสอบสวนคณะกรรมการได้ชี้แจงและอธิบาย ข้อกล่าวหาให้นาย ส. ทราบตามแบบ สว. ๒ และได้แจ้งข้อกล่าวหาและสรุปพยานหลักฐาน ให้นาย ส. ทราบตามแบบ สว. ๓ นอกจากนี้ได้ให้โอกาสนาย ส. โต้แย้งแสดงพยานหลักฐาน ด้วยแล้ว ผลการสอบสวนคณะกรรมการสอบสวนเห็นว่า การกระทำของนาย ส. เป็นความผิดตามมาตรา ๙๘ วรรคแรก แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ ฐานกระทำการอันได้ชื่อว่าเป็นผู้ประพฤติชั่วแต่ไม่ร้ายแรง เห็นควรลงโทษ ลดขั้นเงินเดือนจำนวน ๑ ขั้น และได้รายงานไปยังสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษา แห่งชาติ ซึ่ง อ.ก.ค. สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ พิจารณาแล้ว



เห็นว่า พฤติการณ์ของนาย ส. เป็นการกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรงตามมาตรา ๙๘ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว เห็นควรลงโทษปลดออกจากราชการ เลขาธิการคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติจึงมีคำสั่งลงวันที่ ๑๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๔ ลงโทษปลดนาย ส. ออกจากราชการ ดังนั้น การดำเนินการสอบสวนนาย ส. จนกระทั่งมีคำสั่งลงโทษปลดนาย ส. ออกจากราชการ เป็นการดำเนินการตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดไว้ในกฎ ก.พ. ฉบับที่ ๑๘ (พ.ศ. ๒๕๔๐) ออกตามความในพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ ว่าด้วยการสอบสวนพิจารณาแล้ว ดังนั้น คำสั่งของเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ลงวันที่ ๑๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๔ ลงโทษปลดนาย ส. ออกจากราชการ จึงเป็นคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมายแล้ว ส่วนนาย ส. ได้กระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง ตามข้อกล่าวหาหรือไม่ นั้น เมื่อข้อเท็จจริงฟังได้ว่านาย ส. มีพฤติการณ์หลอกลวง เรียกร้อเงินจากนาย ธ. และนางสาว ป. เพื่อช่วยเหลือให้ได้รับการบรรจุแต่งตั้ง เป็นข้าราชการครู และเมื่อสอบไม่ผ่านก็จะช่วยเหลือให้ได้รับบรรจุเป็นครูลูกจ้างชั่วคราว รายเดือน กรณีจึงเป็นการกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรงตามมาตรา ๙๘ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ สำหรับคำสั่งของเลขาธิการ คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ลงวันที่ ๒๓ สิงหาคม ๒๕๔๕ ที่สั่งเพิ่มโทษนาย ส. จากลงโทษปลดออกจากราชการเป็นลงโทษไล่นาย ส. ออกจากราชการนั้น เมื่อปรากฏว่า หลังจากที่ให้มีคำสั่งลงโทษปลดนาย ส. ออกจากราชการแล้วได้มีการรายงานการลงโทษ นาย ส. ต่อผู้บังคับบัญชาตามขั้นตอนจนถึงคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา เห็นว่า พฤติการณ์ของนาย ส. ก.พ. ได้วางระดับโทษทางวินัยกรณีดังกล่าว ไว้ตามหนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ นร ๐๗๐๙.๓/ว.๒ ลงวันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๘ โดยให้ลงโทษผู้กระทำผิดในระดับเดียวกับความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ราชการ จึงไม่อาจลดหย่อนโทษเป็นปลดออกจากราชการได้กรณีที่เลขาธิการคณะกรรมการการประถมศึกษา แห่งชาติมีคำสั่งลงโทษปลดนาย ส. ออกจากราชการไม่เหมาะสมกับความผิด จึงมีมติ ให้เพิ่มโทษนาย ส. จากปลดออกจากราชการเป็นไล่ออกจากราชการ ซึ่งคณะกรรมการ ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาเห็นชอบด้วย และได้รายงานนายกรัฐมนตรี ซึ่งพิจารณาแล้วมีคำสั่งให้ดำเนินการตามมติคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา เลขาธิการคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติจึงมีคำสั่งลงวันที่ ๒๓ สิงหาคม ๒๕๔๕ เพิ่มโทษนาย ส. จากปลดออกจากราชการเป็นลงโทษไล่ออกจากราชการ ซึ่งขั้นตอนการเพิ่มโทษนาย ส. นั้น เป็นการดำเนินการของคณะกรรมการข้าราชการครู



และบุคลากรทางการศึกษา ตามมาตรา ๗ (๕) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครู พ.ศ. ๒๕๒๓ และเป็นไปตามมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติเดียวกัน จึงเห็นได้ว่าการออกคำสั่งของเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้ดำเนินการตามขั้นตอนที่กฎหมายกำหนดไว้แล้ว และเมื่อพิจารณามาตรา ๙๘ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๑๐๔ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ แล้ว เห็นว่าการที่คณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาพิจารณาแล้วเห็นชอบตามความเห็นของ อ.ก.ค. วิสามัญเกี่ยวกับวินัยและการออกจากราชการที่มีความเห็นให้เพิ่มโทษนาย ส. จากโทษปลดออกเป็นไล่ออกจากราชการเพื่อให้เป็นไปตามมาตรฐานการลงโทษของคณะกรรมการข้าราชการพลเรือนที่ได้วางระดับโทษทางวินัยในกรณีดังกล่าวไว้ในระดับเดียวกับความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ราชการ ซึ่งกำหนดให้ใช้ดุลพินิจลงโทษได้สถานเดียว คือ ไล่ออกจากราชการ โดยไม่อาจลดหย่อนโทษเป็นปลดออกจากราชการได้ กรณีจึงเป็นการใช้ดุลพินิจโดยชอบแล้ว การที่นายกรัฐมนตรามีคำสั่งให้ดำเนินการตามมติคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ดังกล่าว และเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ออกคำสั่งลงวันที่ ๒๓ สิงหาคม ๒๕๔๕ เพิ่มโทษนาย ส. จากลงโทษ ปลดออกจากราชการเป็นลงโทษไล่อาย ส. ออกจากราชการจึงชอบด้วยกฎหมายแล้ว

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ. ๗๑/๒๕๕๕

การกระทำความผิดฐานร่วมประเวณีกับเด็กหญิง พฤติการณ์เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรงตามมาตรา ๙๘ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ การลงโทษปลดออกจากราชการยังไม่เหมาะสมกับกรณีความผิดตามที่คณะกรรมการข้าราชการครู (ก.ค.) ได้กำหนดแนวทางการพิจารณาไว้จะต้องลงโทษไล่ออกจากราชการจึงเหมาะสมกับการกระทำความผิด

คดีนี้ศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยว่า นาย พ. มีพฤติการณ์ที่น่าเชื่อว่าเป็นข้าราชการครูได้ล่อลวงเด็กหญิง ว. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ ไปกระทำอนาจารและข่มขืนกระทำชำเรา เป็นการกระทำความผิดตามที่ ถูกกล่าวหาจริง พฤติการณ์เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรงตามมาตรา ๙๘ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ กรณีกระทำการอันได้ชื่อว่าเป็นผู้ประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง ระดับโทษปลดออกจากราชการยังไม่เหมาะสมกับกรณีความผิดตามที่คณะกรรมการข้าราชการครู (ก.ค.)



ได้กำหนดแนวทางการพิจารณาไว้ การที่นายกรัฐมนตรีมีคำสั่งให้ดำเนินการตามมติของ ก.ค. ที่ให้เพิ่มโทษนาย พ. จากปลดออกจากราชการเป็นไล่ออกจากราชการ และเลขาธิการ คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้มีคำสั่งลงวันที่ ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๔๖ เพิ่มโทษ นาย พ. จากปลดออกจากราชการเป็นไล่ออกจากราชการตามคำสั่งของนายกรัฐมนตรีจึงเป็นการกระทำที่ชอบด้วยกฎหมาย

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ. ๓๐๒/๒๕๕๕

การกระทำความผิดในการเก็บเงินค่าลงทะเบียน และค่าบำรุงการศึกษาไว้กับตนเองเป็นระยะเวลานานถึงหนึ่งปี ทำให้เกิดความเสียหายแก่ทางโรงเรียน และทำให้ผู้ปกครองนักเรียนได้รับความเดือดร้อนไม่สามารถนำใบเสร็จรับเงินไปเบิกค่าสวัสดิการการศึกษาบุตรได้จนต้องร้องเรียนและแจ้งความร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวน พุทธินารถและการกระทำดังกล่าวเป็นการกระทำอันได้ชื่อว่าเป็นผู้ประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง อันเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง

คดีนี้ศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยว่า นาง พ. ได้รับฝากเงินค่าบำรุงการศึกษาจากนักเรียนไว้ และแม้ว่าในทางปฏิบัติโรงเรียน ว. จะต้องมีแนวปฏิบัติหรือคำสั่งมอบหมายให้ครูประจำชั้นหรือครูที่ปรึกษาเป็นผู้รับเงินค่าลงทะเบียนจากนักเรียนที่ตนเป็นผู้รับผิดชอบก็ตาม แต่ครูประจำชั้นหรือครูที่ปรึกษาเมื่อได้รับเงินดังกล่าวจากนักเรียนก็ต้องรีบนำเงินดังกล่าวส่งเจ้าหน้าที่การเงินของโรงเรียนเพื่อออกใบเสร็จไว้เป็นหลักฐานภายในวันเดียวกันหรือโดยเร็วที่สุด การที่นาง พ. ได้เก็บเงินดังกล่าวของนักเรียนไว้กับตนเองโดยมิได้นำส่งงานการเงินของโรงเรียนโดยเร็ว และต่อมาผู้ปกครองและนักเรียนได้ทวงถามใบเสร็จรับเงินแต่ได้รับการปฏิเสธจากทางโรงเรียน จนกระทั่งผู้ปกครองของนักเรียนดังกล่าวต้องไปแจ้งความร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวน และงานการเงินของโรงเรียนได้มีหนังสือลงวันที่ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๔๒ และลงวันที่ ๑๓ พฤศจิกายน ๒๕๔๒ ทวงถามนาง พ.ให้นำเงินดังกล่าวไปชำระแก่เจ้าหน้าที่การเงินเพื่อจะได้ดำเนินการออกใบเสร็จรับเงินให้แก่ผู้ปกครองนักเรียนต่อไป แต่นาง พ. เพิกเฉย และต่อมาได้กล่าวอ้างว่าได้นำส่งเงินที่รับฝากดังกล่าวไว้ให้แก่ผู้อำนวยการโรงเรียน ว. แล้วเมื่อวันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๔๓ ย่อมแสดงให้เห็นได้ว่านาง พ. ได้เก็บเงินค่าลงทะเบียน และค่าบำรุงการศึกษาไว้กับตนเองเป็นระยะเวลานานถึงหนึ่งปี ย่อมทำให้เกิดความเสียหายแก่ทางโรงเรียน และทำให้ผู้ปกครองนักเรียนได้รับความเดือดร้อนไม่สามารถนำใบเสร็จรับเงินไปเบิกค่าสวัสดิการการศึกษาบุตร



ได้จันต้องร้องเรียนและแจ้งความร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวน พฤติการณ์และการกระทำของนาง พ. จึงเป็นการกระทำอันได้ชื่อว่าเป็นผู้ประพฤดิชั่วอย่างร้ายแรง อันเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง การที่เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้มีคำสั่งลงโทษลดขั้นเงินเดือน ต่อมา คณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาพิจารณาแล้วเห็นว่า การลงโทษดังกล่าวยังไม่ถูกต้องเหมาะสม จึงมีมติให้เลขาธิการฯ เพิ่มโทษเป็นปลดนาง พ. ออกจากราชการ ดังนั้น มติของคณะกรรมการฯ ที่ให้เพิ่มโทษเป็นปลดนาง พ. ออกจากราชการและคำสั่งลงวันที่ ๒๐ กรกฎาคม ๒๕๔๗ ที่ลงโทษปลดนาง พ. ออกจากราชการตามมติของคณะกรรมการดังกล่าว จึงเป็นการกระทำที่ชอบด้วยกฎหมายตามมาตรา ๙๘ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ ประกอบกับมาตรา ๔ และมาตรา ๖๑ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครู พ.ศ. ๒๕๒๓ และข้อ ๑๓ วรรคหนึ่ง (๗) ของกฎ ก.ค. ว่าด้วยการอุทธรณ์และการพิจารณาอุทธรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๕

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ. ๔๕๒/๒๕๕๕

การทุจริตเงินค่าอาหารกลางวัน และการจัดซื้ออาหารเสริม (นม) โดยเจ้าหน้าที่ได้รับเงินมาแล้วนำมาเก็บไว้กับตัวเองโดยไม่ดำเนินการจัดทำอาหารกลางวันและจัดซื้อนมให้ครบถ้วนตามที่ได้รับอนุมัติ อีกทั้งยังจัดทำเอกสารสัญญาอัยมเงินในการจัดทำอาหารกลางวันอันเป็นเท็จ และได้จัดทำเอกสารการจัดซื้อและบันทึกการตีมนมของนักเรียนอันเป็นเท็จขึ้นในภายหลัง เป็นกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง

คดีนี้ศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยว่า นาย ช. มีพฤติการณ์ทุจริตเงินค่าอาหารกลางวัน และการจัดซื้ออาหารเสริม (นม) ตามที่ถูกกล่าวหาจริง โดยนาย ช. ได้รับเงินมาแล้วนำมาเก็บไว้กับตัวเองโดยอ้างว่ามีอำนาจเก็บรักษาเงินโดยได้จัดทำบันทึกการเก็บรักษาเงินซึ่งตามหนังสือกระทรวงการคลัง ด่วนที่สุด ที่ กค ๐๕๒๖.๕/ว ๓๙๒๗๗ ลงวันที่ ๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๔๐ กำหนดว่า สถานศึกษาที่ไม่มีผู้นิรภัยให้ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้เก็บรักษาและจัดทำบันทึกการรับเงินเพื่อเก็บรักษามอบให้เจ้าหน้าที่การเงินของสถานศึกษาไว้เป็นหลักฐานและส่งคืนเงินให้เจ้าหน้าที่การเงินเพื่อเบิกจ่ายในวันทำการถัดไป นาย ช. มิได้ปฏิบัติตามข้อกำหนดดังกล่าว เมื่อได้รับเงินแล้ว ไม่ดำเนินการจัดทำอาหารกลางวันและจัดซื้อนมให้ครบถ้วนตามที่ได้รับอนุมัติ อีกทั้งยังจัดทำเอกสารสัญญาอัยมเงินในการจัดทำอาหารกลางวันอันเป็นเท็จ และได้จัดทำเอกสารการจัดซื้อและบันทึกการตีมนม



ของนักเรียนอันเป็นที่จ้องในภายหลังเพื่อเป็นหลักฐานว่าได้มีการจัดซื้อครุภัณฑ์ พุทธิการณ ของนาย ช. นอกจากนี้จะเป็นการฝ่าฝืนข้อกำหนดของกระทรวงการคลังข้างต้นแล้ว ยิ่งก่อให้เกิดความเสียหายแก่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐานอีกด้วย ดังนั้น การที่ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และนายกรัฐมนตรี เห็นว่า นาย ช. กระทำ ผิดวินัยอย่างร้ายแรงตามมาตรา ๘๒ วรรคสาม มาตรา ๘๕ วรรคสอง และมาตรา ๘๘ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ และลงโทษไล่นาย ช. ออกจากราชการตามคำสั่งลงวันที่ ๘ พฤษภาคม ๒๕๕๕ จึงเป็นคำสั่งที่ชอบด้วย กฎหมายแล้ว

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ. ๕๔๐/๒๕๕๕

แม้ว่าคำสั่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนความผิดวินัยอย่างร้ายแรง และคำสั่งย้ายเจ้าหน้าที่ได้ถูกเพิกถอนไปแล้ว แต่โดยที่การออกคำสั่งทั้งสองดังกล่าวนี้ ไม่ได้เกิดจากเจตนาที่ไม่สุจริตและกลั่นแกล้งเจ้าหน้าที่ผู้นั้น แต่เนื่องจากเจ้าหน้าที่ดังกล่าวถูกร้องเรียนกล่าวหาจากบุคคลจำนวนมากในพื้นที่ว่ามีปัญหาขัดแย้งกับ ข้าราชการอื่น และบุคคลในชุมชน โดยเฉพาะการที่เจ้าหน้าที่ผู้นั้นถูกร้องเรียน จากผู้ใต้บังคับบัญชาที่ระบุชื่อในการร้องเรียนด้วยตนเอง จึงอาจสะท้อนให้เห็นถึงปัญหา ข้อผิดพลาดบกพร่องและปัญหาในการบริหารงานในตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียน จึงไม่อาจถือได้ว่าการออกคำสั่งทั้งสองดังกล่าวเป็นการกระทำละเมิดต่อเจ้าหน้าที่ ดังกล่าว

คดีนี้ศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยว่า การที่นาย ส. ถูกตั้งคณะกรรมการ สอบสวนความผิดทางวินัยอย่างร้ายแรงตามมาตรา ๘๒ วรรคสาม และได้รับ แต่งตั้งให้ไปรักษาราชการแทนในตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียน ก. ตามคำสั่งลงวันที่ ๒๓ เมษายน ๒๕๕๗ ต่อมา อ.ก.ค. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้พิจารณา เรื่องร้องทุกข์ของนาย ส. และได้มีมติเมื่อวันที่ ๒๒ ธันวาคม ๒๕๕๗ ให้เพิกถอนคำสั่ง ลงวันที่ ๘ เมษายน ๒๕๕๗ และคำสั่งลงวันที่ ๒๓ เมษายน ๒๕๕๗ นาย ส. จึงได้รับการ เยียวยาบรรเทาความเดือดร้อนเสียหายที่นาย ส. ได้รับในกรณีนี้บางส่วนไปแล้ว ประกอบกับ ปรากฏข้อเท็จจริงว่าคณะกรรมการสอบสวนได้รายงานผลการสอบสวนและเสนอความเห็น ต่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาว่า นาย ส. มีสิทธิลงทะเบียนเด็กหญิง ว. เป็นนักเรียน



ในชั้นอนุบาล (๔ ขวบ) ปีการศึกษา ๒๕๔๖ และได้รับอาหารกลางวันและอาหารเสริม (นม) โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย ซึ่งนาย ส. กระทำได้โดยชอบและไม่เป็นความผิดแต่อย่างใด นอกจากนี้ ยังปรากฏข้อเท็จจริงว่านาย ส. ถูกร้องเรียนกล่าวหาจากบุคคลจำนวนมากในพื้นที่ว่ามีปัญหาขัดแย้งกับข้าราชการ กรรมการสถานศึกษา รวมถึงเจ้าอาวาสวัด ซึ่งโรงเรียนตั้งอยู่ในบริเวณวัด โดยเฉพาะการที่นาย ส. ถูกร้องเรียนจากผู้ได้บังคับบัญชาที่ระบุชื่อในการร้องเรียนด้วยตนเอง ซึ่งตามปกติวิสัยของผู้ได้บังคับบัญชาย่อมไม่กล้าที่จะแสดงตนเป็นปฏิปักษ์กับผู้บังคับบัญชาอย่างเปิดเผย จึงอาจสะท้อนให้เห็นถึงปัญหาข้อผิดพลาดบกพร่องและปัญหาในการบริหารงานในตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียนของนาย ส. ประกอบกับไม่ปรากฏข้อเท็จจริงใดที่แสดงให้เห็นว่าการกระทำของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในการออกคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนทางวินัยอย่างร้ายแรงนาย ส. และการแต่งตั้งให้นาย ส. ไปรักษาราชการแทนในตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียน ก. เกิดจากเจตนาที่ไม่สุจริต และกลั่นแกล้งนาย ส. เพราะการที่นาย ส. ใช้อำนาจลงทะเลเบียนนักเรียนด้วยตนเอง ทั้งที่ข้อเท็จจริงปรากฏว่าเด็กไม่ได้เข้าเรียนในชั้นอนุบาล จึงอาจถูกมองได้ว่ามีเจตนาที่จะเพิ่มจำนวนนักเรียนโดยหวังผลว่าจะได้เงินรายหัวนักเรียนเป็นค่าอาหารกลางวันและอาหารเสริม (นม) เพิ่มขึ้น อีกทั้ง นาย ส. เกิดความขัดแย้งกับข้าราชการ กรรมการสถานศึกษา รวมถึงเจ้าอาวาสวัด การสั่งย้ายนาย ส. ไปช่วยราชการระยะหนึ่งก็อาจจะช่วยคลี่คลายความขัดแย้งที่เกิดขึ้น อย่างไรก็ตาม แม้ต่อมา อ.ก.ค. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้มีมติให้เพิกถอนคำสั่งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาที่แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนความผิดทางวินัยอย่างร้ายแรงนาย ส. และคำสั่งแต่งตั้งให้นาย ส. ไปรักษาราชการแทนในตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียน ก. เนื่องจากเห็นว่าเป็นคำสั่งที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายก็ตามแต่ก็ไม่อาจถือได้ว่าการกระทำของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในการออกคำสั่งทั้งสองคำสั่งดังกล่าวเป็นการจงใจกระทำละเมิดต่อนาย ส. แต่อย่างใด

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ. ๖๑๐/๒๕๕๕

การที่คณะกรรมการสืบสวนข้อเท็จจริงได้สอบสวนเจ้าหน้าที่ในฐานะผู้ที่อาจมีส่วนเกี่ยวข้อง โดยเจ้าหน้าที่ผู้นั้นไม่ได้รับแจ้งว่าถูกสอบสวนในฐานะผู้ถูกกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัย และมีได้ให้โอกาสเจ้าหน้าที่ดังกล่าวชี้แจงโต้แย้งแสดงเหตุผล เพื่อหักล้างข้อเท็จจริงดังกล่าว ยังรับฟังไม่ได้ว่าเป็นการสอบสวนเพื่อให้ได้ความจริงและยุติธรรมตามมาตรา ๑๐๒ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน



พ.ศ. ๒๕๓๕ ประกอบกับมาตรา ๓๐ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ การนำผลการสอบสวนของคณะกรรมการสืบสวนข้อเท็จจริงไปใช้ลงโทษทางวินัยแก่เจ้าหน้าที่ดังกล่าว จึงไม่ถูกต้องตามรูปแบบขั้นตอนหรือวิธีการ อันเป็นสาระสำคัญสำหรับการสอบสวนทางวินัย

คดีนี้ศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยว่า มีผู้ร้องเรียนต่อเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกล่าวหาว่า นาย ช. อาจารย์ใหญ่โรงเรียน ภ. พุจริตเงินงบประมาณหลายรายการ รวมทั้งทุจริตโครงการจัดซื้ออาหารเสริม (นม) ของโรงเรียน ภ. ตามที่สถานีโทรทัศน์ได้นำเสนอข่าว หัวหน้าการประถมศึกษาจึงมีคำสั่งลงวันที่ ๑๔ มิถุนายน ๒๕๔๓ แต่งตั้งคณะกรรมการสืบหาข้อเท็จจริง คณะกรรมการดังกล่าวมีความเห็นว่าการจัดซื้อและการจ่ายอาหารเสริม (นม) น่าเชื่อว่าถูกต้อง ส่วนการให้ข่าวแก่สื่อมวลชนไม่แน่ชัดว่าผู้ใดให้ข่าว โดยเสนอให้มีการย้ายข้าราชการครูและให้มีการสอบสวนหาผู้กระทำความผิดเนื่องจากคณะครูในโรงเรียนแตกความสามัคคี และต่อมาผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามีคำสั่งลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๔๓ แต่งตั้งคณะกรรมการสืบสวนข้อเท็จจริงเพิ่มเติม โดยให้ทำการสืบสวนในประเด็นการแตกความสามัคคีของคณะครูในโรงเรียน และประเด็นการให้ข่าวต่อผู้สื่อข่าว เรื่อง การทุจริตโครงการจัดซื้ออาหารเสริม (นม) ของโรงเรียน การดำเนินการสืบสวนข้อเท็จจริงของคณะกรรมการดังกล่าวจึงเป็นเพียงการสืบสวนข้อเท็จจริงเบื้องต้นว่ามีมูลตามที่กล่าวหาหรือไม่เท่านั้น แต่ต่อมาผู้อำนวยการฯ มีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสืบสวนข้อเท็จจริงเพิ่มเติมก็ตาม แต่เมื่อคณะกรรมการสืบสวนข้อเท็จจริงเพิ่มเติมได้สอบสวนนาย ร. ในประเด็นเกี่ยวกับการแตกความสามัคคีของคณะครูในโรงเรียน และการให้ข่าวต่อผู้สื่อข่าว เรื่อง การทุจริตโครงการจัดซื้ออาหารเสริม (นม) โรงเรียนเท่านั้น โดยได้สอบสวนนาย ร. ในฐานะผู้ที่อาจมีส่วนเกี่ยวข้องในประเด็นการสอบสวนดังกล่าวเท่านั้น และคณะกรรมการเชื่อว่านาย ร. เป็นคนร้องเรียนเรื่องการทุจริตโครงการจัดซื้ออาหารเสริม (นม) และเป็นผู้ให้ข่าวแก่ผู้สื่อข่าว และ นาย ร. ซึ่งได้รับมอบหมายให้เป็นหัวหน้าเจ้าหน้าที่พัสดุบกพร่องในการจัดซื้ออาหารเสริม (นม) ในช่วงวันที่ ๒ พฤศจิกายน ๒๕๔๒ ถึงวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๔๒ โดยไม่จัดทำทะเบียนวัสดุแบบควบคุมการจ่ายอาหารเสริม (นม) และไม่ลงชื่อรับมอบพัสดุหรืออาหารเสริม (นม) ในใบส่งของจำนวน ๔ ฉบับ คณะกรรมการมีความเห็นว่าพฤติการณ์ของนาย ร. ที่หลีกเลี่ยงไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของผู้บังคับบัญชาซึ่งสั่งในหน้าที่ราชการทำให้เสียหายแก่ราชการ และไม่รักษาความสามัคคี กลั่นแกล้งกัน เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรงตามมาตรา ๘๘



วรรคหนึ่ง และมาตรา ๙๓ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ ซึ่งการดำเนินการทางวินัยของผู้อำนวยการฯ ต้องมีการสอบสวนตามวิธีการที่ผู้บังคับบัญชาเห็นสมควร ซึ่งวิธีการดังกล่าวต้องมีหลักประกันความเป็นธรรมแก่ผู้ถูกกล่าวหา โดยในการสอบสวนต้องให้นาย ร. มีโอกาสได้รับทราบข้อเท็จจริงอย่างเพียงพอและมีโอกาสโต้แย้งและแสดงพยานหลักฐานของตนในเรื่องที่ถูกลงโทษทางวินัย ตามนัยมาตรา ๓๐ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ การที่คณะกรรมการสืบสวนข้อเท็จจริงได้สอบสวนนาย ร. ในฐานะผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง โดยนาย ร. ไม่ได้รับแจ้งว่าถูกสอบสวน ในฐานะผู้ถูกกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัยและมิได้ให้โอกาสนาย ร. ชี้แจงโต้แย้งแสดงเหตุผล เพื่อหักล้างข้อเท็จจริงดังกล่าว จึงเห็นว่าการสืบสวนข้อเท็จจริงตลอดจนการสรุปข้อเท็จจริงและเสนอความเห็นควรลงโทษนาย ร. ของคณะกรรมการสืบสวนหาข้อเท็จจริงยังรับฟังไม่ได้ว่าเป็นการสอบสวนเพื่อให้ได้ความจริงและยุติธรรมต่อนาย ร. ตามมาตรา ๑๐๒ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ ประกอบกับมาตรา ๓๐ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ เมื่อผู้อำนวยการฯ ในฐานะผู้บังคับบัญชาเห็นสมควรให้ดำเนินการทางวินัยต่อนาย ร. ก็ควรมีการสอบสวนทางวินัย โดยต้องให้นาย ร. ทราบว่าเป็นผู้ถูกกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัยรวมทั้งทราบข้อเท็จจริงอย่างเพียงพอและมีโอกาสโต้แย้งแสดงเหตุผลและพยานหลักฐานของตนเมื่อผู้อำนวยการฯ ยังไม่ได้ดำเนินการให้ครบถ้วนถูกต้อง แต่นำผลการสอบสวนของคณะกรรมการสืบสวนข้อเท็จจริงไปใช้ลงโทษทางวินัยแก่นาย ร. จึงไม่ถูกต้องตามรูปแบบขั้นตอนหรือวิธีการ อันเป็นสาระสำคัญสำหรับการสอบสวนทางวินัย ดังนั้น คำสั่งลงวันที่ ๑๒ มกราคม ๒๕๔๔ ที่ลงโทษตัดเงินเดือนนาย ร. จำนวน ๕% เป็นเวลา ๑ เดือน จึงเป็นคำสั่งที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย และมีผลให้มติของ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษาที่ยกอุทธรณ์ของนาย ร. รวมทั้งคำสั่งที่ลดโทษนาย ร. จากโทษตัดเงินเดือนเป็นโทษภาคทัณฑ์ และที่ได้สั่งยกเลิกคำสั่งลดโทษนาย ร. ตามมติของ อ.ก.ค.ศ. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งเป็นผลมาจากการสืบสวนข้อเท็จจริงดังกล่าว ไม่ชอบด้วยกฎหมาย

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ. ๗๑๒/๒๕๕๕

เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานมีดุลพินิจที่จะออกคำสั่งให้ข้าราชการครู ตำแหน่งอาจารย์ใหญ่ ออกจากราชการ เพื่อรับบำเหน็จบำนาญเหตุ



ทดแทนตามมาตรา ๑๑๖ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ กรณีที่พฤติการณ์ของเจ้าหน้าที่ผู้นั้นมีเหตุที่น่าเชื่อได้ว่า ได้เรียกร้องเอาเงินและรับเงินตามข้อกล่าวหา แต่เนื่องจากไม่มีพยานหลักฐานที่จะรับฟังได้ว่าเจ้าหน้าที่ดังกล่าว ได้เรียกร้องเอาเงินและรับเงินตามข้อกล่าวหา จึงมีเหตุอันควรสงสัยอย่างยิ่งว่าเจ้าหน้าที่ผู้นี้ได้กระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรง เจ้าหน้าที่จึงมีมติลงนามในเรื่องที่ถูกละเลย

คดีนี้ศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยว่า นางสาว ต. ได้ร้องเรียนนาย ส. ว่า นาย ส. ช่มชู้ เรียกร้องเอาเงินจากตน ซึ่งหากไม่ให้เป็นผลทำให้ไม่ผ่านการทดลองปฏิบัติราชการ โดยนางสาว ต. ให้การว่า ตนได้จ่ายเงินให้แก่ นาย ส. จำนวน ๑๐,๐๐๐ บาท เพราะนาย ส. ทวงถามและกลั่นแกล้งตนเกี่ยวกับหน้าที่การงาน ตนจึงให้เงินที่ตนขอยืมผู้อื่นมา ซึ่งสอดรับกับคำให้การของบิดาของนางสาว ต. และกรรมการวัด ที่ให้การว่านางสาว ต. และบิดาได้มาเพื่อขอยืมเงินจากเจ้าอาวาสวัด จำนวน ๓๐,๐๐๐ บาท รวมถึงนางสาว อ. ซึ่งร่วมร้องเรียนนาย ส. พร้อมกับนางสาว ต. ก็ได้ให้การว่า นาย ส. ได้เรียกเงินจากตน แต่ตนไม่ให้ อีกทั้ง นาย พ. หัวหน้าการประถมศึกษากิ่งอำเภอ ก็ได้ให้การว่านางสาว ต. และนางสาว อ. ได้เล่าเรื่องดังกล่าวให้ฟัง ซึ่งนาย พ. แนะนำว่าไม่ต้องให้เงินแก่นาย ส. และถ้าเป็นเรื่องจริงก็ให้ร้องเรียนเรื่องดังกล่าวต่อผู้บังคับบัญชา ซึ่งต่อมาบุคคลทั้งสองได้ทำหนังสือร้องเรียนนาย ส. มาที่สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด จากข้อเท็จจริงดังกล่าวแม้คณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาจะเห็นว่าพฤติการณ์ของนาย ส. จะมีเหตุที่น่าเชื่อได้ว่า นาย ส. ได้เรียกร้องเอาเงินและรับเงินจากนางสาว ต. ตามข้อกล่าวหาก็ตาม แต่การที่เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษารับว่าไม่มีพยานหลักฐานที่จะรับฟังได้ว่านาย ส. ได้เรียกร้องเอาเงินและรับเงินจากนางสาว ต. ตามข้อกล่าวหาแล้วนั้น พฤติการณ์ของนาย ส. ดังกล่าวจึงเป็นเพียงแค่มิเหตุอันควรสงสัยอย่างยิ่งว่า นาย ส. ได้กระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ซึ่งเป็นกรณีที่นาย ส. มีมติลงนามในเรื่องที่ถูกละเลยที่เลขาธิการฯ มีดุลพินิจที่จะออกคำสั่งให้นาย ส. ออกจากราชการ เพื่อรับบำเหน็จบำนาญ เหตุทดแทนตามมาตรา ๑๑๖ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ ได้เท่านั้น ดังนั้น การที่เลขาธิการฯ มีคำสั่งลงวันที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๕๒ ให้นาย ส. ออกจากราชการเพราะเหตุมีมติลงนามหรือมีมติลงนามในกรณีที่ถูกละเลยเพื่อรับ บำเหน็จบำนาญ เหตุทดแทน จึงชอบด้วยกฎหมายแล้ว



คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ. ๗๒๐/๒๕๕๕

กรณีข้าราชการครู ตำแหน่งอาจารย์ ถูกกล่าวหาว่ากระทำอนาจารต่อเด็กผู้หญิงแม้ข้อเท็จจริงตามการสอบสวนจะรับฟังไม่ได้ชัดเจนว่าบุคคลดังกล่าวกระทำตามที่ถูกลกล่าวหาจริง แต่จากการสอบสวนเป็นกรณีที่มีเหตุอันควรสงสัยอย่างยิ่งว่าบุคคลดังกล่าวได้กระทำอนาจารต่อเด็กผู้หญิง หรือไม่ และทำให้เป็นที่หวาดระแวงของผู้ปกครองนักเรียน ซึ่งไม่อาจไว้วางใจให้บุคคลผู้นั้นเป็นครูสอนลูกหลานของตนได้ ถ้าให้รับราชการต่อไปจะเป็นการเสียหายแก่ราชการ การที่เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานสั่งให้เจ้าหน้าที่ออกจากราชการเพื่อรับบำเหน็จบำนาญเหตุทดแทนตามกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญข้าราชการ ตามมาตรา ๑๑๖ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ เพราะมีมลทินหรือมีหมองจึงชอบด้วยกฎหมาย

คดีนี้ศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยว่า แม้ว่าพฤติการณ์ตามที่ถูกลกล่าวหาจะรับฟังไม่ได้โดยแจ้งชัดว่านาย น. ได้กระทำอนาจารต่อเด็กหญิง ด. แต่เป็นกรณีที่มีเหตุอันควรสงสัยอย่างยิ่งว่านาย น. ได้กระทำอนาจารต่อเด็กหญิง ด. หรือไม่ ย่อมทำให้เป็นที่หวาดระแวงของผู้ปกครองนักเรียน ซึ่งไม่อาจไว้วางใจให้นาย น. เป็นครูสอนลูกหลานของตนได้ ถ้าให้รับราชการต่อไป จะเป็นการเสียหายแก่ราชการ ดังนั้น การที่เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานสั่งให้นาย น. ออกจากราชการเพื่อรับบำเหน็จบำนาญเหตุทดแทนตามกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญข้าราชการ ตามมาตรา ๑๑๖ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ เพราะมีมลทินหรือมีหมองจึงชอบด้วยกฎหมายแล้ว

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ. ๗๖๒/๒๕๕๕

เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานมีอำนาจออกคำสั่งลงโทษไล่ออกจากราชการครู ตำแหน่งครูใหญ่ ออกจากราชการได้ ในกรณีที่บุคคลดังกล่าวมีพฤติการณ์ไม่ได้ดำเนินการแจกจ่ายเงินอุดหนุนช่วยเหลือค่าใช้จ่ายในการศึกษาของนักเรียนที่อยู่ห่างไกล กันดาร และขาดแคลนให้แก่เด็กนักเรียนที่มีสิทธิให้ถูกต้องครบถ้วนตามระเบียบที่กำหนดและมีพฤติการณ์ที่สื่อให้เห็นได้ว่า มีเจตนาเบียดบังเงินของทางราชการเพื่อให้ตนเองหรือผู้อื่นได้ประโยชน์ที่มิควรได้ อันเป็นการปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติ



หน้าที่ราชการโดยมิชอบ เพื่อให้ตนเองหรือผู้อื่นได้ประโยชน์ที่มิควรได้ ซึ่งเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง

คดีนี้ศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยว่า นาย ธ. ได้ดำเนินการแจกจ่ายเงินหรือสิ่งของให้แก่นักเรียน ๓ ครั้ง โดยในครั้งแรกในช่วงประมาณปลายปี พ.ศ. ๒๕๔๓ นาย ธ. นำเสื้อกันหนาวมามอบให้แก่นักเรียนทั้ง ๓๓ คน คนละ ๑ ตัว คิดเป็นเงิน ๙,๙๐๐ บาท ครั้งที่สองในช่วงเดือนมีนาคม ๒๕๔๔ ถึงเดือนเมษายน ๒๕๔๔ นาย ธ. ได้มอบเงินอุดหนุนช่วยเหลือเป็นเงินสดให้แก่นักเรียนสองคน คนละ ๑,๐๐๐ บาท รวมเป็นเงิน ๒,๐๐๐ บาท และครั้งที่สาม หลังจากเกิดกรณีร้องเรียนเกี่ยวกับเงินอุดหนุนช่วยเหลือดังกล่าวขึ้นแล้ว ในช่วงประมาณเดือนตุลาคม ๒๕๔๔ ถึงเดือนพฤศจิกายน ๒๕๔๔ นาย ธ. ได้นำเงินไปมอบให้แก่นักเรียนหรือผู้ปกครองของนักเรียนที่มีสิทธิได้รับเงินอุดหนุนช่วยเหลือที่บ้าน และที่โรงเรียนจำนวน ๓๑ ราย รายละ ๕๐๐ บาท ถึง ๑,๕๐๐ บาท รวมเป็นเงินทั้งสิ้น ๒๘,๒๐๐ บาท โดยนักเรียนหรือผู้ปกครองได้ลงชื่อรับไว้เป็นหลักฐานคนละ ๑ ชื่อ ถึง ๕ ชื่อ ในสมุด โดยในสมุดนั้นมีทั้งที่เขียนข้อความไว้แล้วและไม่ได้เขียนข้อความใด ๆ ไว้ นาย ธ. ได้นำสมุดดังกล่าวมาแสดงต่อคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริงเพื่อยืนยันว่าได้มอบเงินอุดหนุนช่วยเหลือและสิ่งของให้แก่นักเรียนที่มีสิทธิได้รับเงินอุดหนุนช่วยเหลือทั้ง ๓๓ คน ตั้งแต่เดือนกันยายน ๒๕๔๓ ถึงเดือนมิถุนายน ๒๕๔๔ โดยมอบให้รายละ ๔ ครั้ง ถึง ๕ ครั้ง ครั้งละ ๓๐๐ บาท ถึง ๑,๓๐๐ บาท รวมเป็นเงินทั้งสิ้น ๙๒,๘๐๐ บาท ซึ่งไม่ตรงกับข้อเท็จจริงจากการให้ถ้อยคำของนักเรียนและผู้ปกครองนักเรียนดังกล่าว นาย ธ. จึงยอมนำเงินจำนวน ๕๕,๓๐๐ บาท มาคืนให้แก่เด็กนักเรียนทั้ง ๓๓ คน เมื่อพิจารณาจากข้อเท็จจริงและพฤติการณ์ของนาย ธ. ดังกล่าว กรณีเห็นได้ชัดว่านาย ธ. มิได้ดำเนินการแจกจ่ายเงินอุดหนุนฯ ให้แก่นักเรียนที่มีสิทธิได้รับเงินอุดหนุนช่วยเหลือดังกล่าวให้ถูกต้องครบถ้วนตามที่ระเบียบของทางราชการกำหนด และมีพฤติการณ์ที่สื่อให้เห็นได้ว่ามีเจตนาเบียดบังเงินของทางราชการเพื่อให้ตนเองหรือผู้อื่นได้ประโยชน์ที่มิควรได้ กรณีจึงเป็นการปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยมิชอบ เพื่อให้ตนเองหรือผู้อื่นได้ประโยชน์ที่มิควรได้ อันเป็นการทุจริตต่อหน้าที่ราชการและเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรงตามนัยมาตรา ๘๒ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ การที่เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานมีคำสั่งลงวันที่ ๒๖ พฤศจิกายน ๒๕๔๕ ลงโทษไล่อาย นาย ธ. ออกจากราชการ และการที่นายกรัฐมนตรีมีคำสั่งตามมติ ก.ค. ให้ยกอุทธรณ์ของนาย ธ. จึงเป็นการกระทำที่ชอบด้วยกฎหมาย



คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ. ๗๗๗/๒๕๕๕

ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามีอำนาจออกคำสั่งลงโทษไล่ข้าราชการครู ตำแหน่งอาจารย์ใหญ่ ออกจากราชการได้ ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ผู้นั้นปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยมิชอบเกี่ยวกับการเงินและการบัญชีเพื่อให้ตนเองหรือผู้อื่นได้ประโยชน์ที่มิควรได้ ซึ่งเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง

คดีนี้ศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยว่า เมื่อนาย อ. อยู่ในฐานะผู้บริหารสถานศึกษาสามารถมอบหมายงานในหน้าที่เกี่ยวกับการเงินและการบัญชีให้เจ้าหน้าที่กระทำการแทน และนาย อ. ต้องคอยตรวจสอบความถูกต้อง แต่นาย อ. กลับปฏิบัติหน้าที่ทางการเงินและบัญชีเสียเอง โดยไม่มีผู้ตรวจสอบ อีกทั้งในการทำบัญชีไม่มีการลงบัญชีไว้เป็นปัจจุบัน หลักฐานการจ่ายเงินส่วนมากพบว่าเป็นลายมือชื่อของนาย อ. เขียนเอง ในการทำบัญชีมีร่องรอยการแก้ไขไม่สามารถตรวจสอบความถูกต้องให้ตรงกับสมุดคู่ฝากของธนาคารและไม่มีพยานหลักฐานมาแสดงต่อคณะกรรมการสอบสวนวินัยอย่างร้ายแรงได้ กรณีจำนวนเงินที่ขาดบัญชีไปจำนวน ๑๖๔,๓๖๓.๑๖ บาท พยานหลักฐานที่นาย อ. นำมาแสดงในภายหลังในชั้นพิจารณาคำอุทธรณ์ของคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (ก.ค.ศ.) ไม่น่าเชื่อถือพอที่จะนำมาหักล้างแก้ข้อกล่าวหาได้ ซึ่งตามระเบียบการเก็บรักษาเงินและการนำเงินส่งคลังของส่วนราชการ พ.ศ. ๒๕๒๐ ข้อ ๓๔ กำหนดไว้ว่าการจ่ายเงินจะต้องมีหลักฐานการจ่ายไว้เพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบ และข้อ ๓๕ กำหนดว่า การจ่ายเงินให้แก่ผู้รับเงินทุกรายการ จะต้องมีการบันทึกรายการจ่ายเงินนั้นไว้ในบัญชีเงินสดหรือบัญชีเงินฝากธนาคารแล้วแต่กรณีในวันที่จ่ายเงินนั้น และข้อ ๓๗ กำหนดว่า เมื่อสิ้นเวลารับจ่ายเงิน ให้ผู้เบิกเงินตรวจสอบรายการจ่ายเงินที่บันทึกไว้ในบัญชีเงินสดหรือบัญชีเงินฝากของธนาคารกับหลักฐาน การจ่ายในวันนั้น เมื่อนาย อ. มิได้กระทำให้ถูกต้องจึงเป็นการปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยมิชอบ เพื่อให้ตนเองหรือผู้อื่นได้ประโยชน์ที่มิควรได้ เป็นการทุจริตต่อหน้าที่ราชการ และจงใจไม่ปฏิบัติตามกฎหมายอันเป็นเหตุให้เกิดความเสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง และถือได้ว่าเป็นผู้ประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง เป็นการกระทำผิดวินัยตามมาตรา ๘๒ วรรคสาม มาตรา ๘๕ วรรคสอง และมาตรา ๙๘ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ ดังนั้น การที่ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามีคำสั่งลงวันที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘



ลงโทษไล่นาย อ. ออกจากราชการ และมติของ ก.ค.ศ. ให้ยกอุทธรณ์ของนาย อ. จึงชอบด้วยกฎหมาย

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ. ๑๗๓/๒๕๕๖

เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานมีอำนาจออกคำสั่งลงโทษไล่นาย อ. ออกจากราชการ ตำแหน่งอาจารย์ใหญ่ ออกจากราชการได้ ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ผู้นั้นอาศัยอำนาจหน้าที่แสวงหาประโยชน์ที่มิควรได้เพื่อตนเองหรือผู้อื่น เกี่ยวกับการจัดจำหน่ายนมให้แก่โรงเรียนเพื่อให้ตนเองหรือผู้อื่นได้ประโยชน์ที่มิควรได้ ซึ่งเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง

คดีนี้ศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยว่า นาย จ. มีพฤติการณ์ที่รับนมจากนาย ป. ไปจัดจำหน่าย และส่งให้แก่โรงเรียนอื่น ๆ โดยมีบุตรสาวและบุตรสะใภ้เป็นตัวแทนรับไปจำหน่ายและออกใบเสร็จในนามของร้าน ส. และร้าน ป. โดยนาย จ. จะได้กำไรจากส่วนต่างของนมแต่ละประเภท นาย จ. ได้ทำหลักฐานการจัดซื้อซึ่งไม่สอดคล้องกับข้อเท็จจริงที่รับฟังจากพยานจึงเชื่อได้ว่า นาย จ. มีส่วนที่ได้รับผลประโยชน์จากส่วนต่างของราคาซื้อและราคาขายของนมแต่ละประเภท รวมถึงราคาส่วนต่างระหว่างนมถุงพาสเจอร์ไรซ์กับนมกล่อง ยู เอช ที ซึ่งนาย จ. ได้นำมาให้แก่นักเรียนดื่ม โดยไม่ปรากฏว่าโรงเรียนได้รับประโยชน์ใด ๆ จากส่วนต่าง การกระทำของนาย จ. จึงไม่ชอบด้วยกฎหมาย และเป็นกรอาศัยอำนาจหน้าที่แสวงหาประโยชน์ที่มิควรได้เพื่อตนเองหรือผู้อื่น เมื่อพิเคราะห์ถึงตำแหน่งหน้าที่ ความรับผิดชอบและพฤติการณ์ของนาย จ. เห็นได้ว่า เป็นการปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยมิชอบ เพื่อให้ตนเองหรือผู้อื่นได้ประโยชน์ที่มิควรได้ เป็นการทุจริตต่อหน้าที่ราชการ เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ตามมาตรา ๘๒ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ และเป็นการจงใจไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบของทางราชการ มติคณะรัฐมนตรีและนโยบายของรัฐบาล อันเป็นเหตุให้เสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรงตามมาตรา ๘๕ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว และการกระทำดังกล่าวของนาย จ. ถือว่าเป็นการกระทำอันได้ชื่อว่าเป็นผู้ประพฤติชั่วอย่างร้ายแรงตามมาตรา ๙๘ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว ซึ่งผู้บังคับบัญชาย่อมมีอำนาจตามมาตรา ๑๐๔ แห่งพระราชบัญญัติเดียวกัน สั่งลงโทษปลดออกหรือไล่ออกนาย จ. ได้ ดังนั้น คำสั่งลงโทษไล่ออกจากราชการ เป็นคำสั่งลงโทษที่เหมาะสมกับความผิดที่นาย จ. ได้กระทำแล้ว การที่



เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานมีคำสั่งลงวันที่ ๒๐ สิงหาคม ๒๕๕๖ ลงโทษ
ไล่นาย จ. ออกจากราชการ จึงเป็นคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมาย

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ. ๒๐๔/๒๕๕๖

การแสวงหาข้อเท็จจริงในการสอบสวนทางวินัยเพื่อพิจารณาว่า
เจ้าหน้าที่ได้กระทำผิดตามข้อกล่าวหาหรือไม่นั้น คณะกรรมการสอบสวนย่อมสามารถ
พิจารณาข้อเท็จจริงจากพยานบอกเล่าและพยานแวดล้อมโดยรวม ประกอบ
กับพฤติกรรมส่วนตัวของเจ้าหน้าที่ ผู้ นั้นมารับฟังประกอบการพิจารณาได้
และคณะกรรมการสอบสวนสามารถใช้ดุลพินิจที่จะรับฟังพยานหลักฐานต่าง ๆ ได้
ตามที่เห็นสมควร

เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานมีอำนาจออกคำสั่งลงโทษ
ไล่นายจ. ออกจากราชการ ตำแหน่งอาจารย์ออกจากราชการได้ ในกรณีที่บุคคลดังกล่าว
มีพฤติกรรมในการซื้อและใช้บริการทางเพศกับนักเรียน จึงเป็นพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม
ขาดคุณธรรมในวิชาชีพครู ก่อให้เกิดความเสื่อมเสียต่อเกียรติศักดิ์ของตำแหน่งหน้าที่
ข้าราชการและความรู้สึกของสังคม อันเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรงฐานประพฤติชั่ว
อย่างร้ายแรง

คดีนี้ศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยว่า ในการดำเนินการสอบสวนวินัยนาย ท.
คณะกรรมการสอบสวนได้แจ้งข้อกล่าวหาให้นาย ท. ทราบครบถ้วน และยังเปิดโอกาสให้
นาย ท. ได้ยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาอย่างเพียงพอด้วยแล้ว ส่วนกรณีที่นาย ท. ได้แย้งว่า
คณะกรรมการสอบสวนรับฟังพยานหลักฐานโดยไม่ชอบ เนื่องจากรับฟังพยานบอกเล่า
มาประกอบการวินิจฉัยนั้น เห็นว่า ในกรณีที่ไม่สามารถหาประจักษ์พยานมายืนยันพฤติการณ์
และการกระทำของนาย ท. ได้ การแสวงหาข้อเท็จจริงในการสอบสวนทางวินัยเพื่อ
พิจารณาว่า นาย ท. ได้กระทำผิดตามข้อกล่าวหาหรือไม่นั้น คณะกรรมการสอบสวนย่อม
สามารถพิจารณาข้อเท็จจริงจากพยานบอกเล่าและพยานแวดล้อมโดยรวมประกอบกับ
พฤติกรรมส่วนตัวของนาย ท. มารับฟังประกอบการพิจารณาได้ และคณะกรรมการสอบสวน
สามารถใช้ดุลพินิจที่จะรับฟังพยานหลักฐานต่าง ๆ ได้ตามที่เห็นสมควร ทั้งยังมีได้ปรากฏข้อเท็จจริง
ใด ๆ ว่า คณะกรรมการสอบสวนได้ใช้ดุลพินิจในการรับฟังพยานหลักฐานโดยมิชอบ ดังนั้น
การดำเนินการสอบสวนวินัยนาย ท. ในกรณีนี้ จึงเป็นไปตามขั้นตอนและวิธีการที่กำหนดไว้
ในกฎ ก.พ. ฉบับที่ ๑๘ (พ.ศ. ๒๕๔๐) ออกตามความในพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการ



พลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ ว่าด้วยการสอบสวนพิจารณา แล้วเมื่อข้อเท็จจริงจากพยานฝ่ายกล่าวหาในชั้นสอบสวน คือ นางสาว ป. ได้ให้ถ้อยคำว่า นาย ท. เคยสอนพยานขณะเรียนอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ และพยานเคยถูกนาย ท. นำไปตรวจหาสารเสพติดขณะเรียนอยู่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ ส่วนนางสาว ส. ได้ให้ถ้อยคำว่า ได้รับการบอกเล่าจากนางสาว ป. ว่า เคยขายบริการทางเพศให้นาย ท. หลายครั้ง โดยแต่ละครั้งจะได้รับเงินค่าบริการประมาณ ๕๐๐ บาท ถึง ๘๐๐ บาท และเคยได้รับการบอกเล่าจากเจ้าของร้านถ่ายภาพสตูดิโอเกอร์ว่า นาย ท. และนางสาว ป. ได้ร่วมหลับนอนกันที่ร้านโดยใช้ห้องนอนของเจ้าของร้าน นอกจากนี้ นางสาว ข. เล่าให้ฟังว่า เมื่อภาคเรียนที่ ๑ ปีการศึกษา ๒๕๔๕ นาย ท. ได้มาขอซื้อบริการทางเพศกับนางสาว ข. แต่นางสาว ข. ปฏิเสธ อีกทั้ง พยานจำนวนหลายราย ซึ่งเป็นข้าราชการครูในโรงเรียนเดียวกับนาย ท. ได้ให้ถ้อยคำทำนองเดียวกันว่า นาย ท. มีพฤติกรรมในทางชู้สาวกับนักเรียนหญิงจริง สำหรับข้อเท็จจริงจากพยานผู้ถูกกล่าวหา คือ นาย ท. ได้ให้การโต้แย้งว่า มิได้มีพฤติกรรมตามที่ถูกกล่าวหา เนื่องจากนาย ท. เคยเป็นหัวหน้าสายปกครองและหัวหน้าหมวดกิจกรรม ทำงานในเรื่องยาเสพติด ซึ่งขัดผลประโยชน์กับผู้ค้ายาเสพติด อาจจะทำให้เกิดความไม่พอใจจึงมีการกลั่นแกล้งในเรื่องดังกล่าว อีกทั้ง นาย ท. มีความขัดแย้งกับอาจารย์บางคน นอกจากนี้ นาย ท. ไม่ได้สนิทสนมกับนางสาว ป. และนักเรียนหญิงที่ขายบริการทางเพศเป็นพิเศษ นางสาว ป. คงผูกใจเจ็บในเรื่องที่นาย ท. ตรวจพบสารเสพติดในปัสสาวะของนางสาว ป. และขณะปฏิบัติหน้าที่งานปกครอง นาย ท. ได้เดินออกตรวจตราบริเวณโรงเรียนในช่วงที่มีการเรียนการสอน ในวันหนึ่งพบนางสาว ป. ยืนอยู่ที่ร้านถ่ายภาพสตูดิโอเกอร์ จึงเข้าไปเรียกพร้อมกล่าวตักเตือนให้กลับเข้าไปเรียน ส่วนนางสาว พ. ซึ่งเป็นเจ้าของร้านถ่ายภาพสตูดิโอเกอร์ ได้ให้ถ้อยคำว่า ในวันหนึ่ง เวลาประมาณ ๑๐ นาฬิกา นางสาว ป. มาที่ร้าน นาย ท. มาพบจึงได้ไล่ให้กลับเข้าโรงเรียน และขอยืนยันว่าตามที่มีการกล่าวอ้างว่าบุคคลทั้งสองมีความสัมพันธ์ทางเพศที่ร้านของตนนั้นไม่เป็นความจริง เมื่อพิจารณาข้อเท็จจริงจากพยานหลักฐานของทั้งสองฝ่ายแล้วเห็นว่า กรณีนี้แม้ว่านางสาว ป. ซึ่งเป็นประจักษ์พยานจะกลับคำให้การโดยปฏิเสธว่าตนเองไม่ได้ขายบริการทางเพศให้กับนาย ท. และนางสาว พ. เจ้าของร้านถ่ายภาพสตูดิโอเกอร์ ซึ่งถือเป็นประจักษ์พยานอีกคนหนึ่งก็ได้ให้ถ้อยคำปฏิเสธว่านาย ท. และนางสาว ป. มิได้มีความสัมพันธ์ทางเพศกันที่ร้านของตนก็ตาม แต่เมื่อพิจารณาถึงข้อกล่าวหาดังกล่าวแล้วจะเห็นได้ว่าเป็นข้อกล่าวหาที่มีความรุนแรงและเสื่อมเสียศีลธรรม ทั้งยังเป็นเรื่องที่ผิดกฎหมายอีกด้วย จึงเป็นเรื่องจำเป็นอย่างยิ่งที่พยานทั้งสองจะต้องปกปิดความจริงดังกล่าวเอาไว้ เพื่อมิให้ตนเองต้องอับอาย



และถูกดำเนินคดีตามกฎหมายไปด้วย ดังนั้น การรับฟังพยานในส่วนนี้จึงไม่น่าเชื่อถือนัก และแม้ว่าการสอบสวนกรณีนี้จะไม่สามารถหาประจักษ์พยานมายืนยันพฤติการณ์ และการกระทำของนาย ท. ได้ แต่คณะกรรมการสอบสวนย่อมสามารถพิจารณาข้อเท็จจริง จากพยานบอกเล่าและพยานแวดล้อมโดยรวมได้ เมื่อปรากฏข้อเท็จจริงว่ามีพยานบุคคล คือนางสาว ส. ซึ่งแม้จะเป็นพยานบอกเล่า แต่ก็ยังเป็นพยานบอกเล่าที่เป็นเพื่อนสนิทใกล้ชิดกับนางสาว ป. โดยได้ให้ถ้อยคำยืนยันว่าได้รับการบอกเล่าจากนางสาว ป. ว่า นางสาว ป. ได้ขายบริการทางเพศให้นาย ท. หลายครั้ง กรณีเป็นที่น่าสังเกตว่า หากเรื่องนี้ไม่เป็นความจริง นางสาว ป. คงไม่นำเรื่องดังกล่าวมาเล่าให้เพื่อนฟัง เนื่องจากตามปกติวิสัยของคนเราย่อมไม่นำเรื่องที่ไม่ดีมากกล่าวอ้างเพื่อทำให้ตนเองเสียหาย พยานบอกเล่าปากนี้ จึงมีน้ำหนักน่าเชื่อถือ นอกจากนี้ พยานบอกเล่าอีกหลายคนก็ให้ถ้อยคำสอดคล้องไปในทำนองเดียวกัน และเมื่อพิจารณาพยานฝ่ายผู้กล่าวหาแต่ละคนแล้วจะเห็นว่า ไม่ปรากฏหลักฐานใดว่าพยานแต่ละคนได้ให้ถ้อยคำด้วยเหตุจากความแค้นเคืองส่วนตัว มีอคติ อิจฉาริษยา หรือเป็นด้วยเหตุอื่นใดอันไม่บริสุทธิ์ยุติธรรม อีกทั้ง เมื่อพิจารณาพยานหลักฐานของฝ่ายนาย ท. ไม่ได้มีพยานหลักฐานที่หนักแน่นน่าเชื่อถือที่สามารถหักล้างพยานฝ่ายผู้กล่าวหาได้ ดังนั้น พยานหลักฐานของฝ่ายผู้กล่าวหาที่ยืนยันพฤติการณ์และการกระทำความผิดของนาย ท. จึงมีน้ำหนักน่าเชื่อถือมากกว่าพยานหลักฐานของนาย ท. จึงเป็นที่น่าเชื่อได้ว่านาย ท. ได้มีพฤติกรรมในการซื้อและใช้บริการทางเพศกับนางสาว ป. ตามที่ถูกกล่าวหาจริง และโดยที่นาย ท. ประกอบวิชาชีพครู มีหน้าที่อบรมสั่งสอนลูกศิษย์ให้เป็นคนดีของสังคม ตลอดจนต้องประพฤติตนให้น่าเชื่อถือศรัทธาเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียนและสังคม แต่นาย ท. กลับมีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม ขาดคุณธรรมในวิชาชีพครู ย่อมก่อให้เกิดความเสื่อมเสียต่อเกียรติศักดิ์ของตำแหน่งหน้าที่ข้าราชการและความรู้สึกของสังคมอันเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรงฐานประพฤติชั่วอย่างร้ายแรงตามมาตรา ๘๘ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ ดังนั้น การที่เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานมีคำสั่งลงวันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๗ ไล่นาย ท. ออกจากราชการ และการที่นายกรัฐมนตรียกอุทธรณ์ของนาย ท. จึงเป็นการใช้ดุลพินิจในการออกคำสั่งโดยชอบด้วยกฎหมายแล้ว



คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ. ๔๙๕/๒๕๕๖

เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานมีอำนาจออกคำสั่งลงโทษไล่ผู้อำนวยการโรงเรียนนอกราชการได้ ในกรณีที่บุคคลดังกล่าวมีพฤติการณ์กรณีดื่มสุราในเวลาราชการจนมีเมมา เรียกรับเงินจากข้าราชการครูเป็นค่าตอบแทน การพิจารณาความดีความชอบ และเรียกรับเงินเป็นค่าตอบแทนในการลงชื่อย้ายไปช่วยราชการที่โรงเรียนอื่น กรณีจึงเป็นการทุจริตต่อหน้าที่ราชการและเป็นการกระทำอันได้ชื่อว่าประพฤติก่อร้ายแรง ซึ่งเป็นการกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง

คดีนี้ศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยว่า นาย พ. มีพฤติการณ์กรณีดื่มสุราในเวลาราชการจนมีเมมา เรียกรับเงินจากข้าราชการครูจำนวน ๔ คน คนละ ๒,๕๐๐ บาท เป็นค่าตอบแทนการพิจารณาความดีความชอบประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๔๑ เกิน ๑ ชั้น และกรณีเรียกรับเงินจากนาย ส. จำนวน ๖,๐๐๐ บาท เป็นค่าตอบแทนในการลงชื่อย้ายไปช่วยราชการที่โรงเรียนอื่น ซึ่งองค์ประกอบความผิดของมาตรา ๘๒ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ มีทั้งการปฏิบัติหน้าที่และการละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ เมื่อพิจารณาพฤติการณ์ของนาย พ. ตามรายงานผลการสอบสวนของคณะกรรมการสอบสวนวินัยเป็นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบเพื่อประโยชน์ของตนเองหรือผู้อื่น จึงเป็นการทุจริตต่อหน้าที่ราชการและครอบงำประกอบความผิดตามมาตรา ๘๒ วรรคสามแล้ว และการกระทำของนาย พ. ดังกล่าวเป็นการกระทำอันได้ชื่อว่าประพฤติก่อร้ายแรง จึงเป็นการกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรงตามมาตรา ๘๒ วรรคสาม และมาตรา ๙๘ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ ผู้บังคับบัญชามีอำนาจตามมาตรา ๑๐๔ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว สั่งลงโทษปลดออกและไล่ออกจากราชการได้ เมื่อเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานมีคำสั่งลงวันที่ ๑๘ ตุลาคม ๒๕๔๕ ลงโทษไล่นาย พ. ออกจากราชการตามมติของคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาตามหนังสือลงวันที่ ๒๔ ธันวาคม ๒๕๓๖ และการพิจารณาอุทธรณ์ของคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในการประชุมเมื่อวันที่ ๒ พฤศจิกายน ๒๕๔๔ จึงเป็นการชอบด้วยกฎหมาย

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ. ๑๗๑/๒๕๕๗

เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานมีอำนาจออกคำสั่งลงโทษไล่ข้าราชการครู ตำแหน่งอาจารย์นอกราชการได้ ในกรณีที่บุคคลดังกล่าวมี



พฤติกรรมซื้อบริการทางเพศกับนักเรียน และมีพฤติกรรมทางชู้สาวกับนักเรียน ซึ่งย่อมนำให้เกิดความเสื่อมเสียต่อเกียรติศักดิ์ของตำแหน่งหน้าที่ข้าราชการครู และความรู้สึกของสังคม พฤติกรรมและการกระทำถือได้ว่าเป็นผู้ประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง เป็นความผิดทางวินัยอย่างร้ายแรง

คดีนี้ศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยว่า การดำเนินการทางวินัยและการดำเนินคดีอาญามีวัตถุประสงค์แตกต่างกัน กล่าวคือ กฎหมายกำหนดขั้นตอนและวิธีการสอบสวนแยกต่างหากจากกัน อีกทั้ง การรับฟังพยานหลักฐานก็แตกต่างกัน การลงโทษทางวินัยมีวัตถุประสงค์เพื่อรักษาระเบียบวินัยของเจ้าหน้าที่ของรัฐให้เป็นที่สมควรแก่ความไว้วางใจของสาธารณชนที่จะใช้อำนาจรัฐในการจัดทำบริการสาธารณะ แต่การดำเนินการทางอาญาเป็นการดำเนินการที่มีผลกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพในชีวิต ร่างกาย และทรัพย์สินของผู้กระทำผิด จึงต้องกระทำโดยมีพยานหลักฐานที่ชัดเจน ซึ่งหากไม่ปรากฏแน่ชัดว่า มีการกระทำผิดจริงและจำเลยเป็นผู้กระทำผิดนั้น ต้องยกประโยชน์แห่งความสงสัยให้จำเลย ดังนั้น ในการพิจารณาทางวินัย เมื่อคณะกรรมการสอบสวนหรือผู้มีอำนาจสั่งลงโทษได้รับฟังข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานของทุกฝ่ายและดำเนินการสอบสวนโดยชอบด้วยกฎหมายแล้ว หากเชื่อว่าผู้ถูกกล่าวหากระทำผิดวินัยจริง ก็ย่อมลงโทษทางวินัยแก่ผู้ถูกกล่าวหาได้ เมื่อนาย ส. ได้พานักเรียนหญิงมารับประทานอาหารที่ร้าน บ. ในตอนเย็น และทุกครั้งที่มารับประทานอาหารที่ร้าน นาย ส. และนักเรียนหญิงจะมีการโอบกอดจับมือกันทุกครั้ง โดยมี นางสาว ร. ซึ่งเป็นเจ้าของร้าน นางสาว อ. และนาย ท. ซึ่งเป็นพนักงานเสิร์ฟ ให้การสอดคล้องกันว่านาย ส. มีพฤติกรรมซื้อบริการทางเพศกับนักเรียน และมีพฤติกรรมทางชู้สาวกับนักเรียนจริง บุคคลทั้งสามเป็นบุคคลภายนอกไม่เคยมีสาเหตุโกรธเคืองกับนาย ส. มาก่อน จึงเชื่อว่าให้การไปตามความจริง ทั้งยังปรากฏจากข้อเท็จจริงในสำนวนการสอบสวนทางวินัย พบว่ามีนักเรียนหญิงหลายคนให้ถ้อยคำว่านาย ส. จะให้ความสนิทสนมเป็นพิเศษกับนักเรียนหญิงที่หน้าตาดี และมักจะขอดูลายมือเพื่อดูดวงให้กับนักเรียนหญิงเหล่านั้น ซึ่งเหตุแห่งการฟ้องคดีเกิดขณะที่นาย ส. รับราชการครู มีหน้าที่อบรมสั่งสอนให้ความรู้แก่เด็กนักเรียน และโดยสภาพของการเป็นข้าราชการครูย่อมได้รับการยกย่องนับถือจากบุคคลทั่วไปว่าเป็นผู้ที่มีเกียรติศักดิ์และศักดิ์ศรี ต้องปฏิบัติตามกฎหมายและศีลธรรมอันดี เป็นผู้ที่สังคมยกย่องและให้เกียรติ เป็นแบบอย่างที่ดีของสังคม ประพฤติตนอยู่ในระเบียบวินัยอย่างเคร่งครัด แต่กลับมีพฤติกรรมซื้อบริการทางเพศกับนักเรียน และมีพฤติกรรมทางชู้สาวกับนักเรียน ย่อมก่อให้เกิดความเสื่อมเสียต่อเกียรติ



ศักดิ์ของตำแหน่งหน้าที่ราชการและความรู้สึกของสังคม พฤติการณ์และการกระทำถือได้ว่าเป็นผู้ประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง เป็นความผิดทางวินัยอย่างร้ายแรงตามมาตรา ๘๘ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ การที่เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานมีคำสั่งลงวันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗ ลงโทษไล่นาย ส. ออกจากราชการ จึงเป็นการกระทำที่ชอบด้วยกฎหมายแล้ว

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ. ๓๙๕/๒๕๕๗

เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานมีอำนาจออกคำสั่งลงโทษปลดข้าราชการครู ตำแหน่งอาจารย์ ออกจากราชการ กรณีมีพฤติกรรมฉันทูสาวกับสามีของผู้อื่น และเป็นเหตุให้ครอบครัวของผู้อื่นเกิดความแตกแยก ทั้งเคยถูกลงโทษมาแล้วครั้งหนึ่ง ซึ่งเป็นการกระทำอันได้ชื่อว่าประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง อันเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง

คดีนี้ศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยว่า เมื่อพิจารณาจากพฤติการณ์ที่ปรากฏตามคำให้การของพยาน เชื่อได้ว่านาง บ. และนาย ร. มีความสัมพันธ์กันฉันทูสาวจริง เมื่อนาง บ. เป็นข้าราชการครู มีหน้าที่ถ่ายทอดความรู้และอบรมลูกศิษย์ให้เป็นคนดี แต่กลับประพฤติไม่เหมาะสมทั้งที่เคยถูกลงโทษมาแล้วครั้งหนึ่ง จนเป็นเหตุให้ครอบครัวของผู้กล่าวหาต้องแตกแยก จึงเป็นการกระทำอันได้ชื่อว่าประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง อันเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ดังนั้น การที่เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานมีคำสั่งลงโทษปลดนาง บ. ออกจากราชการ จึงเป็นการใช้ดุลพินิจโดยชอบด้วยกฎหมายแล้ว และการที่นายกรัฐมนตรีมีคำสั่งยกอุทธรณ์จึงชอบด้วยกฎหมายเช่นกัน

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ. ๘๕๕/๒๕๕๘

เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานมีอำนาจออกคำสั่งลงโทษปลดผู้อำนวยการโรงเรียนที่บุคคลดังกล่าวมีพฤติกรรมไม่กระทำการตามอำนาจหน้าที่ที่กฎหมายกำหนดในเรื่องเกี่ยวกับการประกวดราคาจ้างซึ่งอยู่ในวิสัยที่จะกระทำให้ถูกต้องได้ถือเป็นการจงใจไม่ปฏิบัติตามระเบียบ กฎหมาย หรือมติคณะรัฐมนตรี อันเป็นเหตุให้เสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรงอันเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง

คดีนี้ศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยว่า การที่เจ้าหน้าที่พัสดุจัดส่งข่าวการประกวดราคาจ้างก่อสร้างอาคารเรียนและอาคารประกอบโรงเรียน จ. ให้แก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องตามข้อ ๔๕ ของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. ๒๕๓๕



โดยทางไปรษณีย์ธรรมดา เป็นการไม่ปฏิบัติตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๔ มีนาคม ๒๕๓๒ ที่กำหนดให้ส่งโดยวิธีลงทะเบียน ซึ่งเป็นมาตรการที่กำหนดขึ้นเพื่อทำให้การเผยแพร่ข่าวการประกวดราคาจ้างของทางราชการเป็นไปอย่างแพร่หลาย และป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างในเรื่องการหลีกเลี่ยงไม่ปฏิบัติตามระเบียบเกี่ยวกับการพัสดุ เพื่อกีดกันผู้เข้าประกวดราคาบางรายและช่วยเหลือผู้เข้าประกวดราคาบางราย ก่อให้เกิดความเสียหายแก่ทางราชการ การที่นาย ส. ผู้อำนวยการโรงเรียนในฐานะหัวหน้าเจ้าหน้าที่พัสดุไม่ติดตามกำกับดูแลให้เจ้าหน้าที่พัสดุดำเนินการให้เป็นไปตามมติคณะรัฐมนตรีดังกล่าว จึงเป็นการบกพร่องต่อหน้าที่ตามข้อ ๔๕ วรรคหนึ่ง ของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีดังกล่าว ทำให้การเผยแพร่ข่าวประกวดราคาไม่แพร่หลาย ผู้รับจ้างที่หลากหลายไม่อาจเข้าร่วมเสนอราคา และทางราชการไม่มีโอกาสเลือกผู้รับจ้างที่มีคุณภาพและเลือกราคาที่เหมาะสม อันเป็นเหตุให้ทางราชการเสียหายอย่างร้ายแรงตามข้อ ๑๐ ของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. ๒๕๓๕ แล้ว การที่นาย ส. ซึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาระดับสูงไม่กระทำตามอำนาจหน้าที่ที่กฎหมายกำหนด ทั้งที่อยู่ในวิสัยที่จะกระทำให้ออกข้อได้ จึงเป็นการจงใจไม่ปฏิบัติตามระเบียบ กฎหมาย หรือมติคณะรัฐมนตรี อันเป็นเหตุให้เสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง อันเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรงตามมาตรา ๘๕ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ ซึ่งกรณีการกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรงนี้ กฎหมายกำหนดให้ลงโทษปลดออกหรือไล่ออกอย่างใดอย่างหนึ่งเท่านั้น คณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาจึงมีอำนาจลงมติในการพิจารณาอุทธรณ์ของนาย ส. ว่า ผู้บังคับบัญชากำหนดโทษแก่นาย ส. โดยชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ ถ้าไม่ชอบด้วยกฎหมาย ควรกำหนดโทษฐานใดแต่อย่างไรก็ตามก็ไม่อาจมีมติลงโทษนาย ส. ต่ำกว่าโทษปลดออกจากราชการได้เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า หลังจากที่ผู้บังคับบัญชามีคำสั่งลงโทษนาย ส. แล้ว นาย ส. อุทธรณ์คำสั่งต่อคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา และคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาซึ่งเป็นผู้มีอำนาจพิจารณาอุทธรณ์ พิจารณาแล้วมีมติให้ลดโทษนาย ส. จากไล่ออกจากราชการเป็นปลดออกจากราชการ จึงเป็นการใช้อำนาจตามมาตรา ๖๑ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครู พ.ศ. ๒๕๒๓ ประกอบกับมาตรา ๑๒๖ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ และข้อ ๑๓ ประกอบกับข้อ ๑๗ ของกฎ ก.ค. ว่าด้วยการอุทธรณ์และการพิจารณาอุทธรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๕ และเป็นการใช้ดุลพินิจโดยชอบด้วยมาตรา ๑๐๔ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน



พ.ศ. ๒๕๓๕ และข้อ ๑๐ ของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. ๒๕๓๕ แล้ว และเห็นว่าเป็นโทษที่เหมาะสมกับความร้ายแรงแห่งกรณี และเป็นโทษที่ต่ำสุดของฐานความผิดนั้นแล้ว การที่เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีคำสั่งลงวันที่ ๒๖ เมษายน ๒๕๔๗ ลดโทษนาย ส. จากไล่ออกจากราชการเป็นปลดออกจากราชการ จึงเป็นคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมายแล้ว

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ. ๑๖๒/๒๕๕๙

เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานมีอำนาจออกคำสั่งลงโทษให้ผู้อำนวยการโรงเรียนออกจากราชการ กรณีล่วงละเมิดทางเพศเด็กนักเรียนอันเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง กรณีกระทำการอันได้ชื่อว่าเป็นผู้ประพฤติก่อความผิดวินัยอย่างร้ายแรง

คดีนี้ศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยว่า จากพยานหลักฐานน่าจะเชื่อได้ว่านาย ศ. ผู้อำนวยการโรงเรียนได้กระทำชำเราเด็กนักเรียนหญิงที่มีอายุไม่เกิน ๑๕ ปี จริยการที่คณะกรรมการสอบสวนมีความเห็นว่า การกระทำของนาย ศ. เป็นการล่วงละเมิดทางเพศของผู้เรียนอันเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง กรณีกระทำการอันได้ชื่อว่าเป็นผู้ประพฤติก่อความผิดวินัยอย่างร้ายแรง สมควรลงโทษไล่ออกจากราชการ และคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษามีความเห็นว่า นาย ศ. ได้กระทำชำเราเด็กหญิงผู้เสียหาย ๖ ครั้ง ตามวัน เวลา สถานที่ ตามที่เด็กหญิงผู้เสียหายให้การจริง การกระทำของนาย ศ. เป็นที่รังเกียจของสังคมและขัดต่อกฎหมายจรรยาบรรณวิชาชีพและศีลธรรมอันดี พฤติการณ์เป็นการล่วงละเมิดทางเพศอันเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง จึงมีมติเป็นเอกฉันท์ให้ลงโทษไล่นาย ศ. ออกจากราชการ การที่เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานออกคำสั่งลงวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๕๐ ลงโทษไล่นาย ศ. ออกจากราชการ ตั้งแต่วันที่ ๓ มกราคม ๒๕๕๐ ซึ่งเป็นวันที่สั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน และคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาได้พิจารณามีมติให้ยกอุทธรณ์ จึงเป็นการออกคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมาย

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ. ๓๑๔/๒๕๕๙

ตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครู พ.ศ. ๒๕๒๓ บัญญัติให้นำกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือนมาใช้บังคับแก่ข้าราชการครูโดยอนุโลม ซึ่งแม้ตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ จะมีสาระสำคัญส่วนหนึ่งว่าการดำเนินการทางวินัยแก่ข้าราชการพลเรือนสามัญซึ่งมีกรณีอันมีมูล



ถูกกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัยให้สอบสวนเพื่อให้ได้ความจริงโดยไม่ชักช้า หากเป็นการกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัยอย่างไม่ร้ายแรงให้ดำเนินการตามวิธีการที่ผู้บังคับบัญชาเห็นสมควร แต่การดำเนินการตามวิธีการที่เห็นสมควรดังกล่าวก็อยู่ภายใต้หลักการให้ความเป็นธรรมแก่ผู้ถูกกล่าวหา โดยต้องให้ออกาสโต้แย้งแสดงพยานหลักฐานอย่างเพียงพอหากไม่ดำเนินการดังกล่าวย่อมถือว่าเป็นการดำเนินการทางวินัยโดยไม่ถูกต้องตามวิธีอันเป็นสาระสำคัญที่กฎหมายกำหนดไว้ อันมีผลทำให้คำสั่งลงโทษทางวินัยไม่ชอบด้วยกฎหมาย

คดีนี้ศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยว่า ข้อเท็จจริงที่คณะกรรมการสอบสวนแจ้งให้นาย ท. ทราบ กับข้อเท็จจริงที่ระบุเหตุในการลงโทษตามคำสั่งลงวันที่ ๔ มีนาคม ๒๕๔๗ เป็นข้อเท็จจริงที่มีความแตกต่างกัน โดยข้อเท็จจริงที่ใช้เป็นเหตุในการลงโทษนาย ท. ดังกล่าว มิใช่มีเพียงข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการกระทำหรือพฤติกรรมของนาย ท. เกี่ยวกับเรื่องบัตรสลากกาขาดเท่านั้น ซึ่งในคำสั่งที่พิพาทนั้นระบุข้อเท็จจริงเพิ่มเติมว่า กรณีดังกล่าวเป็นเหตุให้เกิดความแตกแยกของคณะครู ผู้ปกครองและชุมชน ทำให้คณะครูในโรงเรียนส่วนใหญ่ขาดขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงาน เป็นผลกระทบต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ทำให้คุณภาพการศึกษาของเด็กไม่สัมฤทธิ์ผลเท่าที่ควรจะเป็น และการที่ลงโทษตัดเงินเดือนนาย ท. นั้น เนื่องจากการกระทำของนาย ท. ทำให้เกิดความแตกแยกในคณะครู ทำให้ครูขาดขวัญกำลังใจในการทำงาน และส่งผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของนักเรียน ซึ่งเป็นการกล่าวอ้างข้อเท็จจริงเพิ่มเติมที่มีความแตกต่างในสาระสำคัญจากที่ระบุในการแจ้งข้อกล่าวหา โดยที่ตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครู พ.ศ. ๒๕๒๓ บัญญัติให้นำกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือนมาใช้บังคับแก่ข้าราชการครูโดยอนุโลมซึ่งแม้ตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ จะมีสาระสำคัญส่วนหนึ่งว่าการดำเนินการทางวินัยแก่ข้าราชการพลเรือนสามัญ ซึ่งมีกรณีอันมีมูลถูกกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัยให้สอบสวนเพื่อให้ได้ความจริงโดยไม่ชักช้า การดำเนินการทางวินัยแก่ข้าราชการพลเรือนสามัญซึ่งมีกรณีอันมีมูลถูกกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัยให้สอบสวนเพื่อให้ได้ความจริงโดยไม่ชักช้า หากเป็นการกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัยอย่างไม่ร้ายแรงให้ดำเนินการตามวิธีการที่ผู้บังคับบัญชาเห็นสมควร แต่การดำเนินการตามวิธีการที่เห็นสมควรดังกล่าวก็อยู่ภายใต้หลักการให้ความเป็นธรรมแก่ผู้ถูกกล่าวหา โดยต้องให้ออกาสโต้แย้งแสดงพยานหลักฐานอย่างเพียงพอ กรณีดังกล่าวจึงเป็นการแจ้งข้อกล่าวหาและสรุปพยานหลักฐานสนับสนุนข้อกล่าวหาที่ไม่ครบถ้วนตามที่กำหนดไว้ในกฎ ก.พ.



ฉบับที่ ๑๘ (พ.ศ. ๒๕๔๐) ออกตามความในพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ ว่าด้วยการสอบสวนพิจารณา และเป็นกรณีไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๓๐ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ซึ่งเป็นบทบัญญัติกฎหมายทั่วไปที่ใช้บังคับกับการออกคำสั่งทางปกครอง ส่วนคำสั่งของผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาที่ส่งลงโทษตัดเงินเดือนนาย ท. ๕% เป็นเวลา ๒ เดือน ตามคำสั่งลงวันที่ ๔ มีนาคม ๒๕๔๗ นั้น ไม่ปรากฏข้อเท็จจริงว่ามีข้าราชการครูแสดงความประสงค์จะขอับตรากษาดแต่อย่างใด เมื่อนาย ท. ได้ใช้เงินส่วนตัวชำระเป็นค่าับตรากษาดนั้นทั้งหมด ๔ ฉบับ และรับบัตรนั้นไว้ ซึ่งเป็นวิธีที่นาย ท. เคยปฏิบัติมาในปีก่อน ๆ อันเป็นการใช้ดุลพินิจในการขอับตรากษาดเพื่อมิให้เป็นภาระแก่ผู้ใต้บังคับบัญชาชั้นผู้น้อย บัตรกษาดทั้ง ๔ ฉบับ จึงเป็นสิทธิโดยชอบของนาย ท. และเมื่อับตรากษาดถูกรางวัล รางวัลที่ได้รับย่อมเป็นสิทธิโดยชอบด้วยกฎหมายของนาย ท. ที่จะรับไว้โดยไม่จำต้องแบ่งเฉลี่ยของรางวัลให้แก่คณะครูโรงเรียน ร. แต่อย่างใด ความขัดแย้งระหว่างนาย ท. กับคณะครูโรงเรียน ร. จึงมิได้เป็นความขัดแย้งที่เกิดขึ้นจากกรณีการแบ่งรางวัลับตรากษาดนาย ท. ในฐานะผู้บริหารโรงเรียน ร. จึงไม่มีกรณีที่จะต้องดำเนินการแก้ปัญหาความขัดแย้งที่เกิดขึ้นโดยการแบ่งรางวัลที่ได้รับเฉลี่ยให้คณะครู จึงไม่อาจฟังได้ว่าเป็นการไม่รักษาชื่อเสียงหรือเกียรติศักดิ์ของตำแหน่งหน้าที่ราชการมิให้เสื่อมเสีย โดยกระทำการอันได้ชื่อว่าเป็นผู้ประพฤติชั่วหรือไม่รักษาความสามัคคี และยังไม่อาจถือว่าเป็นเหตุให้เกิดปัญหาคุณภาพการศึกษาของเด็กไม่สัมฤทธิ์ผลเท่าที่ควรจะเป็นตามที่ระบุไว้ในคำสั่ง อันเป็นการดำเนินการทางวินัยกับนาย ท. โดยไม่ถูกต้องตามวิธีการอันเป็นสาระสำคัญที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ และกฎ ก.พ. ฉบับที่ ๑๘ (พ.ศ. ๒๕๔๐) ออกตามความในพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ ว่าด้วยการสอบสวนพิจารณา และเป็นการใช้ดุลพินิจโดยมิชอบ ดังนั้น คำสั่งส่งลงโทษตัดเงินเดือนนาย ท. ๕% เป็นเวลา ๒ เดือน จึงเป็นคำสั่งที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย และการที่คณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำเขตพื้นที่การศึกษาได้มีคำสั่งให้ยกอุทธรณ์ของนาย ท. จึงเป็นคำสั่งที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายเช่นกัน เมื่อคำสั่งดังกล่าว ทำให้นาย ท. ได้รับความเสียหาย จึงเป็นการกระทำละเมิดต่อนาย ท. ตามนัยมาตรา ๔๒๐ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ สพฐ. ในฐานะหน่วยงานของรัฐที่ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่อยู่ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเป็นหน่วยงานในสังกัดของ สพฐ. จึงมี



ความรับผิดชอบที่จะต้องคืนเงินเดือนในส่วนที่นาย ท. ถูกตัดไปจำนวน ๕% เป็นเวลา ๒ เดือน ตามมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ. ๓๖๐/๒๕๕๙

ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามีอำนาจออกคำสั่งลงโทษภาคทัณฑ์แก่หัวหน้ากลุ่มบริหารงานบุคคล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กรณีกระทำไม่ถูกต้องตามระเบียบของทางราชการโดยไม่ปรากฏว่าเจ้าหน้าที่มีเจตนาทุจริต หรือใช้อำนาจหน้าที่ของตนเองแสวงหาประโยชน์ให้แก่ตนเองหรือผู้อื่นโดยมิชอบ อีกทั้งเมื่อเป็นการดำเนินการในรูปของคณะกรรมการ มิได้เกิดจากการตัดสินใจโดยลำพัง จึงเป็นการกระทำผิดวินัยอย่างไม่ร้ายแรง

คดีนี้ศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยว่า การที่นาย ว. ซึ่งได้รับแต่งตั้งเป็นกรรมการและเลขานุการคณะกรรมการอำนาจการดำเนินการคัดเลือกเพื่อบรรจุและแต่งตั้งบุคคลเข้ารับราชการเป็นข้าราชการครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาไม่ทำการทักท้วงมติของคณะกรรมการอำนาจการฯ ที่มีมติให้ผู้ได้รับการคัดเลือกรายงานตัวเพื่อเลือกสถานศึกษาภายในเวลา ๑๖ นาฬิกา และได้ระบุให้มีการขึ้นบัญชีสำรองไว้ด้วย อีกทั้งยังเป็นหนึ่งในคณะกรรมการฯ ที่มีมติไม่รับรายงานตัวนางสาว ด. และมีหนังสือเสนอผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาให้เรียกตัวนางสาว น. รายงานตัวและทำหนังสือส่งตัวในวันดังกล่าว การกระทำของนาย ว. จึงเข้าลักษณะเป็นการไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่สำนักงาน ก.ค. กำหนด ตามหนังสือสำนักงาน ก.ค. ลงวันที่ ๑๖ พฤษภาคม ๒๕๔๕ และลงวันที่ ๒๔ สิงหาคม ๒๕๔๔ เป็นความผิดกรณีไม่ปฏิบัติหน้าที่ราชการด้วยความซื่อสัตย์เที่ยงธรรม และไม่ปฏิบัติหน้าที่ราชการให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบของทางราชการตามมาตรา ๘๒ และมาตรา ๘๕ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ แต่เมื่อไม่ปรากฏว่านาย ว. มีเจตนาทุจริตหรือใช้อำนาจหน้าที่ของตนเองแสวงหาประโยชน์ให้แก่ตนเองหรือผู้อื่นโดยมิชอบ และการดำเนินการที่ไม่ถูกต้องตามระเบียบของทางราชการดังกล่าว เป็นการดำเนินการในรูปของคณะกรรมการ มิได้เกิดจากการตัดสินใจโดยลำพังของนาย ว. การกระทำของนาย ว. จึงเป็นการกระทำผิดวินัยอย่างไม่ร้ายแรงตามมาตรา ๘๒ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๘๕ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ การที่ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษามีมติเมื่อวันที่ ๒๓ มิถุนายน ๒๕๔๙ ให้ลดโทษนาย ว. จากโทษลดขั้นเงินเดือน ๑ ขั้น เป็นโทษภาคทัณฑ์ จึงเป็นการใช้ดุลพินิจ



กำหนดโทษที่สมควรแก่กรณีความผิดแล้ว และการที่ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามีคำสั่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานลงวันที่ ๖ กรกฎาคม ๒๕๔๙ ลดโทษนาย ว. ตามมติของ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษาจึงเป็นการกระทำที่ชอบ ด้วยกฎหมาย

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ. ๑๐๖๙/๒๕๕๙

การแจ้งข้อกล่าวหาและสรุปพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหา เท่าที่มีให้เจ้าหน้าที่ทราบเพื่อให้เจ้าหน้าที่ได้มีโอกาสชี้แจงโต้แย้งและนำสืบ พยานหลักฐานเพื่อแก้ข้อกล่าวหาตามมาตรา ๑๐๒ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติ ระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ ประกอบกับมาตรา ๓๐ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ถือเป็นขั้นตอน และวิธีการอันเป็นสาระสำคัญที่มีผลทำให้คำสั่งที่ออกโดยไม่ดำเนินการตามขั้นตอน ดังกล่าวนั้น ไม่ชอบด้วยกฎหมาย

คดีนี้ ศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยว่า การดำเนินการทางวินัยและการ สอบสวนทางวินัยอย่างไม่ร้ายแรงเป็นการสอบสวนตามวิธีการที่ผู้บังคับบัญชาเห็นสมควร ซึ่งวิธีการดำเนินการทางวินัยอย่างไม่ร้ายแรงตามผู้บังคับบัญชาเห็นสมควรเป็นกรณีที่ ผู้บังคับบัญชาสามารถใช้ดุลพินิจในการกำหนดวิธีการสอบสวนได้ตามที่เห็นสมควร แต่อย่างไรก็ดีขอบเขตของการใช้ดุลพินิจในการกำหนดวิธีการสอบสวนตามผู้บังคับบัญชา เห็นสมควร ก็ควรจะต้องอยู่ภายใต้หลักประกันที่ให้ความเป็นธรรมกับผู้ถูกดำเนินการ ทางวินัยเป็นสำคัญ และโดยที่การสอบสวนทางวินัยตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการ พลเรือนถือเป็นวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองอย่างหนึ่งตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการ ทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ วิธีการสอบสวนตามผู้บังคับบัญชาเห็นสมควรในการดำเนินการ สอบสวน ในกรณีที่กล่าวหาว่าข้าราชการพลเรือนสามัญกระทำผิดวินัยไม่ร้ายแรงจึงต้องให้ หลักประกันความเป็นธรรมแก่ผู้ถูกกล่าวหาตามกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการ ทางปกครอง ด้วยการแจ้งข้อกล่าวหาและสรุปพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหาเท่าที่มี ให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบ เพื่อให้ผู้ถูกกล่าวหาชี้แจงและนำสืบแก้ข้อกล่าวหา อันเป็นสาระสำคัญ ที่จะทำให้ผู้ถูกดำเนินการทางวินัยได้มีโอกาสทราบข้อเท็จจริงอย่างเพียงพอและเพื่อโต้แย้ง และแสดงพยานหลักฐานของตน ทั้งนี้ ตามมาตรา ๓๐ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติ วิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ เมื่อผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา



ได้มีคำสั่งลงวันที่ ๘ ตุลาคม ๒๕๔๐ แต่งตั้งคณะกรรมการสืบสวนข้อเท็จจริง นาง บ. กรณีถูกกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัยในเรื่องจัดสรรครุภัณฑ์ให้โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเลย โดยจัดสรรครุภัณฑ์ไม่เป็นไปตามรายละเอียดเงื่อนไขการใช้งบประมาณ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๓๙ ของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ทำให้โรงเรียน ต. ไม่ได้รับจัดสรรครุภัณฑ์วิชาอาหารและโภชนาการ และอุปกรณ์ชุดวิชาผ้าและ การตัดเย็บ เป็นการปฏิบัติงานบกพร่องในหน้าที่ ไม่ตรวจสอบข้อมูลให้ถูกต้องชัดเจน อันเป็นการกระทำผิดวินัยฐานไม่ปฏิบัติหน้าที่ราชการให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบของทางราชการ ตามมาตรา ๘๕ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ เลขานุการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจึงมีคำสั่งลงวันที่ ๗ ธันวาคม ๒๕๔๒ ลงโทษตัดเงินเดือนนาง บ. จำนวน ๕% เป็นเวลา ๒ เดือน แต่ปรากฏว่าในการดำเนินการทางวินัยนาง บ. กรณีที่ถูกกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัยเกี่ยวกับเรื่องการจัดสรรครุภัณฑ์ให้โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาดังกล่าว ไม่ปรากฏพยานหลักฐานว่าคณะกรรมการสืบสวนข้อเท็จจริงหรือผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาได้มีการแจ้งข้อกล่าวหาและสรุปพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหาเท่าที่มีให้นาง บ. ทราบเพื่อให้นาง บ. ได้มีโอกาสชี้แจงโต้แย้งและนำสืบพยานหลักฐานเพื่อแก้ข้อกล่าวหาตามมาตรา ๑๐๒ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ ประกอบกับมาตรา ๓๐ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ดังนั้น การดำเนินการทางวินัยของผู้บริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจึงไม่ได้ดำเนินการตามขั้นตอนและวิธีการอันเป็นสาระสำคัญตามที่กฎหมายกำหนด จึงไม่ชอบด้วยกฎหมาย และมีผลทำให้คำสั่งลงวันที่ ๗ ธันวาคม ๒๕๔๒ ลงโทษตัดเงินเดือนนาง บ. จำนวน ๕% เป็นเวลา ๒ เดือน ที่สั่งตามรายงานผลการดำเนินการทางวินัยของผู้บริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเป็นคำสั่งทางปกครองที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ. ๑๔๓๔-๑๔๓๗/๒๕๕๙

ในกระบวนการพิจารณาความผิดวินัยของเจ้าหน้าที่เมื่อมีการเปลี่ยนฐานความผิด และเพิ่มโทษเป็นฐานความผิดใหม่ โดยที่ยังไม่มีการแจ้งข้อกล่าวหาและพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหาให้เจ้าหน้าที่รับทราบอย่างเพียงพอ และ



**ให้เจ้าหน้าที่มีโอกาสชี้แจงแสดงพยานหลักฐานเพื่อแก้ข้อกล่าวหาตามฐานความผิดใหม่
คำสั่งเพิ่มโทษในฐานความผิดใหม่จึงเป็นคำสั่งที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย**

คดีนี้ศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยว่า นาย ส. ซึ่งเป็นผู้บริหารโรงเรียน บ. และนาง พ. ซึ่งเป็นข้าราชการครูโรงเรียนเดียวกัน ทำหน้าที่เจ้าหน้าที่การเงิน ได้ร่วมกันเบิกจ่ายเงินโครงการอาหารกลางวันโดยใช้หลักฐานการเบิกจ่ายอันเป็นที่จ พุทธิการณ์ มีเจตนาเบียดบังเงินของทางราชการไปใช้เพื่อประโยชน์แก่ตนเองและพวกพ้องโดยมิชอบ เป็นการปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยมิชอบ เพื่อให้ตนเองหรือผู้อื่นได้ประโยชน์ที่มิควรได้ อันเป็นการทุจริตต่อหน้าที่ราชการ และเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรงตามมาตรา ๘๒ วรรคสาม และกระทำการอันได้ชื่อว่าเป็นผู้ประพฤติชั่วอย่างร้ายแรงตามมาตรา ๘๘ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ ซึ่งความผิดวินัยทั้งสองฐานดังกล่าว มาตรา ๑๐๔ วรรคหนึ่ง บัญญัติให้ผู้บังคับบัญชาสั่งลงโทษปลดออก หรือไล่ออก ตามความร้ายแรงแห่งกรณี ประกอบกับหนังสือสำนักเลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี ที่ นร ๐๒๐๕/ว ๒๓๔ ลงวันที่ ๒๔ ธันวาคม ๒๕๓๖ ได้วางแนวทางการลงโทษผู้กระทำผิดวินัยฐานทุจริตต่อหน้าที่ราชการว่าควรลงโทษเป็นไล่ออกจากราชการ คำสั่งของเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ลงวันที่ ๓๐ พฤษภาคม ๒๕๔๖ ที่เพิ่มโทษนาย ส. จากลดขั้นเงินเดือนจำนวน ๑ ขั้น เป็นไล่ออกจากราชการ และ ลงโทษไล่นาง พ. ออกจากราชการ กับคำสั่งของนายกรัฐมนตรี ที่ให้ยกอุทธรณ์ จึงเป็นคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมาย เมื่อคำสั่งลงโทษไล่นาย ส. และนาง พ. ออกจากราชการเป็นคำสั่งทางปกครองที่ชอบด้วยกฎหมาย กรณีจึงไม่เป็นการกระทำละเมิดแต่อย่างใดก็ตาม ในการดำเนินการทางวินัยแก่นาย ส. หัวหน้าการประถมศึกษา ซึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาชั้นต้นของนาย ส. นั้น ไม่ได้มีการแจ้งข้อกล่าวหาหรือสรุปพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหาตามการสอบสวนข้อเท็จจริงให้นาย ส. ทราบ แต่กลับสั่งการทำหนังสือของคณะกรรมการสืบข้อเท็จจริง ลงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๔๒ ที่รายงานผลการสืบสวนข้อเท็จจริงกรณีถูกชาวบ้านร้องเรียน โดยให้ลงโทษนาย ส. ด้วยการตัดเงินเดือน ๕% ในเดือนกันยายน ๒๕๔๒ และได้มีคำสั่งลงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๔๒ ลงโทษตัดเงินเดือนนาย ส. จำนวน ๕% เป็นเวลา ๑ เดือน คำสั่งลงโทษดังกล่าว จึงเป็นคำสั่งทางปกครองที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย เนื่องจากกระทำโดยไม่ถูกต้องตามหลักเกณฑ์ ขั้นตอนและวิธีการอันเป็นสาระสำคัญที่กฎหมายกำหนดไว้ เป็นผลให้คำสั่งทางปกครองที่มีต่อมาในภายหลัง ได้แก่ คำสั่งของผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด



ลงวันที่ ๑๙ พฤศจิกายน ๒๕๔๒ ที่ลัดโทษนาย ส. เป็นภาคทัณฑ์ และคำสั่งของเลขาธิการ คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ลงวันที่ ๖ มีนาคม ๒๕๔๓ ที่ให้เพิ่มโทษนาย ส. เป็นลดชั้นเงินเดือน ย่อมเป็นคำสั่งที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายทั้งหมด ประกอบกับในการมีคำสั่งเพิ่มโทษนาย ส. จากเดิมที่หัวหน้าการประถมศึกษามีคำสั่งลงโทษนาย ส. ในฐานะความผิดที่ไม่ปฏิบัติตามระเบียบและแบบธรรมเนียมของทางราชการ และจรรยาบรรณของข้าราชการพลเรือน ตามข้อบังคับที่ ก.พ. กำหนด ตามมาตรา ๙๑ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ แต่เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เห็นว่า พฤติการณ์และการกระทำของนาย ส. เป็นการจงใจไม่ปฏิบัติหน้าที่ของทางราชการ เพื่อเตรียมข้อมูลในการขอปรับปรุงกำหนดตำแหน่งจากอาจารย์ใหญ่เป็นผู้อำนวยการโรงเรียน พฤติการณ์เป็นความผิดวินัยตามมาตรา ๘๒ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ ฐานอาศัยอำนาจหน้าที่ราชการของตนทำประโยชน์ให้แก่ตนเอง ควรเพิ่มโทษจากภาคทัณฑ์เป็นลดชั้นเงินเดือน ๑ ขั้น อันเป็นการเปลี่ยนฐานความผิด และเพิ่มโทษฐานความผิดใหม่ โดยที่ยังไม่มีการแจ้งข้อกล่าวหาและพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหาให้นาย ส. ได้รับทราบอย่างเพียงพอและมีโอกาสชี้แจงแสดงพยานหลักฐานเพื่อแก้ข้อกล่าวหาตามฐานความผิดใหม่ คำสั่งเพิ่มโทษจากภาคทัณฑ์เป็นลดชั้นเงินเดือน ๑ ขั้น จึงเป็นการออกคำสั่งทางปกครองที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายเช่นกัน และเมื่อการดำเนินการทางวินัยอย่างไม่ร้ายแรงนาย ส. ได้ดำเนินการมาโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายเนื่องจากกระทำไม่ถูกต้องตามหลักเกณฑ์ ขั้นตอนและวิธีการที่กฎหมายกำหนดไว้ นั้น เป็นการดำเนินการที่ขาดตอนจากการดำเนินการทางวินัยอย่างร้ายแรง และความไม่ชอบด้วยกฎหมายของคำสั่งลงโทษทางวินัยอย่างไม่ร้ายแรงดังกล่าว ทำให้ไม่มีฐานแห่งโทษเดิมที่จะให้เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานสั่งเพิ่มโทษแก่นาย ส. ได้ตามมาตรา ๑๐๙ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ การที่เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้มีคำสั่งลงวันที่ ๓๐ พฤษภาคม ๒๕๔๖ เพิ่มโทษนาย ส. จากลดชั้นเงินเดือนจำนวน ๑ ขั้น เป็นไล่ออกจากราชการ โดยระบุว่า เป็นการเพิ่มโทษนั้น จึงไม่ถูกต้อง เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานควรต้องยกเลิกคำสั่งเพิ่มโทษเดิมโดยถือเสมือนว่าไม่เคยมีการออกคำสั่งมาก่อน แล้วจึงออกคำสั่งใหม่เป็นลงโทษไล่นาย ส. ออกจากราชการ



คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ. ๑๕๘๕/๒๕๕๙

พฤติการณ์ของผู้อำนวยการโรงเรียนที่กระทำการล่วงละเมิดทางเพศเด็กนักเรียนถือได้ว่าเป็นการกระทำอันได้ชื่อว่าเป็นผู้ประพฤติชั่วอย่างร้ายแรงอันเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง การที่เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานมีคำสั่งลงโทษผู้อำนวยการโรงเรียนคนดังกล่าวออกจากราชการตามมติ อ.ก.ค.ศ. สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ จึงเป็นคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมาย

คดีนี้ศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยว่า นาย ส. มีตำแหน่งเป็นผู้อำนวยการโรงเรียนย่อมเป็นผู้ที่มีวุฒิภาวะเหนือกว่าบุคคลทั่วไปและได้รับความคาดหวังจากทั้งผู้ปกครองและนักเรียนที่จะต้องเป็นแบบอย่างที่ดี การกระทำที่เป็นการล่วงละเมิดทางเพศที่อ้างว่าเป็นการสอนนั้น จึงเป็นการกระทำที่ไม่สมควรและขัดต่อความรู้สึกของสังคมจารีตประเพณีและศีลธรรมอันดีงาม และตามบรรทัดฐานของสังคม นาย ส. ซึ่งเป็นข้าราชการครูและเป็นถึงหัวหน้าสถานศึกษาด้วย ย่อมต้องใช้ความระมัดระวังเป็นพิเศษกรณีจึงถือได้ว่านาย ส. กระทำการอันได้ชื่อว่าเป็นผู้ประพฤติชั่วอย่างร้ายแรงตามมาตรา ๙๔ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ และกระทำการล่วงละเมิดทางเพศต่อผู้เรียนหรือนักศึกษาในความดูแลรับผิดชอบของตน การกระทำของนาย ส. จึงเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ตามมาตรา ๙๔ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว เมื่อคณะกรรมการสอบสวนได้จัดทำรายงานการสอบสวน ลงวันที่ ๒๖ พฤษภาคม ๒๕๕๒ เสนอต่อเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานว่านาย ส. กระทำอนาจารเด็กหญิงทั้งสองคนจริง ต่อมา อ.ก.ค.ศ. สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษได้มีมติลงโทษไล่นาย ส. ออกจากราชการ การที่เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานมีคำสั่งลงวันที่ ๒๙ กรกฎาคม ๒๕๕๒ ลงโทษไล่นาย ส. ออกจากราชการ จึงเป็นคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมาย ตามมาตรา ๑๐๐ วรรคสี่ และวรรคห้า ประกอบมาตรา ๕๓ แห่งพระราชบัญญัติเดียวกัน และการที่คณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษามีมติยกอุทธรณ์ของนาย ส. จึงเป็นคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมาย

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.๑๘๓๑/๒๕๕๙

ผู้อำนวยการโรงเรียนมีอำนาจออกคำสั่งลงโทษตัดเงินเดือนข้าราชการครูกรณีมีพฤติกรรมเข้าข่ายเป็นผู้ไม่ประพฤติเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน



ไม่มีความสุภาพเรียบร้อย ไม่รักษาความสามัคคี และยังเป็นการกล่าวหาผู้อื่น โดยปราศจากความเป็นจริง อันเป็นความผิดวินัยไม่ร้ายแรง

คดีนี้ศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยว่า นางสาว ศ. รัชมารดา รัชมารดา รัชมารดา เข้าข่ายเป็นผู้ไม่ประพฤติเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน ไม่มีความสุภาพเรียบร้อย ไม่รักษาความสามัคคี และกล่าวหาผู้อื่นโดยปราศจากความเป็นจริง โดยนางสาว ศ. พุดให้นักเรียน ฟังในคาบกิจกรรมชุมนุมสาระน่ารู้โดยใช้ถ้อยคำที่ไม่เหมาะสมและไม่สุภาพและเป็นเหตุให้ผู้บังคับบัญชาเกิดความเสียหาย อันเป็นความผิดวินัยไม่ร้ายแรงตามนัยมาตรา ๘๘ และมาตรา ๘๙ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ ผู้อำนวยการโรงเรียนในฐานะผู้บังคับบัญชาของนางสาว ศ. จึงมีอำนาจลงโทษ ภาคทัณฑ์ ตัดเงินเดือน หรือลดขั้นเงินเดือนตามควรแก่กรณีให้เหมาะสมกับความผิดได้ตาม นัยมาตรา ๑๐๐ วรรคหนึ่งและวรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว ประกอบกับข้อ ๒ ของกฎ ก.ค.ศ. ว่าด้วยอำนาจการลงโทษภาคทัณฑ์ ตัดเงินเดือน หรือลดขั้นเงินเดือน พ.ศ. ๒๕๔๙ ดังนั้น การที่ผู้อำนวยการโรงเรียนมีคำสั่งลงวันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๕๓ ลงโทษตัดเงินเดือน นางสาว ศ. จำนวน ๕% เป็นเวลา ๑ เดือน และการที่คณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัดสงขลา มีมติ เมื่อวันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๕๔ ให้อภัยโทษของนางสาว ศ. จึงเป็นคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมาย

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ. ๑๘๖๑/๒๕๕๙

ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา ประถมศึกษามีอำนาจสั่งลงโทษข้าราชการครู ตำแหน่งครูใหญ่ ให้ออกจากราชการ กรณีที่อาศัยโอกาสที่ตนเอง มีหน้าที่และความรับผิดชอบการเบิกจ่ายเงินของโรงเรียน ได้เบิกถอนเงินและไม่ได้นำเงิน ไปใช้ในกิจการของโรงเรียนตามวัตถุประสงค์ของผู้บริจาค อันถือว่าเป็นการปฏิบัติหรือละเว้น การปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยมิชอบ เพื่อให้ตนเองหรือผู้อื่นได้ประโยชน์ที่มิควรได้ เป็นการทุจริตต่อหน้าที่ราชการ และกระทำการอันได้ชื่อว่าเป็นผู้ประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง

คดีนี้ศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยว่า พฤติการณ์ของนาง ก. ที่อาศัยโอกาส ที่ตนเองมีหน้าที่และความรับผิดชอบการเบิกจ่ายเงินของโรงเรียน ส. ได้เบิกถอนเงิน และไม่ได้นำเงินไปใช้ในกิจการของโรงเรียนตามวัตถุประสงค์ของผู้บริจาค ถือว่าเป็นกรณีที่นาง ก. ปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยมิชอบ เพื่อให้ตนเองหรือผู้อื่น ได้ประโยชน์ที่มิควรได้ เป็นการทุจริตต่อหน้าที่ราชการ และกระทำการอันได้ชื่อว่าเป็น ผู้ประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง ซึ่งเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ต้องลงโทษปลดออก



หรือไล่ออก และถ้ามีเหตุอันสมควรลดหย่อนผ่อนโทษ ห้ามมิให้ลดโทษต่ำกว่าปลดออก ตามมาตรา ๘๒ วรรคสาม มาตรา ๙๘ วรรคสอง และมาตรา ๙๙ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ ประกอบกับมาตรา ๑๓๔ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ เมื่อผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในฐานผู้มีอำนาจสั่งบรรจุและแต่งตั้งตามมาตรา ๕๓ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว มีคำสั่งลงโทษปลดนาง ก. ออกจากราชการตามมติของคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ตามมาตรา ๑๐๐ วรรคสี่ และวรรคห้า แห่งพระราชบัญญัติเดียวกัน จึงเป็นการลงโทษที่สมควรแก่กรณีและเหมาะสมกับการกระทำผิดของนาง ก. แล้ว ส่วนกรณีที่นาง ก. ไม่ได้รับประโยชน์จากพระราชบัญญัติล้างมลทินในวโรกาสที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชมีพระชนมพรรษา ๘๐ พรรษา พ.ศ. ๒๕๕๐ นั้น เมื่อนาง ก. กระทำผิดวินัย และต่อมาถูกลงโทษปลดออกจากราชการตามคำสั่งลงวันที่ ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๐ จึงถือเป็นผู้ถูกลงโทษทางวินัยตามมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว ซึ่งบทกฎหมายนี้ให้ถือเพียงว่า ผู้นั้นมีได้เคยถูกลงโทษหรือลงทัณฑ์ทางวินัยในกรณีนั้น ๆ เท่านั้น มิได้บัญญัติให้เป็นการลบล้างพฤติกรรมการทำความผิดอันเป็นความผิดทางวินัยที่ผู้ นั้นได้กระทำมา ความผิดทางวินัยของนาง ก. จึงยังคงอยู่ นาง ก. จึงมีอาจอ้างประโยชน์จากพระราชบัญญัติดังกล่าวได้ อีกทั้ง มาตรา ๖ เป็นการกำหนดมิให้พิจารณาโทษกรณีที่ผู้มีอำนาจสั่งบรรจุแต่งตั้งให้ยุติเรื่องหรืองดโทษ ซึ่งกรณีของนาง ก. เป็นกรณีที่ผู้มีอำนาจสั่งบรรจุได้มีคำสั่งลงโทษแล้ว จึงมิใช่กรณีสั่งยุติเรื่องหรืองดโทษ ดังนั้น การที่ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามีคำสั่งปลดนาง ก. ออกจากราชการ และคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษามีมติยกอุทธรณ์ของนาง ก. จึงเป็นการกระทำที่ชอบด้วยกฎหมาย

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อบ. ๒๐๑/๒๕๖๒

ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา มีอำนาจออกคำสั่งลงโทษไล่ออกจากราชการครูออกจากราชการกรณีขาดงานเกินกว่า ๑๕ วัน โดยไม่มีเหตุอันสมควร กรณีถือเป็นความผิดที่ปรากฏชัดแจ้งตามข้อ ๒ (๒) ของกฎ ก.ค.ศ. ว่าด้วยกรณีความผิดที่ปรากฏชัดแจ้ง พ.ศ. ๒๕๔๙ ซึ่งผู้บังคับบัญชาจะดำเนินการทางวินัย



ตามมาตรา ๑๐๐ วรรคสี่ หรือมาตรา ๑๐๔ (๑) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๗ โดยไม่สอบสวนหรืองดการสอบสวนก็ได้

คดีนี้ศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยว่า การที่นางสาว ช. ไม่มาปฏิบัติราชการเกินกว่าสิบห้าวัน เชื่อได้ว่ามีสาเหตุเนื่องจากมีปัญหาภาระหนี้สินและมีคดีฉ้อโกง จึงต้องการหลบหนีการติดตามทวงหนี้ของเจ้าหนี้และการติดตามตัวของเจ้าหน้าที่ตำรวจในคดีฉ้อโกง ซึ่งเป็นการละทิ้งหน้าที่ราชการติดต่อในคราวเดียวกันเกินกว่าสิบห้าวันโดยไม่มีเหตุอันสมควร ผู้อำนวยการโรงเรียนจึงรายงานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจารณาแล้วมีคำสั่งลงวันที่ ๒๗ มิถุนายน ๒๕๕๗ ให้มีการสืบสวนข้อเท็จจริงเพิ่มเติม โดยนางสาว ช. ได้เข้าให้ถ้อยคำต่อคณะกรรมการสืบสวนข้อเท็จจริงตามคำสั่งดังกล่าวเมื่อวันที่ ๒๕ มิถุนายน ๒๕๕๗ ภายหลังการสืบสวนคณะกรรมการสืบสวนข้อเท็จจริงได้มีรายงานการสืบสวน ลงวันที่ ๑๐ กรกฎาคม ๒๕๕๗ ต่อผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาว่า คณะกรรมการสืบสวนข้อเท็จจริงเห็นด้วยกับการพิจารณาของคณะกรรมการสืบสวนที่ผู้อำนวยการโรงเรียนแต่งตั้ง และมีความเห็นเพิ่มเติมว่า กรณีดังกล่าวเป็นความผิดตามกฎหมาย ก.ค.ศ. ว่าด้วยกรณีความผิดที่ปรากฏชัดแจ้ง พ.ศ. ๒๕๕๔ ข้อ ๒ (๒) ละทิ้งหน้าที่ราชการติดต่อในคราวเดียวกันเป็นเวลาเกินสิบห้าวัน และผู้บังคับบัญชาได้ดำเนินการสืบสวนแล้วเห็นว่าไม่มีเหตุผลอันสมควร หรือมีพฤติการณ์อันแสดงถึงความจงใจไม่ปฏิบัติตามระเบียบของทางราชการ ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจารณาแล้วเห็นชอบด้วยจึงเสนอ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจารณา ซึ่ง อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เห็นว่าการที่นางสาว ช. ไม่มาปฏิบัติราชการตั้งแต่วันที่ ๑๔ พฤษภาคม ๒๕๕๗ จนถึงปัจจุบัน (๑๖ กรกฎาคม ๒๕๕๗) ผู้บังคับบัญชาได้ดำเนินการสืบสวนแล้วเห็นว่า ไม่มีเหตุผลอันสมควรหรือมีพฤติการณ์แสดงถึงความจงใจไม่ปฏิบัติตามระเบียบของทางราชการ จึงเป็นกรณีความผิดที่ปรากฏชัดแจ้งตามข้อ ๒ (๒) ของกฎ ก.ค.ศ. ว่าด้วยกรณีความผิดที่ปรากฏชัดแจ้ง พ.ศ. ๒๕๕๔ ซึ่งผู้บังคับบัญชาจะดำเนินการทางวินัยตามมาตรา ๑๐๐ วรรคสี่ หรือมาตรา ๑๐๔ (๑) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๗ โดยไม่สอบสวน หรืองดการสอบสวนก็ได้ การที่ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอาศัยอำนาจตามมาตรา ๒๓ (๔) แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว มีมติในคราวประชุมเมื่อวันที่ ๑๖ กรกฎาคม ๒๕๕๗ ให้ลงโทษไล่นางสาว ช. ออกจากราชการตั้งแต่วันที่ ๑๔ พฤษภาคม ๒๕๕๗ ซึ่งเป็นวันที่ละทิ้งหน้าที่ราชการเป็นต้นไป ตามข้อ ๖ (๒)



ของระเบียบ ก.ค.ศ. ว่าด้วยวันออกจากราชการของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๘ กรณีจึงเป็นไปตามกระบวนการขั้นตอนที่กฎหมายกำหนด ตามมาตรา ๙๙ แห่งพระราชบัญญัติเดียวกัน ประกอบกับมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๑ ธันวาคม ๒๕๓๖ ซึ่งเหมาะสมกับพฤติการณ์และความผิดของนางสาว ช. แล้ว ดังนั้น การที่ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามีคำสั่งวันที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๕๗ ลงโทษไล่นางสาว ช. ออกจากราชการ ตามมติของ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา จึงชอบด้วยกฎหมายแล้ว

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ. ๔๖๑-๔๖๒/๒๕๖๓

ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจ ออกคำสั่งไล่ออกจากราชการโรงเรียนออกจากราชการ กรณีที่เจ้าหน้าที่ปฏิบัติหรือละเว้น การปฏิบัติหน้าที่ราชการ โดยมีชอบเพื่อให้ตนเองหรือผู้อื่นได้รับประโยชน์ที่มิควรได้ อันเป็นการทุจริตต่อหน้าที่ราชการ ทั้งเป็นการปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยจงใจไม่ปฏิบัติตาม กฎหมาย ระเบียบแบบแผนของทางราชการ อันเป็นเหตุให้เกิดความเสียหายแก่ราชการ อย่างร้ายแรง เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง และเจ้าหน้าที่ผู้นั้นไม่มีสิทธิได้รับบำเหน็จ เนื่องจากเป็นข้าราชการที่ถูกไล่ออกจากราชการเพราะกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง ตามมาตรา ๘ (๑) แห่งพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ พ.ศ. ๒๕๔๔ ซึ่งจะต้องคืนเงินบำเหน็จที่รับไปโดยไม่มีสิทธิ

คดีนี้ศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยว่า การที่นาย ย. มีพฤติกรรมส่งจ่ายเช็ค ให้ตนเอง เบิกถอนเงินออกจากบัญชีของโรงเรียนมากเกินไปจนเกินกว่าความจำเป็น และเก็บเงิน ส่วนต่างที่เบิกถอนไว้กับตนเองไม่นำไปจัดซื้อจัดจ้างในทันทีและการจัดซื้อบางรายการไม่มี ใบเสร็จรับเงินมาแสดง ซึ่งนาย ย. ไม่มีเอกสารหลักฐานมาชี้แจง อีกทั้งไม่มีการจัดทำบัญชี รายรับรายจ่ายไว้ตามระเบียบของทางราชการ รวมทั้งมีพฤติกรรมในการจัดซื้อของ จากร้าน ย. เมื่อวันที่ ๒๒ สิงหาคม ๒๕๔๖ จำนวนสองรายการ มีการนำเงินงบประมาณ ปีพ.ศ. ๒๕๔๗ ไปใช้ชำระหนี้ที่เกิดในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๔๖ เป็นการใช้จ่ายเงินผิดประเภท การจ้างเหมารถยนต์เพื่อพาครูและนักเรียนไปศึกษาดูงานสวนสัตว์โดยวิธีตกลงราคา ซึ่งมีหลักฐานใบสำคัญการรับเงินแล้ว แต่ไม่มีหลักฐานการจัดซื้อจัดจ้าง อันถือเป็นการ ไม่ปฏิบัติให้เป็นไปตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. ๒๕๓๕ มีการจัดซื้อ ของจากร้าน บ. เมื่อวันที่ ๑๖ พฤษภาคม ๒๕๔๗ จำนวนสองรายการ มีการลงลายมือชื่อ ผู้ตรวจรับปลอม และจัดซื้อของจากร้าน พ. เมื่อวันที่ ๒๙ กันยายน ๒๕๔๗ จำนวน ๓,๐๐๐ บาท



ซึ่งในเอกสารการตรวจรับระบุว่าได้ชำระเงินเมื่อวันที่ ๒๙ กันยายน ๒๕๔๗ แล้ว กลับปรากฏว่า นาย ย. ยังไม่ได้ชำระเงิน ต่อมา จึงคืนเงินจำนวนดังกล่าวให้นาย บ. นำไปชำระให้ภายหลัง พฤติการณ์ของนาย ย. ดังกล่าว จึงเป็นการปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ราชการ โดยมีขอบเพื่อให้ตนเองหรือผู้อื่นได้รับประโยชน์ที่มีควรได้ เป็นการทุจริตต่อหน้าที่ราชการ ทั้งเป็นการปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยจงใจไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบแบบแผนของทางราชการ อันเป็นเหตุให้เกิดความเสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรงตามมาตรา ๘๔ วรรคสาม และมาตรา ๘๕ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ ซึ่งจะต้องถูกลงโทษปลดออกจากราชการหรือไล่ออกจากราชการ ตามความร้ายแรงแห่งกรณี การที่ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาที่มีคำสั่งลงวันที่ ๒๗ สิงหาคม ๒๕๕๐ ลงโทษไล่นาย ย. ออกจากราชการตามมติของคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา จึงเป็นคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมาย นาย ย. จึงเป็นผู้ที่ไม่มีสิทธิได้รับบำเหน็จ เนื่องจากเป็นข้าราชการที่ถูกไล่ออกจากราชการเพราะกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง ตามมาตรา ๘ (๑) แห่งพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ พ.ศ. ๒๔๙๔ นาย ย. จะต้องคืนเงินบำเหน็จที่รับไปโดยไม่มีสิทธิให้แก่ สพฐ. โดยนาง ง. ในฐานะผู้ค้ำประกัน จะต้องร่วมกันรับผิดชอบคืนเงินบำเหน็จดังกล่าวด้วย

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ. ๑๑๔๓/๒๕๖๓

เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานมีอำนาจออกคำสั่งลงโทษปลดรองผู้อำนวยการโรงเรียนออกจากราชการ กรณีมีพฤติกรรมสนับสนุนให้ผู้อื่นกระทำอนาจารนักเรียนหญิงผู้เสียหาย เมื่อเจ้าหน้าที่ดังกล่าวเป็นข้าราชการครู ซึ่งเป็นอาชีพที่มีเกียรติและเป็นที่ยศของทุกคนทั่วไป และมีหน้าที่ต้องปฏิบัติตนให้เป็นแบบอย่างที่ดีจึงเป็นการกระทำที่เสื่อมเสียต่อชื่อเสียงตำแหน่งหน้าที่อย่างร้ายแรง อันได้ชื่อว่าเป็นผู้ประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง และเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง

คดีนี้ศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยว่า นาย ก. ได้กระทำอนาจารและกระทำชำเรานักเรียนหญิงผู้เสียหายที่โรงแรมตามวันเวลาที่เกิดเหตุอันเป็นการล่วงละเมิดทางเพศต่อนักเรียนตามข้อกล่าวหา และเชื่อได้ว่า นาย ว. มีพฤติการณ์ขับรถยนต์ไปรับส่งนาย ก. กับนักเรียนหญิงผู้เสียหายไปที่โรงแรม นาย ว. ย่อมรู้ว่า นาย ก. พานักเรียนหญิงผู้เสียหายเข้าไปในโรงแรมเพื่อการอันใด พฤติการณ์ของนาย ว. จึงเป็นการสนับสนุนให้



นาย ก. กระทำอนาจารนักเรียนหญิงผู้เสียหายตามข้อกล่าวหา เมื่อนาย ว. รับราชการเป็นข้าราชการครู ซึ่งเป็นอาชีพที่มีเกียรติและเป็นที่ยอมรับของคนทั่วไป นาย ว. จึงมีหน้าที่ต้องปฏิบัติตนให้เป็นแบบอย่างที่ดีแก่ลูกศิษย์และประชาชนทั่วไป พฤติการณ์ของนาย ว. ดังกล่าวจึงเป็นการกระทำที่เสื่อมเสียต่อชื่อเสียงตำแหน่งหน้าที่อย่างร้ายแรง อันได้ชื่อว่าเป็นผู้ประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง และเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรงตามมาตรา ๙๔ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ ดังนั้นมติของ อ.ก.ค.ศ. วิสามัญเกี่ยวกับวินัยและการออกจากราชการ เมื่อวันที่ ๒๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๐ ที่ลงโทษปลดนาย ว. ออกจากราชการ และคำสั่งของเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ลงวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๕๐ ที่ลงโทษปลดนาย ว. ออกจากราชการ จึงชอบด้วยกฎหมายแล้ว

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ. ๑๔๑๓/๒๕๖๓

เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานมีอำนาจออกคำสั่งไล้ผู้ช่วยผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดออกจากราชการ กรณีที่บุคคลดังกล่าวกระทำการเรียกรับเงินจากบุคคลอื่น ซึ่งเป็นเงินที่มีควรได้ ปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยมิชอบเพื่อให้ตนเองหรือผู้อื่นได้ประโยชน์ที่มีควรได้ อันเป็นการทุจริตต่อหน้าที่ราชการ ตามมาตรา ๘๒ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ ประกอบกับมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครู พ.ศ. ๒๕๒๓ เข้าลักษณะเป็นการกระทำความผิดฐานประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง อันเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง

คดีนี้ศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยว่า การที่นาย ส. ซึ่งขณะเกิดเหตุดำรงตำแหน่งผู้ช่วยผู้อำนวยการการประถมศึกษา และมีหน้าที่ดูแล ควบคุม รับผิดชอบ การปฏิบัติงานของฝ่ายการเงินและพัสดุ ฝ่ายแผนงานและงบประมาณ และปฏิบัติงานอื่นตามที่ผู้บังคับบัญชามอบหมาย ซึ่งการเบิกจ่ายเงินค่าจ้างตัดเย็บชุดเครื่องแบบนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตามเช็คที่ได้ส่งจ่ายให้แก่นาง น. เป็นงานในฝ่ายการเงินและพัสดุ จึงเป็นงานในหน้าที่ของนาย ส. ที่จะต้องดูแลและควบคุมการปฏิบัติงานในส่วนนี้ โดยนาย ส. เป็นผู้ส่งจ่ายเงินตามเช็คดังกล่าวร่วมกับนาย ด. ได้เรียกเงินจากนาง น. โดยมีชอบ แต่นาง น. ไม่ยินยอมตามที่นาย ส. เรียกร้อง ทำให้นาย ส. ในฐานะผู้ส่งจ่ายเช็คฉบับดังกล่าวได้แจ้งให้ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) สาขามหาสารคาม ระงับการจ่ายเงินตามเช็คดังกล่าว



และเรียกเช็คคืนจากนาง น. ทั้งที่นาย ส. ไม่อาจกระทำเช่นนั้นได้ตามกฎหมาย เพราะไม่มี ปัญหาใด ๆ ที่จะระงับการจ่ายเงินตามเช็คหรือเรียกเช็คดังกล่าวคืน ทั้งนี้ เพื่อเป็นการต่อรอง ให้นาง น. ยินยอมจ่ายเงินให้แก่ นาย ส. ตามข้อเรียกร้องของนาย ส. ซึ่งแม้ว่านาง น. จะยังไม่ได้จ่ายเงินให้แก่ นาย ส. ก็ตาม แต่พฤติการณ์ดังกล่าวข้างต้นของนาย ส. ก็เข้าข่าย เป็นการเรียกเงินจากนาง น. ย่อมถือได้แล้วว่า นาย ส. กระทำการดังกล่าวเพื่อให้ ตนเองได้รับประโยชน์ที่มีควรได้ พฤติการณ์การกระทำของนาย ส. จึงเป็นการกระทำผิดวินัย ฐานปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยมิชอบเพื่อให้ตนเองหรือผู้อื่นได้ประโยชน์ ที่มีควรได้ เป็นการทุจริตต่อหน้าที่ราชการ ตามมาตรา ๘๒ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติ ระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ ประกอบกับมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบ ข้าราชการครู พ.ศ. ๒๕๒๓ ตามที่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ชี้มูลความผิด และโดยที่ความผิดวินัยฐานประพฤติชั่วอย่างร้ายแรงในกรณีนี้ นั้น เป็นการ พิจารณาจากพฤติการณ์การกระทำของนาย ส. ในเรื่องเดียวกันหรือสืบเนื่องมาจากความผิด วินัยฐานปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยมิชอบเพื่อให้ตนเองหรือผู้อื่นได้ ประโยชน์ที่มีควรได้ เป็นการทุจริตต่อหน้าที่ราชการ พฤติการณ์ดังกล่าวของนาย ส. จึงเข้าลักษณะเป็นการทำความผิดฐานประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง อันเป็นความผิดวินัย อย่างร้ายแรง ตามมาตรา ๘๘ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ ประกอบมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครู พ.ศ. ๒๕๒๓ ด้วย โดยเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่จำเป็นต้องแต่งตั้งคณะกรรมการ สอบสวนวินัยนาย ส. ในความผิดฐานนี้อีกแต่อย่างใด เมื่อพฤติการณ์การกระทำของนาย ส. ดังกล่าวเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรงฐานปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ราชการ โดยมิชอบเพื่อให้ตนเองหรือผู้อื่นได้ประโยชน์ที่มีควรได้ อันเป็นการทุจริตต่อหน้าที่ราชการ และฐานประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง ตามนัยมาตรา ๘๒ วรรคสาม และมาตรา ๘๘ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ ประกอบมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครู พ.ศ. ๒๕๒๓ ดังนั้น การที่เลขาธิการ คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานมีคำสั่งลงวันที่ ๑๙ มกราคม ๒๕๕๓ ลงโทษไล่นาย ส. ออกจากราชการ และการที่คณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษามีมติ ยกอุทธรณ์ นั้น จึงเป็นการกระทำที่ชอบด้วยกฎหมาย



คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อบ. ๔๑/๒๕๖๓

ศึกษาธิการจังหวัดมีอำนาจออกคำสั่งลงโทษลดชั้นเงินเดือนเจ้าหน้าที่ ๑ ชั้น กรณีที่เจ้าหน้าที่ซึ่งเป็นผู้ดำรงตำแหน่งรองผู้อำนวยการโรงเรียน ได้รับฝากเงินบริจาค เพื่อส่งต่อให้กับสมาคมนักเรียนเก่าโรงเรียน ในช่วงระยะเวลาที่มีการรับนักเรียน ซึ่งเป็นการไม่ปฏิบัติตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง นโยบายและมาตรการในการรับนักเรียน นักศึกษา ปีการศึกษา ๒๕๕๒ ลงวันที่ ๑๑ มีนาคม ๒๕๕๒ และเป็นเหตุให้เกิดความเดือดร้อนแก่ผู้ปกครองหรือเกิดความเสียหายแก่ทางราชการ และเป็นกรณีไม่รักษาชื่อเสียงของตนเอง รวมทั้งไม่รักษาเกียรติศักดิ์ของตำแหน่งหน้าที่ตนเอง อันได้ชื่อว่าเป็นผู้ประพฤติชั่ว

คดีนี้ศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยว่า นาย ข. ยอมรับว่า เมื่อวันที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๕๒ เป็นผู้รับฝากเงินบริจาคจากนาง พ. เพื่อมอบให้แก่สมาคมนักเรียนเก่าโรงเรียน ส. โดยนาย ข. ได้ให้เจ้าหน้าที่ที่ทำงานอยู่ในห้องเดียวกันนำซองจดหมายมาให้นาง พ. เพื่อนำเงินบรรจุใส่ซองปิดผนึกและเขียนข้อความนำฝากให้เรียบร้อย โดยนาง พ. ได้นำเงินใส่ซองจดหมายของโรงเรียน ส. แล้วปิดผนึกเขียนชื่อสกุลบุตรสาว ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ (อังกฤษ-จีน, อังกฤษ-ญี่ปุ่น) และในวันดังกล่าว นายกสมาคมนักเรียนเก่าโรงเรียน ส. ได้มารับซองจดหมายที่บรรจุเงินบริจาครับฝากจากนาง พ. ไปเรียบร้อยแล้ว ซึ่งสอดคล้องกับบันทึกถ้อยคำของนาย ว. นายกสมาคมนักเรียนเก่าโรงเรียน ส. ที่ให้ถ้อยคำต่อคณะกรรมการสอบสวนว่า นาย ข. เป็นสมาชิกกิตติมศักดิ์ของสมาคมฯ ทำหน้าที่เกี่ยวกับงานธุรการของสมาคมฯ ได้รับฝากเงินบริจาคจากนาง พ. เพื่อนำไปให้แก่สมาคมฯ โดยมีเงื่อนไขให้บุตรสาวได้เข้าเรียนต่อในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ ที่โรงเรียน ส. ซึ่งนาย ว. ได้เดินทางไปรับซองจดหมายที่บรรจุเงินบริจาคจำนวน ๑๕,๐๐๐ บาท จากนาย ข. ที่โต๊ะทำงานของนาย ข. ประกอบกับสมาคมฯ ได้มีหนังสือขอขอบคุณนาง พ. เป็นหลักฐานที่แสดงว่าสมาคมฯ ได้รับบริจาคเงินจำนวนดังกล่าวจริง จากข้อเท็จจริงดังกล่าวจึงรับฟังได้ว่า นาย ข. เป็นผู้รับฝากเงินเพื่อมอบให้แก่สมาคมฯ ซึ่งถือว่าเป็นผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการรับเงินอันเป็นการกระทำที่ขัดต่อประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง นโยบายและมาตรการในการรับนักเรียน นักศึกษา ปีการศึกษา ๒๕๕๒ ลงวันที่ ๑๑ มีนาคม ๒๕๕๒ ข้อ ๑ กำหนดว่า กระทรวงศึกษาธิการไม่ส่งเสริมให้สถานศึกษารับบริจาคเงินจากผู้ปกครองนักเรียน นักศึกษา ในช่วงระยะเวลาที่มีการรับนักเรียน นักศึกษาเข้าศึกษาในสถานศึกษาไม่ว่ารูปแบบใด ๆ ข้อ ๒ ไม่ส่งเสริมให้องค์กรอื่นใด เช่น สมาคมผู้ปกครองและครู สมาคมศิษย์เก่าของสถานศึกษา คณะกรรมการ



สถานศึกษา รับเงินบริจาค หรือมีส่วนในการรับเงินบริจาคตามข้อ ๑ และข้อ ๖ กำหนดว่า ในกรณีที่สถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตาม มาตรการดังกล่าวข้างต้นและเป็นเหตุให้เกิดความเดือดร้อนแก่ผู้ปกครองนักเรียน หรือเกิดความเสียหายแก่ทางราชการ หรือไม่อาจดำเนินการให้นโยบาย ของกระทรวงศึกษาธิการบรรลุผล ให้ผู้บังคับบัญชาดำเนินการทางวินัย กรณีขัดขึ้น ไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของผู้บังคับบัญชาและไม่ถือปฏิบัติตามนโยบายของรัฐบาลและ แบบธรรมเนียมของทางราชการต่อไป เมื่อนาย ข. ซึ่งดำรงตำแหน่งรองผู้อำนวยการ โรงเรียน ส. เป็นผู้รับฝากเงินบริจาคเพื่อส่งต่อให้กับสมาคมฯ ในช่วงระยะเวลา ที่มีการรับนักเรียน ดังนั้น พฤติการณ์ของนาย ข. จึงเป็นกรณีที่ไม่ปฏิบัติตามมาตรการ ดังกล่าวและเป็นเหตุให้เกิดความเดือดร้อนแก่ผู้ปกครองหรือเกิดความเสียหาย แก่ทางราชการ และเป็นกรณีไม่รักษาชื่อเสียงของตนเอง รวมทั้งไม่รักษาเกียรติศักดิ์ ของตำแหน่งหน้าที่ตนเอง อันได้ชื่อว่าเป็นผู้ประพฤติชั่วตามมาตรา ๘๕ วรรคหนึ่ง มาตรา ๘๖ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๙๔ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ อันเป็นการกระทำผิดวินัยไม่ร้ายแรง ซึ่งผู้บังคับบัญชามีอำนาจที่จะสั่งลงโทษภาคทัณฑ์ ตัดเงินเดือน หรือลดขั้นเงินเดือนได้ ตามนัยมาตรา ๑๐๐ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว การที่คณะกรรมการ ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาพิจารณาอุทธรณ์ของนาย ข. เมื่อวันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๕๕ แล้วเห็นว่า นาย ข. กระทำผิดวินัยอย่างไม่ร้ายแรง กรณีมีส่วนร่วมในการรับ บริจาคเงินเพื่อส่งมอบให้แก่สมาคมนักเรียนเก่าโรงเรียนสามัคคีวิทยาคม เป็นการ ไม่ปฏิบัติหน้าที่ราชการให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ แบบแผนของทางราชการและ หน่วยงานทางการศึกษา อันทำให้เสื่อมเสียเกียรติศักดิ์ของตำแหน่งหน้าที่ราชการเป็นการ ประพฤติชั่วตามมาตรา ๘๕ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๙๔ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติ ระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ จึงมีมติให้ผู้บังคับบัญชา มีคำสั่งลงโทษให้แก่ นาย ข. จากโทษปลดออกจากราชการเป็นลดขั้นเงินเดือน ๑ ขั้น และสั่งให้นาย ข. กลับเข้ารับราชการต่อไปนั้น จึงเป็นการใช้ดุลพินิจโดยชอบแล้ว ดังนั้น เมื่อต่อมาศึกษาธิการจังหวัดได้มีคำสั่งลงวันที่ ๓ กันยายน ๒๕๕๕ และคำสั่งลงวันที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๕๕ ลงโทษลดขั้นเงินเดือนนาย ข. ๑ ขั้น ตามมติของคณะกรรมการ ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาดังกล่าว จึงเป็นคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมาย



คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อบ. ๕๐/๒๕๖๓

บุคคลที่จะได้รับการแต่งตั้งเป็นกรรมการสอบสวนวินัยอย่างร้ายแรง นอกจากจะต้องเป็นเจ้าหน้าที่ที่กฎหมายให้อำนาจกระทำการแล้ว เจ้าหน้าที่ผู้นั้นจะต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเป็นกลาง การแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยอย่างร้ายแรง โดยกรรมการดังกล่าวจำนวน ๔ คน จากกรรมการจำนวน ๕ คน เคยเป็นกรรมการสืบสวนข้อเท็จจริงมาก่อน ซึ่งกรรมการทั้งสี่คนดังกล่าวเคยพิจารณาให้ความเห็นว่า เจ้าหน้าที่ผู้ถูกกล่าวหาได้กระทำความผิดตามที่ถูกกล่าวหาเท่านั้น การนี้ย่อมคาดหมายได้ว่า ผลการสอบสวนทางวินัยจะไม่แตกต่างจากผลการสืบสวนข้อเท็จจริง จึงเป็นการดำเนินการทางวินัยที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย

คดีนี้ศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยว่า แม้อีก ก.ค.ศ. ว่าด้วยการสอบสวนพิจารณา พ.ศ. ๒๕๕๐ จะไม่มีบทบัญญัติห้ามมิให้กรรมการสืบสวนข้อเท็จจริงเป็นกรรมการสอบสวนวินัยอย่างร้ายแรง แต่โดยที่คำสั่งลงโทษตัดเงินเดือนนาย ว. ๕% เป็นเวลาสองเดือน เป็นการใช้อำนาจตามกฎหมายของศึกษาธิการจังหวัดที่มีผลกระทบต่อสถานภาพของสิทธิของนาย ว. จึงเป็นคำสั่งทางปกครอง ตามมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ การแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยอย่างร้ายแรงและการดำเนินการสอบสวนวินัย อันเป็นการเตรียมการ และการดำเนินการของเจ้าหน้าที่เพื่อจัดให้มีคำสั่งลงโทษทางวินัยดังกล่าว จึงเป็นการพิจารณาทางปกครอง ซึ่งบุคคลที่จะได้รับการแต่งตั้งเป็นกรรมการสอบสวนวินัยอย่างร้ายแรงนอกจากจะต้องเป็นเจ้าหน้าที่ที่กฎหมายให้อำนาจกระทำการแล้ว เจ้าหน้าที่ผู้นั้นจะต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเป็นกลาง การที่ศึกษาธิการจังหวัดมีคำสั่งลงวันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๕๔ แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยอย่างร้ายแรง นาย ว. ซึ่งกรรมการสอบสวนวินัย จำนวน ๔ คน เป็นกรรมการสืบสวนข้อเท็จจริงมาก่อน มีเพียงนาย ช. ซึ่งเป็นประธานกรรมการสอบสวนวินัยเพียงคนเดียวเท่านั้นที่ไม่ได้เป็นกรรมการสืบสวนข้อเท็จจริง เมื่อกรรมการสืบสวนข้อเท็จจริงทั้งสี่คนเป็นผู้รวบรวมข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานเบื้องต้น แล้วพิจารณาให้ความเห็นว่า พฤติการณ์ของนาย ว. มีมูลว่า กระทำความผิดวินัยกรณีดื่มสุราในเวลาราชการและนำดินออกนอกบริเวณโรงเรียน และในชั้นสอบสวนวินัย กรรมการทั้งสี่คนดังกล่าวได้ทำการแสวงหาพยานหลักฐาน รับฟังพยานหลักฐาน คำชี้แจง หรือความเห็นของผู้ถูกกล่าวหา และพยานบุคคล เพื่อที่จะพิสูจน์ให้ทราบว่านาย ว. ได้กระทำความผิดตามที่ถูกกล่าวหา เมื่อกรรมการสอบสวนวินัยซึ่งมีจำนวน ๕ คน แต่มีกรรมการที่เป็นกรรมการสืบสวนข้อเท็จจริงถึง ๔ คน ย่อมคาดหมายได้ว่า



ผลการสอบสวนทางวินัยจะไม่แตกต่างจากผลการสืบสวนข้อเท็จจริง และจากข้อเท็จจริงตามรายงานผลการสอบสวน (แบบ สว. ๖) คณะกรรมการสอบสวนวินัยได้เสนอความเห็นเหมือนกับรายงานการสืบสวนข้อเท็จจริงว่า การกระทำของนาย ว. เป็นความผิดวินัยกรณีไม่รักษาชื่อเสียงของตนและรักษาเกียรติศักดิ์ของตำแหน่งหน้าที่ราชการของตนมิให้เสื่อมเสีย โดยกระทำการอันได้ชื่อว่าประพฤติชั่ว และเป็นความผิดวินัยกรณีไม่ปฏิบัติหน้าที่ราชการให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบแบบแผนของทางราชการ สร้างความเสียหายแก่ทางราชการ เมื่อพิจารณา กฎ ก.ค.ศ. ว่าด้วยการสอบสวนพิจารณา พ.ศ. ๒๕๕๐ แล้ว ปรากฏว่า มิได้มีการกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการแต่งตั้งคณะกรรมการสืบสวนข้อเท็จจริงเป็นคณะกรรมการสอบสวนทางวินัยไว้โดยเฉพาะ จึงมีหลักเกณฑ์ที่ประกันความเป็นธรรมต่ำกว่าหลักเกณฑ์ที่กำหนดในพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ กรณีจึงต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว เมื่อการดำเนินการสอบสวนวินัยนาย ว. โดยกรรมการสอบสวนวินัยทั้งสองคน ถือได้ว่ามีเหตุซึ่งมีสภาพร้ายแรงอันอาจทำให้การพิจารณาทางปกครองไม่เป็นกลางตามมาตรา ๑๖ แห่งพระราชบัญญัติเดียวกัน กรรมการสอบสวนวินัยทั้งสองคนจะทำการสอบสวนวินัยนาย ว. ไม่ได้ และในกรณีนี้ ไม่ได้มีความจำเป็นเร่งด่วน หรือหากปล่อยให้เนิ่นช้าไปจะเสียหายต่อประโยชน์สาธารณะ หรือสิทธิของบุคคลจะเสียหายโดยมิอาจแก้ไขได้ หรือไม่มีเจ้าหน้าที่อื่นทำแทนได้ ตามมาตรา ๑๘ แห่งพระราชบัญญัติข้างต้น เมื่อศึกษาธิการจังหวัดไม่ได้เปลี่ยนตัวกรรมการสอบสวนวินัยทั้งสองคนและได้ดำเนินการสอบสวนวินัยอย่างร้ายแรงนาย ว. ไปจนแล้วเสร็จ จึงเป็นการดำเนินการทางวินัยที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย และการที่ศึกษาธิการจังหวัดนำข้อเท็จจริงที่ได้จากการดำเนินการทางวินัยที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายมารับฟัง และมีคำสั่งลงวันที่ ๑๙ กันยายน ๒๕๕๕ ลงโทษตัดเงินเดือนนาย ว. ๕% เป็นเวลาสองเดือน จึงเป็นการออกคำสั่งที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย และมีผลให้การพิจารณาอุทธรณ์ของ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต ๑ ในการประชุมเมื่อวันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๕ ที่มีมติให้ยกอุทธรณ์ของนาย ว. ไม่ชอบด้วยกฎหมายเช่นกัน และเมื่อศาลเพิกถอนคำสั่งลงวันที่ ๑๙ กันยายน ๒๕๕๕ ที่ลงโทษตัดเงินเดือนนาย ว. ๕% เป็นเวลาสองเดือน โดยให้มีผลย้อนหลังไปถึงวันที่มีคำสั่งดังกล่าวแล้ว ศึกษาธิการจังหวัดจะต้องไปดำเนินการสอบสวนทางวินัยนาย ว. ใหม่ ให้ถูกต้องตามหลักเกณฑ์หรือเงื่อนไขที่กฎหมายหรือระเบียบในเรื่องดังกล่าวกำหนด



คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ. ๔๗๑/๒๕๖๔

ศึกษาธิการจังหวัดมีอำนาจออกคำสั่งลงโทษให้ข้าราชการครูออกจากราชการเพราะมีมลทินหรือมีวัมหมองในกรณีที่ถูกสอบสวนตามมาตรา ๑๑๒ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ กรณีที่มีเหตุอันควรสงสัยอย่างยิ่งว่าบุคคลดังกล่าวได้กระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรง แต่การสอบสวนไม่ได้ความแน่ชัดพอที่จะสั่งลงโทษวินัยอย่างร้ายแรง หากให้เจ้าหน้าที่ผู้นั้นรับราชการต่อไปจะเป็นการเสียหายแก่ราชการ

คดีนี้ศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยว่า ข้อเท็จจริงฟังได้ว่าเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยอย่างร้ายแรง กรณีนาย พ. กับพวก ถูกกล่าวหาว่าร่วมกันเรียกรับเงินจากผู้สอบขึ้นบัญชีเพื่อบรรจุเป็นข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๕๘ โดยคณะกรรมการสอบสวนวินัยอย่างร้ายแรงมีความเห็นว่า นาย พ. เรียกรับเงินจากผู้สอบขึ้นบัญชีเพื่อบรรจุเป็นข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาและเรียกรับเงินจากข้าราชการครูผู้เสนอผลงานประเมินเพื่อเลื่อนวิทยฐานะเป็นครูชำนาญการพิเศษตามข้อกล่าวหาจริง พฤติการณ์ถือเป็นการกระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ฐานปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยมิชอบ เพื่อให้ตนเองหรือผู้อื่นได้รับประโยชน์ที่มิควรได้ เป็นการทุจริตต่อหน้าที่ราชการ และฐานกระทำการหรือยอมให้ผู้อื่นกระทำการหาประโยชน์อันอาจทำให้เสื่อมเสียความเที่ยงธรรมหรือเสื่อมเสียเกียรติศักดิ์ในตำแหน่งหน้าที่ราชการของตน ซึ่งกระทำโดยมีความมุ่งหมายจะให้เป็นการซื้อขายหรือได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งหรือวิทยฐานะใดโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย หรือเป็นการกระทำความผิดอันมีลักษณะเป็นการให้หรือได้มาซึ่งทรัพย์สินหรือสิทธิประโยชน์อื่น เพื่อให้ตนเองหรือผู้อื่นได้รับการบรรจุและแต่งตั้งโดยมิชอบหรือเสื่อมเสียความเที่ยงธรรม ตามมาตรา ๘๔ วรรคสาม และมาตรา ๘๐ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ สมควรลงโทษไล่ออกจากราชการ และคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ได้มีมติเห็นชอบตามความเห็นของคณะกรรมการสอบสวนวินัยอย่างร้ายแรง เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจึงมีคำสั่งลงวันที่ ๗ กรกฎาคม ๒๕๕๔ ลงโทษไล่นาย พ. ออกจากราชการ และหลังจากที่นาย พ. ได้อุทธรณ์คำสั่งดังกล่าว คณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาได้พิจารณาอุทธรณ์ของนาย พ. แล้วเห็นว่าพยานเอกสาร พยานบุคคล และพยานแวดล้อมยังไม่มีน้ำหนัก



เพียงพอที่จะรับฟังได้ว่านาย พ. มีพฤติกรรมการตามที่ถูกกล่าวหา เนื่องจากพยานบุคคลล้วนเป็นบุคคลที่รู้จักกันทั้งหมด เมื่อพยานหลักฐานที่จะนำมาลงโทษนาย พ. ยังไม่มีน้ำหนัก และไม่ชัดเจนเพียงพอที่จะลงโทษนาย พ. ตามข้อกล่าวหาได้ แต่ทางพิจารณาเห็นว่าการนี้มีเหตุอันควรสงสัยอย่างยิ่งว่านาย พ. ได้กระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรง แต่การสอบสวนไม่ได้ความแน่ชัดพอที่จะสั่งลงโทษวินัยอย่างร้ายแรง หากให้นาย พ. รับราชการต่อไปจะเป็นการเสียหายแก่ราชการ สมควรให้ผู้บังคับบัญชาเปลี่ยนแปลงคำสั่งลงโทษให้นาย พ. ออกจากราชการ เป็นสิ่งให้นาย พ. ออกจากราชการเพราะมีมลทินหรือมีหมองในกรณีที่ถูกสอบสวนตามมาตรา ๑๑๒ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ ศาลเห็นว่ามติดังกล่าวเป็นการวินิจฉัยโดยนำข้อเท็จจริงจากพยานหลักฐานที่ปรากฏในสำนวนการสอบสวนมาปรับเข้ากับข้อกำหนดตามมาตรา ๑๑๒ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว และมีรายละเอียด เหตุผล รวมถึงข้อสนับสนุนในการใช้ดุลพินิจอย่างเพียงพอตามมาตรา ๓๗ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ อีกทั้งยังเป็นคุณแก่นาย พ. แล้ว ดังนั้น มติดังกล่าวจึงชอบด้วยกฎหมาย การที่ศึกษาธิการจังหวัดซึ่งเป็นผู้มีอำนาจตามมาตรา ๕๓ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าวได้มีคำสั่งลงวันที่ ๙ ตุลาคม ๒๕๕๕ ให้นาย พ. ออกจากราชการตามมติดังกล่าวจึงชอบด้วยกฎหมาย

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อบ. ๑๖๕/๒๕๖๔

ศึกษาธิการจังหวัดมีอำนาจออกคำสั่งลงโทษปลดข้าราชการครูออกจากราชการ กรณีที่บุคคลดังกล่าวล่วงละเมิดทางเพศผู้เรียน อันเป็นการกระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรง โดยคณะกรรมการสอบสวนวินัยอย่างร้ายแรงสามารถนำคำพิพากษาของศาลยุติธรรมมาเป็นพยานหลักฐานเพื่อที่จะพิสูจน์ความผิดของเจ้าหน้าที่ได้

คดีนี้ ศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยว่า ศาลจังหวัดได้มีคำพิพากษาว่าการกระทำความผิดของ นาย ก. เกิดจากการขาดความยับยั้งชั่งใจชั่วขณะในการล่วงละเมิดทางเพศเด็กนักเรียน โดยมีได้วางแผนมาตั้งแต่ต้น และมีได้ข่มขู่คุกคามทางเพศต่อผู้เสียหายถึงขั้นรุนแรง ทั้งความประพฤติทั่วไปของนาย ก. ก็ไม่มีข้อเสียหายร้ายแรง ประกอบกับนาย ก. ได้บรรเทาผลร้ายให้แก่ฝ่ายผู้เสียหายเป็นเงิน ๔๐,๐๐๐ บาท จนเป็นที่พอใจ และไม่ติดใจเอาความ สมควรให้โอกาสนาย ก. กลับตัวเป็นพลเมืองดี จึงให้รอการลงโทษจำคุกไว้มีกำหนด ๓ ปี และคุ้มครองความประพฤติ ฉะนั้น การที่คณะกรรมการสอบสวนวินัย



อย่างร้ายแรงได้นำเอาการพิเคราะห์พยานหลักฐานของคู่ความและคำพิพากษาของศาลจังหวัดในคดีดังกล่าว มาเป็นพยานหลักฐานเพื่อที่จะพิสูจน์ให้เห็นว่านาย ก. ได้ใช้มือล้วงเข้าไปในผ้าห่มและกอดเอวรวมทั้งใช้มือลูบคลำขาของเด็กหญิง ณ. เป็นการล่วงละเมิดทางเพศเด็กหญิง ณ. ซึ่งเป็นผู้เรียน อันเป็นการกระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรงตามมาตรา ๙๔ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ จึงเป็นการสอบสวนพิจารณาโดยชอบด้วยกฎหมาย และเมื่อมาตรา ๙๔ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว บัญญัติว่า เมื่อได้ดำเนินการสอบสวนผู้กล่าวหาตาม มาตรา ๙๘ แล้ว ถ้าฟังได้ว่ากระทำความผิดวินัยให้ดำเนินการตามมาตรา ๑๐๐ และในกรณีที่กระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรงต้องลงโทษปลดออกหรือไล่ออก ถ้ามีเหตุอันควรลดหย่อนผ่อนโทษห้ามมิให้ลดโทษต่ำกว่าปลดออก การที่ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษาได้พิจารณาในการประชุม เมื่อวันที่ ๒๗ มกราคม ๒๕๕๓ มีมติให้ลงโทษปลดนาย ก. ออกจากราชการ ซึ่งเป็นระดับโทษขั้นต่ำสุดของโทษวินัยอย่างร้ายแรง จึงเป็นการใช้ดุลพินิจที่ ชอบด้วยกฎหมาย ดังนั้น การที่ศึกษาธิการจังหวัดมีคำสั่งลงวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓ ลงโทษปลดนาย ก. ออกจากราชการ จึงเป็นการกระทำที่ชอบด้วยกฎหมาย และไม่เป็นการกระทำละเมิด

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อบ. ๖๔/๒๕๖๕

หากความผิดวินัยที่ผู้อำนวยการโรงเรียนที่ถูกกล่าวหา นั้น เป็นทั้ง ความผิดวินัยอย่างไม่ร้ายแรงและความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ศึกษาธิการจังหวัดมีอำนาจ แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยอย่างร้ายแรงเพื่อดำเนินการสอบสวนให้ได้ ความจริงว่า การกระทำของบุคคลดังกล่าวเข้าข่ายเป็นการกระทำความผิดวินัย ตามที่ถูกกล่าวหาหรือไม่ หากเป็นความผิดวินัยอย่างไม่ร้ายแรง ก็สามารถออกคำสั่ง ลงโทษได้ไม่เกินอำนาจของศึกษาธิการจังหวัด

คดีนี้ศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยว่า นาย ป. เป็นผู้อำนวยการโรงเรียน มีกรณีถูกร้องเรียนกล่าวหาว่า นาย ป. มีพฤติกรรมไม่เหมาะสมเกี่ยวกับการนอนกลางวัน ในเวลาราชการ และไม่มาปฏิบัติหน้าที่ราชการในวันที่ ๑๔ สิงหาคม ๒๕๕๔ ศึกษาธิการ จังหวัดซึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาและผู้มีอำนาจตามมาตรา ๕๓ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบ ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ จึงได้มีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการ สืบสวนข้อเท็จจริง เมื่อคณะกรรมการสืบสวนข้อเท็จจริงได้ข้อมูลว่า นาย ป. มีการกระทำ



ผิวดินยัย จึงได้เสนอรายงานการสืบสวนข้อเท็จจริงต่อศึกษาธิการจังหวัด จากนั้นศึกษาธิการจังหวัดจึงได้มีคำสั่งลงวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕ แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยอย่างร้ายแรง กรณีมีพฤติกรรมไม่เหมาะสมเกี่ยวกับไม่อุทิศเวลาให้ราชการ นอนหลับที่โรงเรียนและที่บ้านของคนในชุมชน ใช้ถ้อยคำไม่สุภาพกับครูและผู้ปกครองนักเรียน และรับมอบรถจักรยานยืมเรียน จำนวน ๓ คัน จากสโมสรโรตารีโดยไม่นำมาใช้ในสถานศึกษา ซึ่งความผิวดินยัยที่กล่าวหาเป็นทั้งความผิวดินยัยอย่างไม่ร้ายแรงและความผิวดินยัยอย่างร้ายแรง ซึ่งคณะกรรมการสอบสวนวินัยอย่างร้ายแรง มีหน้าที่ดำเนินการสอบสวนให้ได้ความจริงว่า การกระทำของนาย ป. เข้าข่ายเป็นการกระทำความผิวดินยัยตามที่ถูกกล่าวหาหรือไม่ ทั้งนี้ เพื่อความเป็นธรรม ดังนั้น เมื่อศึกษาธิการจังหวัดเห็นว่า มีมูลที่ควรกล่าวหาว่ากระทำผิวดินยัย จึงชอบที่จะแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยอย่างร้ายแรงเพื่อดำเนินการสอบสวนให้ได้ความจริงและความยุติธรรมได้ตามมาตรา ๙๘ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ เมื่อกระบวนการสอบสวนของคณะกรรมการสอบสวนวินัยอย่างร้ายแรงดำเนินการไปตามขั้นตอนและวิธีการที่กฎหมายกำหนดแล้ว คณะกรรมการสอบสวนวินัยอย่างร้ายแรงมีความเห็นว่า กรณีที่นาย ป. ถูกกล่าวหาทั้ง ๓ กรณี นั้น แต่ละกรณีเป็นความผิวดินยัยไม่ร้ายแรง แต่นาย ป. ได้กระทำการอันเป็นความผิวดินยัยหลายครั้ง จึงควรพิจารณาทุก ๆ การกระทำ และสมควรที่จะลงโทษมากกว่ามาตรฐานความผิด จึงมีมติเห็นควรลงโทษลดขั้นเงินเดือนนาย ป. ๑ ขั้น ศึกษาธิการจังหวัดซึ่งเป็นผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน จึงมีอำนาจตรวจสอบความถูกต้องของสำนวนการสอบสวนและมีอำนาจพิจารณาสั่งการได้ตามที่เห็นสมควรตามที่กำหนดไว้ในข้อ ๔๐ (๑) ของกฎ ก.ค.ศ. ว่าด้วยการสอบสวนพิจารณา พ.ศ. ๒๕๕๐ ซึ่งศึกษาธิการจังหวัดได้ใช้ดุลพินิจสั่งลงโทษตามมาตรา ๑๐๐ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ ประกอบกับข้อ ๓ ของกฎ ก.ค.ศ. ว่าด้วยอำนาจการลงโทษภาคทัณฑ์ ตัดเงินเดือน หรือลดขั้นเงินเดือน พ.ศ. ๒๕๔๙ ให้ลงโทษลดขั้นเงินเดือนนาย ป. ๑ ขั้น ตามคำสั่งลงวันที่ ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๖ และศึกษาธิการจังหวัดได้รายงานการดำเนินการทางวินัยแก่นาย ป. ไปยังคณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัดตามที่กำหนดไว้ในข้อ ๘ วรรคหนึ่ง (๒) ของระเบียบ ก.ค.ศ. ว่าด้วยการรายงานการดำเนินการทางวินัยและการออกจากราชการของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๑ และคณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัดได้พิจารณาเรื่องดังกล่าวโดยมีมติตามความเห็นของคณะกรรมการสอบสวนวินัยอย่างร้ายแรง คือ เห็นควรลงโทษ



ลดชั้นเงินเดือนนาย ป. ๑ ชั้น นาย ป. ไม่เห็นด้วยกับคำสั่งลงโทษดังกล่าว จึงยื่นอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัด ซึ่งคณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัดพิจารณาแล้วมีมติให้ยกอุทธรณ์ โดยศึกษาธิการจังหวัดได้มีหนังสือลงวันที่ ๑๙ มีนาคม ๒๕๕๗ แจ้งผลการพิจารณาอุทธรณ์ให้นาย ป. ทราบ กรณีจึงถือว่าการดำเนินการทางวินัยแก่นาย ป. เป็นไปโดยชอบด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และขั้นตอนอันเป็นสาระสำคัญตามที่กฎหมายกำหนดไว้แล้ว เมื่อการสอบสวนทางวินัยนาย ป. ได้ดำเนินการตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กฎหมายกำหนดไว้ ประกอบกับข้อเท็จจริงฟังได้ว่า พฤติการณ์ของนาย ป. เป็นการกระทำผิดวินัยอย่างไม่ร้ายแรงตามมาตรา ๘๕ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๘๘ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ อีกทั้ง การพิจารณาลงโทษทางวินัยนาย ป. ก็ไม่เกินอำนาจของศึกษาธิการจังหวัด ดังนั้น การที่ศึกษาธิการจังหวัดมีคำสั่งลงวันที่ ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๖ ลงโทษลดชั้นเงินเดือนนาย ป. ๑ ชั้น จึงเป็นการใช้ดุลพินิจในการลงโทษโดยชอบด้วยกฎหมาย เมื่อคำสั่งดังกล่าวชอบด้วยกฎหมายแล้ว คำวินิจฉัยของคณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัดที่ให้ยกอุทธรณ์จึงชอบด้วยกฎหมายเช่นกัน

วิเคราะห์คำวินิจฉัยของศาลปกครองสูงสุด

จากคำวินิจฉัยของศาลปกครองสูงสุดข้างต้นในคดีเกี่ยวกับวินัยข้าราชการ เห็นได้ว่า ศาลจะเข้าไปตรวจสอบความชอบด้วยกฎหมายตั้งแต่ในชั้นการสืบข้อเท็จจริง การสอบสวนผู้กระทำความผิด การลงโทษ การพิจารณาอุทธรณ์ หากได้มีการโต้แย้งจากเจ้าหน้าที่ในขั้นตอนใด ๆ ไว้แล้ว เว้นแต่กรณีที่ผู้ที่ออกคำสั่งไม่มีอำนาจในการออกคำสั่งลงโทษ ซึ่งเป็นปัญหาความสงบเรียบร้อยซึ่งศาลสามารถยกขึ้นว่ากล่าวเองได้ ในการพิจารณาเกี่ยวกับความชอบด้วยกฎหมายในการออกคำสั่งลงโทษทางวินัย นอกจากกฎหมาย หรือกฎที่ออกมาใช้เป็นการเฉพาะสำหรับหน่วยงาน เช่น พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ กฎ และระเบียบต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องแล้ว ศาลยังต้องพิจารณากฎหมายที่เป็นมาตรฐานกลางในการจัดทำคำสั่งทางปกครอง คือ พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ โดยขั้นตอนการสืบสวน สอบสวน และการพิจารณาออกคำสั่งนั้นจะต้องไม่ต่ำกว่ากฎหมายที่เป็นมาตรฐานกลางดังกล่าว หากมีการดำเนินการในการพิจารณาทางปกครองซึ่งต่ำกว่ามาตรฐาน เช่น

๑. การแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนจากผู้ที่เป็นคณะกรรมการสืบสวนข้อเท็จจริงที่มีความเห็นเป็นโทษต่อผู้ถูกกล่าวหา จำนวน ๔ คน จากคณะกรรมการสอบสวน



ที่มีจำนวน ๕ คน ย่อมคาดเดาผลการสอบสวนได้ว่าจะต้องเป็นไปตามมติของคณะกรรมการสืบสวนข้อเท็จจริง ซึ่งถือว่าเป็นการพิจารณาทางปกครองซึ่งมีสภาพร้ายแรงอันอาจทำให้การพิจารณาทางปกครองไม่เป็นกลางตามมาตรา ๑๖ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ซึ่งเป็นกรณีที่เจ้าหน้าที่หรือกรรมการในคณะกรรมการที่มีอำนาจพิจารณาทางปกครองซึ่งมีสภาพร้ายแรงอันอาจทำให้การพิจารณาทางปกครองไม่เป็นกลาง เจ้าหน้าที่หรือกรรมการผู้นั้นจะทำการพิจารณาทางปกครองในเรื่องนั้นไม่ได้

๒. การให้ผู้ถูกกล่าวหาได้มีโอกาสโต้แย้งแสดงพยานหลักฐานตามมาตรา ๓๐ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ที่บัญญัติว่า ในกรณีที่คำสั่งทางปกครองอาจกระทบถึงสิทธิของคู่กรณี เจ้าหน้าที่ต้องให้คู่กรณีมีโอกาสที่จะได้ทราบข้อเท็จจริงอย่างเพียงพอและมีโอกาสโต้แย้งและแสดงพยานหลักฐานของตน ซึ่งการให้ผู้ถูกกล่าวหาได้มีโอกาสที่จะได้ทราบข้อเท็จจริงและได้มีสิทธิโต้แย้งแสดงหลักฐานนั้นรวมถึงข้อกล่าวหาที่เกิดขึ้นมาระหว่างการสอบสวนด้วย การที่มีการตั้งข้อกล่าวหาใหม่โดยที่ไม่ให้โอกาสชี้แจงในข้อใหม่นั้นการถือเป็นการได้ดำเนินการสอบสวนซึ่งเป็นขั้นตอนที่เป็นสาระสำคัญในการออกคำสั่ง

๓. ในการรับฟังพยานหลักฐานมาตรา ๒๘ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ที่บัญญัติว่า ในการพิจารณาทางปกครอง เจ้าหน้าที่อาจตรวจสอบข้อเท็จจริงได้ตามความเหมาะสมในเรื่องนั้น ๆ โดยไม่ต้องผูกพันอยู่กับคำขอหรือพยานหลักฐานของคู่กรณี และมาตรา ๒๙ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ บัญญัติว่า เจ้าหน้าที่ต้องพิจารณาพยานหลักฐานที่ตนเห็นว่าจำเป็นแก่การพิสูจน์ข้อเท็จจริง ในการนี้ ให้รวมถึงการดำเนินการดังต่อไปนี้ (๑) แสวงหาพยานหลักฐานทุกอย่างที่เกี่ยวข้อง (๒) รับฟังพยานหลักฐาน คำชี้แจง หรือความเห็นของคู่กรณีหรือของพยานบุคคลหรือพยานผู้เชี่ยวชาญที่คู่กรณีกล่าวอ้าง เว้นแต่เจ้าหน้าที่เห็นว่าเป็นการกล่าวอ้างที่ไม่จำเป็น ฟุ่มเฟือยหรือเพื่อประวิงเวลา (๓) ขอข้อเท็จจริงหรือความเห็นจากคู่กรณี พยานบุคคล หรือพยานผู้เชี่ยวชาญ (๔) ขอให้ผู้ครอบครองเอกสารส่งเอกสารที่เกี่ยวข้อง (๕) ออกไปตรวจสอบสถานที่... จะเห็นได้ว่าผู้มีอำนาจออกคำสั่งสามารถแสวงหาข้อเท็จจริงได้นอกเหนือจากข้อเท็จจริงจากคู่กรณี ดังนั้น การหาข้อเท็จจริงที่ใช้ในการพิสูจน์การกระทำผิดของผู้ถูกกล่าวหาจึงเป็นเรื่องที่สำคัญในการออกคำสั่ง



ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินการทางวินัยข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา จากปัญหาที่ได้กล่าวมาข้างต้นส่วนใหญ่เกิดขึ้นจากการกระทำผิดของตัวเจ้าหน้าที่ซึ่งทำให้ต้องมีการดำเนินการทางวินัย ดังนั้น หากหน่วยงานมีมาตรการป้องกันเพื่อมิให้มีการกระทำผิดเกิดขึ้น เช่น การจัดให้มีการอบรมเกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรม จรรยาบรรณวิชาชีพ หรือการเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจเรื่องการดำเนินการทางวินัยให้ข้าราชการได้รับทราบ ก็จะเป็นการป้องปรามการกระทำผิดวินัยของข้าราชการได้ในอนาคตส่วนหนึ่ง ในครั้งนี้ จึงมีข้อเสนอแนะสำหรับหน่วยงานของรัฐในเรื่องเกี่ยวกับการดำเนินการทางวินัยข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาได้แก่

๑. ให้มีการจัดอบรมให้ความรู้กฎหมายที่เป็นมาตรฐานกลางในการดำเนินการทางวินัย เช่น กฎหมายวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง และกระบวนการขั้นตอนการดำเนินการทางวินัย การสอบสวน การปรับข้อเท็จจริงกับข้อกฎหมาย ตามแนวทางคำวินิจฉัยของศาลปกครองสูงสุดให้แก่ข้าราชการ

๒. เผยแพร่แนวทางปฏิบัติราชการจากคำวินิจฉัยของศาลปกครองสูงสุดเกี่ยวกับวินัยข้าราชการให้บุคลากรในหน่วยงานได้ทราบอย่างทั่วถึง เพื่อให้ทราบกระบวนการดำเนินการทางกฎหมายปกครองที่ถูกต้องเกี่ยวกับการดำเนินการทางวินัย เพื่อให้ดำเนินการทางวินัยเป็นไปอย่างถูกต้องตามกฎหมาย และป้องกันเหตุผิดพลาดในการปรับใช้กฎหมาย อันเป็นการลดปริมาณคดีพิพาททางปกครองเกี่ยวกับวินัยที่เกิดขึ้นได้ในอนาคต

